

Aydınlarımıza tüm dünyadan destek yağıyor

● Yazısı 4. Sayfada

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVİÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Türkiye Postası

Postertriebsstück Gebühr bezahlt A1319D

29. JUNI 1984
NUMMER: 34
15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Donau Str.1
1000 Berlin 44
Tel.: 030/624 60 92

Sosyal Mahkemeler lokavta uğrayan işçilere ödeme yapmasına karar verdi

Paralarınızı almak için Arbeitsamt'a !

Federal Çalışma Dairesi Başkanı Franke'nin lokavta sokağa atılan işçilere işsizlik yardımı yapmaması yönündeki kararı geçtiğimiz haftalarda bütün Federal Almanya'da geniş protestolara yol açtı. İşçiler düzenledikleri mitinglerde lokavtlara ve yasa ihlallerine karşı iş ve adalet istedikler, Sosyal Mahkemelerin

Açlık grevlerindeki dört tutuklu öldü

Kenan Evren, 28 Mayıs tarihinde "Bunlar açlık grevine gidiyorlar, hangisi ölüyor. Bir insan 15 gün aç kaldı mı ölür, bunlar bir ay grev yapıyorlar yine ölüyorlar. Demek ki bir yerden yiyorlar" şeklinde konuşmuştu.

● Yazısı 3. Sayfada

GEW Başkan Yardımcısı
J.Albrecht Türkiye
izlenimlerini anlattı
Sayfa 5'de

İstifleri, Sosyal
Mahkemelerin
Franke'nin yasa
dışı kararı
bozması üzerine
1G-Metall
Sendikası lokavta
uğrayan işçileri
paralarını
almak üzere
Arbeitsamt'ların
(Çalışma
Kurumları'nın)
kapısına
dayanmaya
çalıştı.

• Yazısı
7. Sayfada

• Sayfa 5'de

OPEL işçileriyle röportajlar
Mehmet Ünal ve M. Dörtöl
Sayfa 12-13'de

• It ürür kervan yürür
Ümit Köseoğlu
Sayfa 6'da

12 Eylül'den bu yana Türkiye'de hiç-
bir şey "vatan hainleri"nin sayısından
daha hızlı artmadı. Ne ihracat, ne mil-
li gelir, ne fiyatlar, ne evsizlik, ne iş-
sizlik... Kenan Evren 28 Mayıs günü
Manisa'da yaptığı konuşmada, genel
af ilan edilmesini, işkencelerin durdu-
rulmasını ve temel hak ve özgürlüklerin
sağlanmasını isteyen Türkiye'nin en
seçkin 1256 bilim adamını, sanatçıyı
yazan ve hukukçuyu da "vatan hain-
leri" listesine ekledi.

Yarım milyondan fazla işçiyi çatısı
altında toplamış olan DISK'in her dü-
zeydeki yöneticileri "vatan haini"ni.
Yüzünü aşkın öğretmenini temsil eden
TÖB-DER'inkileri de öyle... Barış Der-
neği yöneticileri ve üyeleri de öyle... Sol
partilerin yöneticileri ve üyeleri haydi haydi
"vatan haini"ni... Yurt dışına çıkmak zo-
runda bırakılmış olan sendikacılar ve
aydınlar zaten "baş hain"ni... Halikant
milyonlarca oy almış ama şimdi kapatı-
lmış AP'nin ve CHP'nin yöneticileri
de öyle... Anayasa'ya "hayır"ı oyu ve-
renler öyle... Şimdi, milyonların gönlü-
nü kazanmış Aziz Nesin, Yaşar Kemal
gibi yazarlarımız, Müjdat Gezen, Gen-
co Erkal, Oğuz Aral, Turhan Selçuk,
Fatma Girik, Türkân Şoray, Tarkan Akan,
Kadir İnanır gibi sanatçılarımız da "va-
tan haini" oldular.

Eğer bir ülkede "vatan haini" ilan
edilenlerin sayısı pahallılıkla, açlıkla ve
işsizlikle yarışsorsa, bu durum o ülke-
deki rejimin ve bu rejimin başkane çö-
retilmiş olanların ne kadar azgınlaş-
tığının, ama aynı zamanda da ne ka-
dar zayıfladığının ve yalınlaştığının da
başka birseyi göstermez.

Vatan hainliği

Ahmet KARDAM

Türkiye halkı ve onun istemlerini di-
le getiren aydınlar bu mücadelelerinde
yalnız değiller. Batı Avrupa'dan Ame-
rika Birleşik Devletleri'ne kadar dünya-
ca tanınmış 2 binden fazla sanatçı, ya-
zar, bilim adamı ve politikacı "Aydın-
lar Bildirisi"ni desteklediklerini açıkla-
dılar ve bu bildiriyi imzalamış olanlar
hakkında açılmış bulunan sıkıyönetim
soruşturmasının derhal durdurulmasını
istediler. "Vatan hainliği" suçlamaları
ve artan baskılar parlamenterlikli bu
diktatörlük rejimini her adımda, hem
içte hem dışta daha da yalınlaştırıyor.

Ama ne kadar zayıflarsa zayıflasın
ve ne kadar yalınlaşsın yalınlaşsın,
bu rejimin başındaki zorbalının kendi
nizalarıyla çekilip gideceklerini sanmak-
tan daha büyük bir yanlış olamaz. 12
Eylül'den bu yana geçen 3 yıl ve 8
ay bunu yeterince ispatlamadı mı? İs-
te o nedenle Kenan Evren'in "vatan
haini" ilan ettiği demokrasi güçleri ses-
lerini birleştirmedikçe ve birlikte daha
kararlı bir mücadelede girmedikçe Tür-
kiye'de demokratik bir rejimin kuru-
labilmesi mümkün değildir.

Yurt dışındaki Türkiye'yi aydınlar ola-
rak, emekçiler olarak biz de sesimizi
daha çok yükseltmeliyiz. Türkiye'deki
demokrasi güçleri yurt dışındaki Türk ve
Kürt emekçilerinin ve aydınlarının daya-
nmasını daha sıcak ve daha yakın

düyabilmeli, yalnız olmadıklarını göre-
bilmelidirler.

"Bunlar düşmanlarımızla, Ermeni
teröristleriyle işbirliği yapıyorlar;
maksatları Türkiye'yi yıkmaktır; bun-
lar haindir" gibi yaygaralara gelince...
Gericiliğin 12 Eylül'den beri kopardığı
bu gürtlüye pabuç bırakmak, böyle
bir diktatörlüğe teslim olma onursuz-
luğundan başka birşey getirmez insana.
İnsanın kendi yurdunda iş, ekmek ve
özgürlük istemesi mi "vatan hainliği"-
dir, yoksa bütün halkların en doğal
hakkı olan şeyleri isteyen herkesi "iç
düşman" ilan edip hapisanelere dol-
durmak mı? Hem de bunu ülkemizi
kendi karanlık amaçları için bir Maşa
gibi kullanmaktan başka birşey düşün-
meyen Amerikan yönetimiyle işbirliği
içinde yapmak mı?

Büyük şair Nazım ne güzel söyle-
miş:

Bursada havalıcu Recebe,
Karabük fabrikasında tesviyeci
Hasana düşman,
fakir köylü Hatice kadına,
İrgat Süleymana düşman,
sana düşman, bana düşman,
düşünen insana düşman,
vatan ki bu insanları evider,
sevgiliim, onlar vatana düşman...

Kendi halkını ve halkın yetistirdiği
en seçkin bilim adamlarını, yazarlarını
ve sanatçıları "vatan haini" ilan ede-
cek kadar kendi ulusuna düşman ke-
silmiş bu kara rejime karşı sesimizi
yükseltmekten daha büyük bir onur
ve daha büyük bir yurtseverlik ola-
bilir mi?

Gençler 5 bin Mark için mücadeleyi sürdürmeye kararlılar

"15 bin Mark gene çok, gene çok!"

• Yazısı 15. Sayfada

ŞU BİZİM TÜRKİYE

Kimi yer,
kimi bakar!

Evren-Özal rejimine yağ çekmekte birbirleriyle yarış içinde olan gazetelerin bile en fazla yakındıkları konu hayat pahalılığı ve yoksulluk idi. Türkiye'nin bereketini kurutarak kendi keselerini bereketlendiren küçük bir azınlık İstanbul'da Sheraton Oteli'nde, her ay adına "Bereket sofrası" denilen oldukça bereketli bir sofrada biraraya geliyorlar. Bu bereketli sofralarda biraraya gelmenin amacı, "Türk yemekleri geleceğini yaşatmak", "Türk mutfakına hakettiği yeri kazandırmak" olarak açıklanıyor. Büyük para babalarından ve "yüksek sosyete"-den kişilerden çeşnibası olarak yer aldıkları, bölümleri bereketli sofraların kurulabilen Türkiye'de, ayda 16 bin lira asgari ücret ve ayda ortalama 24 bin lira işleri ücretleri geçimlerini zorunda olan milyonlarca işçi ve emekçi, geleneksel Türk yemekleri şöyle dursun, soğan ekmeğinin tadını bile unutmaya üzere.

Özal'ın kızı
Zeynep, Kadıköy
Belediyesi'ni
karıştırdı

● Kadıköy Belediye Başkanı Osman Hızır, SODEP Grubu adına verilen özeğe hakkında (ikinci oturumda) açıklama yapacak

B. ASKARAN Turgut Özal'ın kızı Zeynep Özkan Kadıköy Belediye Başkanlığı'na Kadıköy Kültür Sarayı'na müdür veya danışman olarak atanmasından sonra, anne-Özal gazetelere verdiği de meçte, "Yusuf Turgut'tan 12 yaş küçük ama arkadaşları

Eyvaaaah, bunlar soysop yerleşiyor galiba!

Türkiye'nin başına bir "Özal" yetmedi, Özal'lar soy sop süpüle, süpür-kardeş, amcaoğlu, yeğen, aile yetkileri gibi Türkiye'nin başına cakiükler. Başbakan Turgut Özal'ın kızı Yusuf Özal'ın Döviz Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına atanmasından sonra, anne-Özal gazetelere verdiği de meçte, "Yusuf Turgut'tan 12 yaş küçük ama arkadaşları

en akıllıları en küçüküm Yusuf'tur" dedi. Bu arada Başbakan'ın kızı Zeynep de Kadıköy Belediye'sine Kültür Sarayı Müdürü ve kültür danışmanı olarak atanmış. SODEP'li Belediye Meclis üyeleri galeyana gelip, bu yere atanmak için, Zeynep'in, Başbakan kız olmanın dışında hangi özelliklere sahip olduğunu sordular.

BİLMECE

Bu sözler
nerede, ne zaman
söylenildi?

"Ancak, bu gibi hallerin ikna, iman ve ilahi hidayetle nefesi de olsa kesbi kılafet edildiği, vaki hadisat arasında müşahade edilebilir... Ve fakat verilen izahatın bendenizi tatmin etmediğinden ve mevzu intizar ettiğimiz rahat ve istikamet vermediğinden nactizane olarak maksada uygun mülaaalarımı huzurunuzda arz-ı ifade etmekte zaruret görülmektedir..."

Çoğumuzun anlayamadığı bu sözler, Osmanlı Meclis-i Mebusan'larından birinde mebus bilmem ne efendi tarafından değil, Nisan 1984 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde, Diyarbakır ANAP milletvekili Mahmut Altınakar tarafından söylenmiştir.

İstanbul'un kadınların kaçta kaç orospu?

Anavatan Partisi Aydın Milletvekili Nabil Sabuncuoğlu, bundan bir süre önce Bütçe Plan komisyonunda hayat pahalılığının değinin, pahalılığın ve enflasyonun önüne geçilmesini isteyen bir konuşma yaptı. Aydın Milletvekili Nabil Sabuncuoğlu'nun durum ne kadar yürekler acısı, ne kadar vahim ve ciddi olduğunu anlatılmak için, İstanbul polis kayıtlarına dayanarak, "Son dört yılda İstanbul'da orospu sayısı 40 binden 350 bine çıktı. Ahlak düşkünlüğünün nedeni kömü hayat şartlarıdır" dedi. Nabil Sabuncuoğlu'nun bu konuşması basına yansımca, ortalık birbirine girdi, kızılca kıyamet koptu. İstanbullu hanımların kaçta kaçının "orospu" olduğu, rakamların abartılıp abartılmadığı tartışması bir yandan sürerken, milletvekilinin "orospu" değil, "hayat kadını" dediği açıklandı. Sabuncuoğlu'nun şu cümleleri de getirirken yeni moda ince diyorlar kullanmak yerine kaba bir kelime seçmiş olmasında. Ancak, "hayat kadını" demekle gerçekler değişmiyor. Türkiye'de günün güne artan ve görülmeyi boyutlara ulaşan hayat pahalılığı ve yoksulluğuna ve açık karşısında Brecht'in ünlü "Önce ekmeğe gelir sonra ahlak" dizisini unutmaya imkan var mı?

Sütyenden sonra
türban tartışması

Şu günlerde Türkiye'de gazetelerin birinci sayfa konularını boydan boya kaplayan en önemli konular biranın alkollü içki sayılıp sayılmaması, turistlerin sütyen takip takmaması, bir de başörtüsü mü türban mı tartışması. "Başörtüsü her görüldüğü yerde çekilin indirilmelidir" emni verene

Taksitle pençe

Bayram yaklaşıyor, Türkiye'de halk çocuklarına yeni birşeyler alıp gönderebilmeye başlıyor. Ama fiyatları körülmeye yükseltilmiş karşısında karşılardan eli boş dönenler çareyi pençede, vama buluyorlar. Gel gör ki, bir ayakkabı pençesi yaptırmak bile derzlerin, emecinin gücünü alıyor. İzmir esnafı soruna pare bulmuş. Ayakkabı tamircileri taksitle pençe yapıyor. En üst perçeler 1000 liraya üç taksitle, küçük perçeler ise 1500 liraya üç taksitle yapıyor.

Abanın altından sopayı görünce...

Büyük Millet Meclisi Anayasa Komisyonu, 10 Mayıs'ta Anayasa'ya aykırı olduğu "Bölge Valileri" kararnameğini 13 gün sonra yaptığı toplantıda Anayasa'ya uygun buldu. Bilindiği gibi, Türkiye'yi birkaç idari bölgeye ayırarak bir bölgeye, tüm yetkileri elinde bulunduran bir bölge valisi atanmasını öngören Bölge Valileri Kararnamesi Cunta tarafından çıkarılmış, daha sonra başka bazı kararnameleler birlikte yeni kurulan Meclis'e devredilmişti. Faşist denetimi sürdürmeyi amaçlayan bu kararname, Cunta'nın kendi yaptığı Anayasa'ya bile aykırı olduğundan ve bu aykırılık pek açık ortada bulunduğundan, görüşü sorulan 17 üyeli Meclis Anayasa Komisyonu, 10 Mayıs'ta yaptığı toplantıda olumsuz görüşünü belirtmişti. Ancak bu kararın hemen ardından, Cunta başı Evren abasının altından sopayı gösteriverdi ve Komisyon üyelerini huzura getirdi. Komisyon'un Halkçı Partili baş üyesinin dördü ilk kararlarında diretip muhalefet şerhi koydular da, geri kalan 9 ANAP'lı, 3 MDP'li ve 1 HP'li üye, hükümdüklerini yaladılar ve ilk kararlardan 13 gün sonra bir daha toplantı, Anayasa'ya aykırı buldukları kararnamenin Anayasa'ya uygunluğu konusunda fetva verildi...

ŞU "BİZİM" AVRUPA

Goethe
Türk müydü?

Federal Almanya'da yükselen yabancı düşmanlığın karşı karşıya olduğu yönünde...

tarımsız. "Başörtüsü her görüldüğünde yere deşilip indirilmelidir" emri veren başörtüsü düşmanı Cunta'nın sadık adamı YÖK başkanı Prof. Doğanmaz, bugünlerde ortalıkta farklı rüzgarları esmeye başladığını görünce yarım tornistan yaptı. Bu güne kadar üniversitelerdeki başörtülü kız öğrencilerin amansız düşmanı olan Doğanmaz, ANAP grubunda ağırlıkla olan eğilimi görünce, "Üniversitelerde başörtüsünün modern biçimi olan türban takılabilir. Böylece hanım öğrencilerimiz hem başlarını örtmüş hem de moda'yı uymuş olurlar" diye fetva verdi. Başa dolanarak bağlanan ve aslında eski bir Arap-Osmanlı erkek başlığı olan türbanın modern olup olmadığı tartışması bir yana, Allah'ın peygamberi bile üç kağıda getirmeye kalkışan Doğanmazı bakalım bu tutumuyla hem İsa'yı hem Musa'yı, yani hem "Ata-türkçü" Cunta'yı hem de ANAP'ın MSP kanadına yaranabilecek mi?

Sampiyon soğan!

Günlük gazetelerin birinci sayfalarının baş haberi, pahalılık ve fiyat artışları olma-ya devam ediyor. Manavlar bir yana, pazarlarda bile fileler boş kalırken son 6 ayın pahalılık şampiyonunun soğan olduğu açıklandı. 1983 yılının Aralık ayında, kilosı 55 lira olan soğanın fiyatı Mayıs ayında 194 liraya çıktı. Böylece beş aylık artış oranı yüzde 253'ü buldu. Pahalılık şampiyonasında soğan, 52 liradan 107 li-nya yükselen patates, anı da domates izliyor. Dört kişilik bir aile sadece soğan ekmeğe yese, bir öğünde bir kilo soğan iki ekmeğe hesabıyla 300 lira barcaması ola-cak. Aylık 16 bin liralık asgari ücretin 9 bin lirası bir tek öğün soğan ekmeğe kar-şılığında giderse, varın gerisini siz hesap edin.

Dikkat, bagajı Azrail'le doldurmayın!

Fotoğrafi kaza, izin ve dönüş yollarında vatandaşlarımızın başı-na gelen bu türden kaza-ların ne ilki ne de sonucusu... Yükle-ri-ş-yolları saçılmış; ölen yok ama iki yaralı hastaneye kaldırıl-mış durumda; otopan tıkanmış; polise laf atılmak gerek. Bir sürü acı, tatsızlık, sıkıntı... Kazanın nedeni ise fazla yüklemeye. İzin me-siminde veya geri dönüş yolunda sırf bu iş için eski bir minibüs

alan vatandaşlarımızı, arabayı ağızına kadar eşya ile yükliyor. On, oniki nişfus tek bir minibüse sığdırıyor. Sonunda da görünür kaza başa geldiğinde acı acı yakınıyor. Otopanlarda Türkiye'den kaza nedenlerinden birincisi çok uzun süre araba kullanmaktan doğan yorgunluk ve dalgınlık ise, ikincisi fazla yüklemeye.

"Türken raus" suç! Ya Deutsche raus?

Federal Yüksek Mahkeme'nin "Türken raus" (Türkler dışarı veya Türkler defolun) yazısının suç teşkil etmeyeceğine dair kararının Federal Alman ilercisi kamuoyunda büyük eleştirilere neden olmasından sonra, kimi yabancı dostu kuruluşlar ve kişiler bazı bölgelerde bir kampanya başlattılar. Federal Almanya kentlerinin duvarlarına "Almanlar dışarı" (Deutsche raus) yazıları yazanlar, bu sloganın suç olup olmadığını soruyor ve konuyu yeniden gündeme getirerek bir karar düzeltmesi sağlamayı amaçlıyorlar.

Bu koşullarda, kim, nasıl "entegre" olacak?

16-19 yaşları arasındaki 400 Türkiye'li genç üzerinde örneklemeye yöntemiyle yapılan bir bilimsel araştırmanın sonuçlarına göre, yabancı gençlerden yarısının Alman gençleri veya genel olarak Almanlarla ilişkileri yok. Konuya ilişkin soruya gençler, "Onların bizimle alışverişleri yok. Bizimle ilişki kurmak istemiyorlar" cevabını veriyorlar. Yine aynı 400 Türkiye'li gencin Türkiye'ye

dönüş konusundaki görüşleri de farklılıklar gösteriyor. Yüzde 63 gibi büyük bir oran henüz bu konuda kesin bir karara sa-hip olmadığını bildirirken, yüzde 18'i Federal Almanya'da kal-mak, yüzde 19'u da Türkiye'ye dönmek istiyor. Bu konudaki çelişki görüşlere karşılık, gençlerin yüzde 74'ü Almanya'ya gel-miş ve burada yetimsiz olduklarına pişman değiller.

Federal Almanya'da yükselen yabancı düşmanlığının karşı savaş çeşitli yöntem-lerle geliştiriliyor. Bertel Engelmann adlı Alman yazarı, yayınladığı "Sen Alman mısın? Ülkemizdeki yabancıların tarihi" adlı kitabında Romalı lejyonierlerden baş-layarak günümüze kadar Alman toprakları üzerinden geçen yabancıları konu edin-i-yor ve tarihsel belgelerle "Almanya her zaman bir göç ülkesi olmuştur" fikrini ispatlıyor. Yazara göre büyük Alman yaza-rı Goethe'nin soyu da 1305 yılında Wüt-temberg'de esir edilen bir Türk'e dayana-mı'ta. Yine kitaba göre 1686'da Münih'e pek çok Osmanlı savaş esiri getirilmiş ve bunların büyük bölümü Almanya'da ev-lenerek çocuk çocuk sahibi olmuşlar. "Hepimizin soyunda Türk kanı bulunabi-ler" diyor yazar.

Alman vatandaşlığına geçenler artıyor

İki yıl önce sadece 580 olan Alman vatandaşlığına geçen Türk uyruklu sayı-sının 1984 başında 10 bine aşığı bildirili-yor. Son dönemde geri dönüş sorununun ciddi biçimde gündeme gelmesi, yabancı düşmanlığının artması ve işsizlik tehdidi, bir kısım Türkiye'li kesin dönüş tercihi-ne yöneltirken, koşulları yerine getiren bir kısım Türk uyruklu-lara da Alman vatandaş-lığı için başvuru bulunuyorlar. Alman resmi daireleri, Alman vatandaşlığına ge-çenlerin sayısında artışın, başvuruda bu-lunulanların sayısında da daha yüksek oran-larda görüldüğünü bildiriyorlar. Bu sayı-nın artmasında, Türk vatandaşlığını koru-yarak başka ülke vatandaşlığına geçmeye hak tanıyan "çifte vatandaşlık" yasasının yürürlüğe girmesinin de payı büyük.

Geri dönüş için 50 bin başvuru

Federal Çalışma Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre dönü priminden yarar-lanmak üzere Haziran başına kadar 50 bin yabancı işçi başvuruda bulundu. Bunların 40 binini Türkiye'li oluşturuyorlar. Bu ba-vurulardan kaçta kaçının kabul edilerek kesinleştiği ise henüz açıklanmadı.

TÜSTAV

Istanbul ve Erzincan cezaevlerinde açlık grevi yapan politik tutukluların sayısı 500'ü geçti

Açlık grevlerindeki dört dört tutuklu öldü

- Açlık grevindeki politik tutukluların yakınları Cumhurbaşkanlığı Köşkü önünde, Türkiye Büyük Millet Meclisi içinde ve İstanbul cezaevleri çevresinde protesto gösterileri düzenleyerek bildiri dağıttılar
- Açlık grevindeki politik tutuklulardan 4'ünün yaşamını yitirmeleri üzerine, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı olayın duyulmasını önlemek için sansür koydu. Ancak tutuklu yakınlarının yaptıkları protesto gösterileri ve konuyu yabancı basına duyuruların üzerine, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı ve Başbakan Özal resmi açıklamaya yapmaya mecbur kaldılar

Istanbul Sağlıkçılar ve Metris cezaevlerinde 11 Nisan tarihinde bu yana açlık grevini sürdüren 18 politik tutukludan 4'ü yaşamını yitirdi. İstanbul Haydarpaşa Askeri Hastanesi'nde yaşamını yitiren politik tutukluların adları Abdullah Meral, Fatih Öktemli, Sermet Parkın ve Haydar Başbağ. Ayrıca, açlık grevindeki 18 politik tutukluya, 18 Haziran tarihinden itibaren Sağlıkçılar, Metris ve Erzincan cezaevlerinde çok sayıda kişi katıldı ve açlık grevlerindeki politik tutukluların sayısı 500'ü aştı.

Bilindiği gibi, Kenan Evren 26 Mayıs tarihinde Manisa'nın Alaşehir ilçesinde yaptığı konuşmada, açlık grevindeki politik tutuklulara çamur atmaya kalkmış,

bulunları açlık grevi yapmadıkları, devamlı birşeyler yedikleri yalanını uydurmuş ve aynen şunları söylemişti:

"Bunlar açlık grevine gidiyorlar, hangisi ölüyor? Bir insan 15 gün aç kaldı mı ölür. Bunlar bir ay grev yapıyorlar, yine ölmüyorlar. Demek ki bir yerden yiyorlar. Maksatları grev yapıp açkılarını sağlamak. Bizim milletimiz hoşgörü sahibi ve affedicidir. Başka bir millet olsa, onları paramparça ederdi."

Ote yandan, çeşitli ajansların haberine göre, açlık grevini sürdüren 10-12 dolayındaki politik tutuklu da komaya girdi. Komaya giren ve hastahaneye kaldırılanlardan adları bilinenler Dursun Karataş, Ayşel Zehir, Tayfun Özkök, Zeynel Polat ve Halil Çaylı.

Tutuklu yakınlarının protesto gösterileri

Açlık grevinde olan politik tutukluların anneleri ve yakınları Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) içinde ve Cumhurbaşkanlığı Köşkü önünde protesto gösterisi düzenlediler. Açlık grevindeki politik tutukluların annesi ve yakınlarından 40-50 kişilik bir grup, 19 Haziran tarihinde Cumhurbaşkanlığı Köşkü önüne geldiler. Bir saat süren protesto gösterisinde, tutuklu yakınları cezaevlerindeki uygulamaları protesto ederek, açlık grevini sürdüren çok sayıda politik tutuklunun durumunun ağır olduğunu ve her an ölen 4 kişiye yerlerinin eklenebileceğini söylediler.

Cumhurbaşkanlığı Köşkü önünde gösterinin başlasından kısa bir süre sonra,

"Bunlar açlık grevinin gidiyorlar, hangisi ölüyor? Bir insan 15 gün aç kaldı mı ölür. Bunlar bir ay grev yapıyorlar, yine ölmüyorlar. Demek ki bir yerden yiyorlar. Maksatları grev yapıp açkılarını sağlamak. Bizim milletimiz hoşgörü sahibi ve affedicidir. Başka bir millet olsa, onları paramparça ederdi."

(26 Mayıs 1984
Manisa konuşmasından)

Kenan Evren

bekleyen göstericilerin kaybolduğunu gör-düler. Meclis'ten dönen grup köşk önün-de akşamı altısına kadar beklemesine rağmen, öteki tutuklu ailelerinin akbete-ni öğrenemediler. Köşk önündeki tutuk-lu yakınlarının sivil polis tarafından al-nıp götürüldüğü sanılıyor.

Ayrıca, açlık grevindeki politik tutuk-luların anneleri 15 Haziran tarihinde TBMM içinde bir protesto gösterisi düzenlediler ve Meclis Başkanı'na Yıldırım Akbulut kendileriyle görüşmek zorunda kaldı. Meclis Başkanı'na Yıldırım Akbulut, Türk basını yerine yabancı haber ajansla-ryla ilişki kurmalarından ötürü tutuklu-ların annelerini eleştirmeye kalkınca, an-nelerden birisi, "Sansür uygulandığı için Türk basını ile temasa geçmenin bir ya-ranı yok" yanıtını verdi.

Ote yandan, açlık grevindeki politik tu-tukluların anneleri ve yakınları Sultana-hmet ve Sağlıkçılar cezaevleri çevresinde gösteri yaptılar. Bildiri dağıtılır ve arın-dan da, Taksim alanını bir siyah çeltek biraktılar. Politik tutukluların yakınları bu tar-ayemleri sürdüklerini söylediler.

Uluslararası Af Örgütü, Başbakan Tur-gut Özal'a, İstanbul Sıkıyönetim Komu-

lerini belirterek, bu uygulamalara son ve-rilmesini istedi.

Ayrıca, Uluslararası Af Örgütü Genel Sekreteri'nin imzasını taşıyan ilgili me-sajda, 19 Mayıs 1984 tarihinde tutukev-lerinde açlık grevini sürdüren politik tu-tuklu yakınlarından 12'sinin gözaltına alınması kinandı ve bunların hemen sa-lıverilmeleri istendi.

Ote yandan, açlık grevindeki politik

tutuklulardan 4'ünün yaşamını yitirme-leninden sonra, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı olayın duyulmasını ön-lemek için sansür koydu. Ancak, tutuklu yakınlarının yaptıkları protesto gösteri-leri ve konuyu yabancı basına duyurma-lar üzerine, İstanbul Sıkıyönetim Ko-mutanlığı ve Başbakan Turgut Özal res-mi açıklamaya yapmaya ve olayı kamu-oyuna duyurmaya mecbur kaldılar.

Turgut Özal, yaptığı basın toplantısın-da aynen Evren'in Alaşehir'de yaptığı konuşmayı yinelererek, "açlık grevi ya-pımlar öteki tutuklulardan ayrı statü ve ay-nı haklara sahiptirler. Bunlar, yasadışılaş-mış yaşamın cezaevine girmesine izin ver-i-lsin diyorlar." şeklinde konuştu ve "Tür-kiye'de siyasi suçta yoktur" dedi.

Açlık grevindeki politik tutuklu yakı-nları ise, Özal ve Evren'in yaptığı konuş-maları yalanlayarak, yakınlarının neden açlık grevi yaptıklarını ve ne istedikleri-ni yabancı basına mensuplarına açıkla-dılar. Tutuklu yakınları yaptıkları açık-lamada, politik tutukluların "cezaev-lerindeki işkencelerine durdurulması", "ya-kınlarıyla ve avukatlarıyla görüşmelerine izin verilmesi", "cezaevlerindeki yaşam şartlarının iyileştirilmesi", "cezaevlerine gazete ve kitap sokulmasına izin verme-si" gibi ölümlü ve yasal isteklerin yeri-ne getirilmesi için açlık grevine gittikleri-ni belirttiler.

OYA BAYDAR

Yorum

Biradan nereye?

BİRA deyip geçmeyin. Bir bardak birada ne firtınalar oluyor, nice siya-sal gerekçesi yüzüne çıkıyor! Kız 5 ayrıncılar 19 Mayıs gösterilerinde ki papaz donları, turlerinin sütyenleri ile bağlayan tırnağları, Ankara'da ki HİTİT'leri, savaşta ile sürdü, biranın akollu içki sayılıp sayılmayacağı, "meydan muharebesi"yle doruğa ulaştı. Kamuoyunun diktatörlüğü, ana sorunlardan ustaca kaçıp bu "pek önemli" konulara çekiliyor, ama mideler, hak ve özgürlükleri ellerinden alınmış yığınlar, sütyenle, biraıyla oynuyor.

AMA şifşif kullanmasını bilenen için, işçi sınıfının bilimine ina-

Alpaslan Türkes'i kaçırma girişimi

● Kaçırma teşebbüsüyle ilgili olarak 1200 askeri personel tutuklandı

Tutuklu bulunan Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) Genel Başkanı Alpaslan Türkes, tedavi edilmekle olduğu Gülhane Askeri Tip Akademisi Hastanesi'nde bazı subaylar ve hastane personeli tarafından kaçırılma girişiminde bulunuldu. İstanbul'da faaliyet gösteren Ulusal Haber Ajansı UBA'nın 14 Haziran tarihli haberine göre, Alpaslan Türkes'i kaçırma girişiminin ardından çok sayıda subay ve hastane görevlisi tutuklandı. BBC'nin Türkiye muhabiri David Barchard, "bir diplomatın kendisine, 1200 dolayında askeri personelin tutuklandığını söylediğini" belirtti.

Öte yandan, Türkes'i kaçırma girişimini haber haline getirip basına dağıtan Ulusal Haber Ajansı büro şefi Cengiz Yıldırım, Ajansın sahibi Müşerref Seçkin siyasetinim tarafından gözaltına alındı. Ulusal Basın Ajansı'nın Genel Müdürü Rafi Özlühan da polis tarafından aranyor.

Öte yandan, BBC'nin diplomatik kaynaklara dayananak yaptığı yorumunda, bunun basit bir kaçırma olayından ibaret olamayacağı belirtilerek, "Alpaslan Türkes'in şu anda kaçmak isteyeceğini kimse inanmıyor" denildi ve olayın girişinde başka bir "komple" olabileceği söylendi. Yorumun sonunda, olayın gerçek yüzünün henüz aydınlaşıp çıkmadığı belirtildi.

tercinin başlangıcından kısa bir süre sonra, görüşmelerine atıfını çok sayıda silahlı polis sardı. Gösteriden bir saat sonra, tutuklu yakınları aralarından bir heyet seçerek TBMM'ne gönderildi ve geri kalanlar Cumhuriyetbaşkanlığı önünde beklemeye sürdürüldü. Ancak, Mecis'is giden grup ve gazeteciler Cumhuriyetbaşkanlığı Köşkü önüne döndüklerinde, burada

6 Kasım'dan bu yana 138 kişi idama mahkum oldu

15 günde 37 idam kararı daha

● 15 gün içinde, yeni açılan davalarda 47 kişinin idamla cezalandırılması istendi ve böylece, 6 Kasım'dan bu yana idamı istenenlerin sayısı 565'e yükseldi

Son 15 gün içinde değişik askeri mahkemelerde 37 kişi daha idam cezasına mahkum edildi. Böylece, 6 Kasım'dan bu yana idam cezasına mahkum edilenlerin sayısı 138'e yükseldi. Yine son 15 gün içinde yeni açılan davalarda 47 kişinin idamla cezalandırılması istendi. Böylece 6 Kasım'dan bu yana açılan davalarda idam istemyle yargılananların sayısı da 565'e yükseldi.

Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 1. Askeri Mahkemesi'nde görülmekte olan "Aybastı davası" sonuçlandı ve askeri mahkeme 27 kişiyi idam, 7 kişiyi de ömür boyu hapisle cezalandırdı. Askeri Mahkeme, 156 kişiyi ise 3 ile 24 yıl arasında ağır hapis cezasına çarptırdı.

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde görülmekte olan TKP/ML Güneydoğu Grubu davası sonuçlandı. Askeri mahkeme 10 kişiyi idam ve 2 kişiyi de ömür boyu hapis cezasına mahkum etti. Ayrıca, mahkeme 90 kişiyi 3 ay ile 20 yıl arasında değişen hapis cezasına çarptırdı.

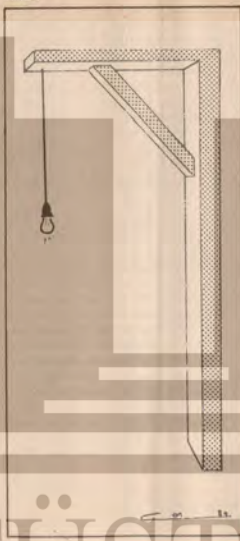
Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi THKP/C Kuruluşu adlı örgüt ile oğulak ve çeşitli eylemlerde bulunduğundan gerekseyse Mustafa Bülent Uslu ve Güngör Yüksel'i önce ölümlü cezasına çarptırdı ve sonra da bunu ömür boyu hapse çevirdi. Aynı davada, 11 kişiyi de 3 yıl 4 ay ile 16 yıl 8 ay arasında hapis cezası verildi.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde

güt Özala, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na ve Londra'daki Türkiye Büyükelçiliği'ne birer protesto mesajı göndererek, tutukvelemleri uygulamalardan ve açık grevindeki tutukluların durumlarından endişe duyduklarını belirtti. AF Örgütü, politik tutuklulara karşı kötü davranışlara devam ettiğini, tutukluların yakatlarıyla ve yakınlarıyla görüşürülmedik-

THKP/C Devrinci Sol-5 adlı yeni bir davaya açıldı. 140 sanıklı davada, Askeri Savcılar 47 kişinin idam ve geri kalanların da ağır hapisle cezalandırılmasını istedi.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde görülmekte olan 39 sanıklı TIP Amasya davasında Askeri Savcı, 24 kişinin 7 ile 15 yıl arasında ağır hapisle cezalandırılmasını istedi.

AMA sınıf pusulasını kullanmayan birer için, sınıf sınıflarını bilme insanları için, ilk bakışta başka cıva görülenler için, tartışmaların, tartışmaların 1984 yazı Türkiye'sinde politik planda olup bitenleri anlamakta çok önemli bir anahatı değeri var. Yukarıda saydığımız her biri bir "şaka" gibi gelen tartışmaların tarafları, tümü parlamento içinde yuların ve özellikle de iktidar partisi ANAP içinde temsilcileri bulunan sermaye kesimleri ve bunların siyasal sözcükleri. Tek tek sayacak olursak, faşist MHP kadroları, MSP'nin en başnaz, nurcu kesimleri, eski AP'nin baştan beri 12 Eylül'ü ve faşist modele yakınlık göstermiş kimi kadroları ve bağımsızlıklarını (İ) görece korumaya çalışan kimi en büyük holdinglerin ve işbirlikçi oligarşinin tümünün en genel çıkarlarının temsilcisi ve usakları olan, "teknokratlar"... İktidar partisi ANAP da, bu kesimlerin dördü birden yer aldığında, bu çatırma orada en belirgin bir görünüm kazanıyor. Kavgaanın boyutları, ANAP içinde bile, gazetecilerin önünde küfürlü açık kavgalara veya kimi tekelilerin gazetelere verdikleri ANAP içindeki MSP'li hedef alan "Atatürkçü" tam sayfa ilanlara kadar varıyor. Yani kol kırılıp yeni içinde kalmıyor. Çatırma, tartışmalar gözler önünde oluyor, kırıl çamırlar ortaya dökülüyor.

BU kavga neyin kavgası? Ve bu gelişmelerin bazı illgidenleri neri nedir? Nedeni aslında basit. Tümde de parlamento meclisi faşizmiyleşme ve desteklemesi olan bu kanatlar, şimdi bu rejimin kurumsallaşmış siyasal örgütlenmesini oluşturma aşamasında, bu oluşturma en aşır basan, en güçlü kanada olma peşinde. Yani kısaca, ANAP içindeki örgütü MHP'lerle MSP'ler, veya teknokratlar veya kimi eski AP'li ve hatta, 6 Kasım sözde seçimlerinde Cunta'nın baş partisi MDP'ye oynanmış olan şimdi ise çağdaşlık adına ANAP'nın dinci kanadına karşı karşıya görünür Yasar Holding, vs gibi tekelier arasında bir "ehven-i şer (kötünün iyisi)" arama yarışına düşmemek gerek. Bugün çatırır gibi görünür bu sermaye kesimleri ve onların siyasal sözcüklerinin tümü 12 Eylül rejiminin ve onun faşizme dönüşmesinin baştan beri destekçileri oldular ve olmaya devam ediyorlar. Başka bir deyişle, faşizm ANAP'ta kendisine has sivil siyasal örgütünü oluşturmaya çalışırken, ANAP içinde birbirine düşmüş kesimleri hiç bir "temiz" değil hiç bir faşizm günahından anmıyış değil.

ÖTEyandan, unutmamamız gereken bir başka gerçek, son günlerde ciddi boyutlara varan sermaye içi kimi çatırmaanın faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

AMA turistlerin sütyeninden, kız öğrencilerin baş örtüsüne, Türk değil diye Hittit anıtının kaldırılması girişiminden, biranın alkolü için sayılıp sayılmayacağına değin tüm bu tartışmaların faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

AMA turistlerin sütyeninden, kız öğrencilerin baş örtüsüne, Türk değil diye Hittit anıtının kaldırılması girişiminden, biranın alkolü için sayılıp sayılmayacağına değin tüm bu tartışmaların faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

AMA turistlerin sütyeninden, kız öğrencilerin baş örtüsüne, Türk değil diye Hittit anıtının kaldırılması girişiminden, biranın alkolü için sayılıp sayılmayacağına değin tüm bu tartışmaların faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

AMA turistlerin sütyeninden, kız öğrencilerin baş örtüsüne, Türk değil diye Hittit anıtının kaldırılması girişiminden, biranın alkolü için sayılıp sayılmayacağına değin tüm bu tartışmaların faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

AMA turistlerin sütyeninden, kız öğrencilerin baş örtüsüne, Türk değil diye Hittit anıtının kaldırılması girişiminden, biranın alkolü için sayılıp sayılmayacağına değin tüm bu tartışmaların faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

AMA turistlerin sütyeninden, kız öğrencilerin baş örtüsüne, Türk değil diye Hittit anıtının kaldırılması girişiminden, biranın alkolü için sayılıp sayılmayacağına değin tüm bu tartışmaların faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

AMA turistlerin sütyeninden, kız öğrencilerin baş örtüsüne, Türk değil diye Hittit anıtının kaldırılması girişiminden, biranın alkolü için sayılıp sayılmayacağına değin tüm bu tartışmaların faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

AMA turistlerin sütyeninden, kız öğrencilerin baş örtüsüne, Türk değil diye Hittit anıtının kaldırılması girişiminden, biranın alkolü için sayılıp sayılmayacağına değin tüm bu tartışmaların faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

AMA turistlerin sütyeninden, kız öğrencilerin baş örtüsüne, Türk değil diye Hittit anıtının kaldırılması girişiminden, biranın alkolü için sayılıp sayılmayacağına değin tüm bu tartışmaların faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

AMA turistlerin sütyeninden, kız öğrencilerin baş örtüsüne, Türk değil diye Hittit anıtının kaldırılması girişiminden, biranın alkolü için sayılıp sayılmayacağına değin tüm bu tartışmaların faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

AMA turistlerin sütyeninden, kız öğrencilerin baş örtüsüne, Türk değil diye Hittit anıtının kaldırılması girişiminden, biranın alkolü için sayılıp sayılmayacağına değin tüm bu tartışmaların faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

AMA turistlerin sütyeninden, kız öğrencilerin baş örtüsüne, Türk değil diye Hittit anıtının kaldırılması girişiminden, biranın alkolü için sayılıp sayılmayacağına değin tüm bu tartışmaların faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

AMA turistlerin sütyeninden, kız öğrencilerin baş örtüsüne, Türk değil diye Hittit anıtının kaldırılması girişiminden, biranın alkolü için sayılıp sayılmayacağına değin tüm bu tartışmaların faşizmin çözülüşünü kendilğinden getirmeyeceği. Çünkü, bu tepişen ve "en büyük kim" savaşını vermekle olan kanatlar, emekçi yığınlar, işçi sınıfı ve demokratik talepler karşısında hemen domuz topu oluveriyorlar. Çünkü onların tümünün de çıkarları faşizme, diktatörlere bir rejimde. Bu tepişmeleri "çözümle" sayan her görüş ve eğilim, eylemsizlikle teslimiyetçilikle, kuyrukculukla ve boş hayallere kapılma tehlikesiyle karşı karşıya.

Dünya aydınları ne diyor?

Türkiye'de ilk aşamada 1256 aydın tarafından imzalanmış olan "demokratik düzene ilişkin gözlem ve istemler" başlıklı metindeki değerlendirmelere katılıyor, bu bildiriyi imzalayanlar hakkında sıkıyönetim tarafından açılmış olan soruşturmayı ve aydınlar üzerindeki baskıları protesto ediyor, Türkiye'deki meslektaşlarımızla dayanışmamızı bildiriyoruz

Kenan Evren ne diyor?

En tehlikeli düşman, iç düşmandır. Yurt içinden ve dışından bazı çatlak sesler geliyor. Bunların kim olduğunu çok iyi biliyoruz. Kendilerine "aydın" damgası vuran çevreler var. Biz çok aydın görmüşüz. Onlar vatan hainliği yapmıştır. Ne yapayım ben böyle aydını? Son padişah da aydıydı. Türkiye'yi düşmana teslim etti. (28 Mayıs 1984 Manisa konuşması)

Evren'in "vatan haini" dediği aydınlarımıza bütün ülkelerden destek yağıyor

Kenan Evren'e ve Meclis Başkanı Necmettin Karaduman'a 15 Mayıs günü, "Türkiye'de demokratik düzene ilişkin gözlem ve istemler" başlığını taşıyan bir bildirge sunan ve bu yüzden haklarında soruşturma açılmış bulunan 1256 Türkiye'li aydına Batı Avrupa ülkelerinden ve ABD'den dayanışma imzaları yağıyor. "Türkiye'li 1256 Aydınla Dayanışma İnisiyatifi" 27 Haziran günü dünya basınına bir açıklama yaparak bugüne kadar 13 ülkeden dünyaca tanınmış 2 bini aşkın aydından dayanışma imzası geldiğini ve bu imzalara her gün yenilerinin eklendiğini bildirdi. Basına açıklanan 2 bin imzadan bazıları aşağıda sunuluyor.

Federal Almanya ve Batı Berlin

Ord. Prof. O.K. FLECHTHEIM, Prof. U. KLUG (Adalet eski Bakanı), Prof. von ERTZEN, Prof.H.E. RICHTER, Prof. M. KIRSCH, Prof. O. NEGIT, Prof. D.H. GOLLWITZER, Prof. W. HUBER (Evangelischer Kirchenrat Başkanı), Prof. I. DREWITZ (yazar), B. ENGELMANN, G. GRASS (yazar), Prof. A. KLUGE (rejisör), U. LINDENBERG (şarkıcı), G. WALLRAFF (yazar), H.O. VETTER (Avrupa Parlamentosu üyesi ve DGB eski başkanı), Dr. D. ORDER (GEW Genel Başkanı), E. FERLEMANN (sendikacı), Dr. H. DÄUBLER GELIN (SPD parlamento grup başkanı yardımcısı), O. SCHILLY (Yeşiller milletvekili), K. VOIGT (SPD Dişçiler sözcüsü), H. SCHMALLSTIEG (Hannover Belediye Başkanı)

Belçika

G. SPITAELS (Wallon bölgesi Sosyalist Partisi Başkanı), K. van MIERT (Flaman bölgesi Sosyalist Partisi Başkanı), E. GLINE (Avrupa Parlamentosu Sosyalist Grup Başkanı), A. SPINELLI (Avrupa Birliği Projesi hazırlayıcısı, Avrupa Parlamentosu üyesi), A. HINTERSCHEID (Avrupa Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri), L. van GEYT (PCB-KPB Başkanı), P. VERMEYEN (eski bakan), W. KUIJPERS (Avrupa Parlamentosu üyesi), R. DURY (Avrupa Parlamentosu üyesi)

İngiltere

N. KINNOCK (İşçi Partisi Başkanı), Lord F. BROCKWAY (Liberasyon örgütü Başkanı), D. STEL (Liberal Parti Başkanı), N. ATKINSON (İşçi Partisi Yönetim Kurulu üyesi, milletvekili), G. ROBERTSON (İşçi Partisi Ortadoğu sözcüsü, milletvekili), P. PLOUVIZP (Sanatçılar Sendikası Genel Başkanı), K. ASHTON (Gazeteciler Sendikası Genel Sekreteri), A. MITCHELL (şair), Prof. E. HOBSBAWM, Prof. T. BOTTOMORE, Prof. R. MILIBAND, Ord. Prof. R. HILTON, Ord. Prof. R. SIMON, Prof. M. DESAI, M. EVANS (Ulaşım İşçileri Sendikası Genel Sekreteri), Dr. W. STEPHENSON (Öğretim Üyeleri Sendikası Başkanı), C. MULLIN (gazeteci)

Yunanistan

B. KREISKY
Avusturya eski Başbakanı

F. GOMES
Portekiz eski Cumhurbaşkanı

U. LINDENBERG
Şarkıcı

Federal Almanya'daki Türkiye-
lilerin demokratik örgütleri Birlik
Yolu, DİBAF, FİDEF, GER-
ÇEK, KDK, KKDK ve KOMKAR
ortak bir açıklama yaparak aydınların
"Demokrasi Bildirisi"ni destek-
lediklerini belirttiler. Yayıplan ortu-
rak açıklamada, aydınlar dektesi yü-
rekli ve onurlu bir çıkış olmalı, ni-
telendirildi ve özette şöyle denildi:
"Aydınlarımızın, 'Demokrasi işi-
stiyoruz' talepli yürekli ve onurlu
pikasıları çağış dı kararlılığı parşar-
or. Tam bir dayanması içerisinde
bulundüğümüz aydınlarımızın bu çy-
şını fazime karış savasımızda aydın
şorunluluğuna yansısı, birlikte ha-
reketin gücünü ve etkilerini de çek-
yalın bir biçimde somutludur. De-
mokrasi güçleri arasında dı güç ve
yölem birliğinin geliştirilmesinin, bu
çyld atılan adımların dı da güç-
lendirilmesi görevimizin altını bir
kez daha çiziyor."

Ayrıca, Birlik Yolu, DİBAF, Fİ-
DEF, GERÇEK, KDK, KKDK ve
KOMKAR, Federal Almanya'daki
Türkiye göçmen işçileri "aydınlar
bildirisi"ni desteklemeye çağırıldı
ve bu amaçla harekete geçtiler. Bu
6 örgüt, Federal Almanya'daki
Türkiye Büyükelçiliğinin gönde-
rilmek üzere ve "Aydınlar Bildirisi-
ni" desteklediklerini belirlen bir
"posta kartı" bastırıldır. Posta kar-
tında ayrıca, dektesi imza atılan-
lara karış açılan soruşturmalar pro-
teste edilior.

GEW Başkan Yardımcısı J. Albrecht izlenimlerini gazetemize anlattı

“Oğullarımız burada ölümü bekliyor, bize yardım edin!”

Eğitim ve Bilim İçerileri Sendikası (GEW) yönetiminin oluşturduğu bir delegasyon, 9-12 Haziran tarihlerinde Türkiye'ye giderek öğretmen Şakir Bilgin'in de dahil olduğu Dev-Sol davasının ilk duruşmasını izledi. Bilindiği gibi Şakir Bilgin, Federal Almanya'da öğretmenlik yaptığı sırada hasta olan kızkardeşini ziyaret için Türkiye'ye gittiğinde tutuklanmıştır. Delegasyon, ayrıca sözcüküsü 140 kişilik davanın sanığı olup 11 Nisan'dan beri açık grevinde bulunan tutukluların ziyaret için Haydarpasa Askeri Hastahanesi'ne de gitti. Delegasyon şu kişilerden oluşuyordu: Joachim Albrecht (GEW Başkan Yardımcısı), Prof. Klaus Liebe Harkort (Bremen Üniversitesi), Johannes Kube (Rheinland Protestan Kilisesi), Axel Nagler (Avukat), Uli Fischer (Federal Meclis'teki Yeşiller Grubu üyesi) ve Rheinland Hocker (GEW Köln Başkanı).

Türkiye Postası'nın delegasyon üyesi Joachim Albrecht'le yaptığı röportajı aşağıda okurlarımıza sunuyoruz:

Türkiye Postası: Metris Askeri Cezaevi'nin "spor salonu" diye adlandırılan, aslında çok sanıklı da valar için özel olarak hazırlanmış salonda yapılan duruşmaya gözlemci olarak katıldınız. İzlenimleriniz neler?

J. Albrecht: Delegasyonumuzun ziyaretini İstanbul'daki Federal Alman Konsoloslukuna kanıyalıya izin alınmıştır. Metris'te askerler tarafından karşılanıp, bir albay olan cezaevi müdürüne götürüldük. Kendisine ziyaretimizi nedenlerini anlatarak, örgütümüz GEW üyesi olan Şakir Bilgin'in durumu hakkında bilgi istedim. Ellerindeki tek kâğıt, Bilgin'in elyazması tasvir bir kâğıt. Onun da işkenlikle elde edilmiş bir kâğıt olduğunu biliyoruz. Cezaevi müdüründen, Bilgin'in en az 10 yıl hapse mahkûm edildiğini öğrendim, kendisine, Federal Almanya'da olduğu gibi Türkiye'de de bir sanığın mahkûmiyetine karar verilene kadar suçsuz sayılması gerektiğini belirttik ve Bilgin'in adli bir mahkemeye yargılanmasını umut ettiğimizi söyledik.

Cezaevi müdürüyle görüşmemiz sırasında, sanıkların duruşma salonuna getirildiğini, ancak 140 sanıktan yalnız 63'ünün duruşmaya katılabildiğini öğrendik. Tutukluların bir bölümü açık grevindeydi, 26'sı da cezaevi idarelerini yitirdik. Tutukluların bir bölümü açık grevindeydi, 26'sı da cezaevi idarelerini yitirdik. Tutukluların bir bölümü açık grevindeydi, 26'sı da cezaevi idarelerini yitirdik. Tutukluların bir bölümü açık grevindeydi, 26'sı da cezaevi idarelerini yitirdik.

Türkiye Postası: Tutuklu yakınlarıyla görüşme olanağı bulabildiniz mi?

J. Albrecht: Evet. Öğle tatilinde olanak bulabildik. Askerlerin yanımızda olmasına karşın tutuklu yakınları kollarını yemmesini bittik, bizden öğullarına yardım etmemizi istidiler. Duruşmanın öğleden sonraki ikinci bölümünde avukatlar da işkencelerden söz ederek, mahkemenin işkence konusunda soruşturmasını istidiler. Tutuklu kadınlardan biri hakime, işkenceye kınlan ve tedavi edilmemiş için sakat kalan kolunu gösterdi. Daha sonra kendisiyle konuştuğumuz başka bir kadın, açık grevi konusunda ölen bir tutuklunun mezarına çiçek koymak istediğini için tutuklanıp anıtları duruşmadan edindiğimizi genel izlenim, tutukluların ve avukatların işkencelerden söz etmesine, bizim varlığımız yüzünden izin verilmemiş olmasıydı.

Türkiye Postası: Açık grevi yapan tutukluların ziyaretine nasıl oldu?

J. Albrecht: Haydarpasa Askeri Hastanesi'ndeki tutuklularla görüşmemize izin verilmemiş. 30 kişinin açık grevi nedeniyle hastaneye yatırılmış resmî kanallardan öğrendik. Bunlardan 18'si ölümüne peşkeş çekiyor. Daha önce 60 kişi açık grevi yüzünden hastaneye kaldırılmış, bunlardan ikisinin görme yeteneğini tamamen yitirdiğini, bazarların da sakat kaldığını öğrendik. Hastanenin önünde konuştuğumuz bir anne baba, "Çocukları-

Joachim ALBRECHT
GEW Başkan Yardımcısı

Duruşma günü akşamı televizyonda işe izleyicileri yanıltmak için iki haber birbirine karıştırılarak verildi: Önce Dev-Sol mahkemesinin başladığını söylediler, hemen ardından silahlılarıyla birlikte, tutuklanan Dev-Yol üyeleri gösterildi.

Türkiye Postası: Sizce bu tür delegasyonların Türkiye'ye gitmesinin önemi nedir?

J. Albrecht: Daha önce de belirttiğim gibi, örneğin duruşmada bulunmamız mahkemenin gidişatını etkiledi. Ayrıca orada tutuklularla kısa bir bakışmanın, bir göz kırpmamızın bile onlara büyük cesaret verdiğini kanısladım. GEW olarak, 10 ay sürece sözcüküsü Dev-Sol mahkemesine yine delegasyonlar göndermeyi öngörüyoruz. Ayrıca Başbakan Kohl, diğer politikacılar ve Amnesty International'e başvurarak Şakir Bilgin'in salıverilmesini için girişimlerde bulunacağız. Batı Avrupa kamuoyunu Türkiye'deki insan hakları konusunda aydınlatarak Türkiye hükümetine baskı yapmasını sağlamanız gerekiyor. Aydinlar Bildirisi, Türkiye'deki gerek durumun yanlışlık çok çarpıcı bir örnek. Geçtiğimiz günlerde GEW yönetimi, bildiriyi maddi olarak destekleme, basınına verme,

AYDIN ENGİN Tırmık

NATO için "batmayan" bir uçak gemisi

Önce şu soruya cevap verin, ondan sonra canınız çekmeye yazmaya devam ediniz, çekmeye sayfa'yı çevirin:

Kıbrıs bağımsız bir ülkedir. Tıpkı Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan, İngiltere, Küba, ABD, Macaristan, Fransa, Çin Halk Cumhuriyeti, İsveç, İran gibi bildiğimiz bir bağımsız ülke yani... Evet bu bağımsız ülkenin Enosis yoluyla Yunanistan'a, ilhak yoluyla Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlanması yönündeki girişimler, kısırtmalar, planlar, programlar, kökü sonunda Amerikan emperyalizmine dayanan kezafe oyunlar ve bir halkın, Kıbrıs halkının egemenlik haklarına net bir saygısızlık, açık bir saldırı anlamına gelmektedir... Kıbrıs'ın kaderini yalnızca ve yalnızca Kıbrıs halkı, Türklerden ve Rumlardan oluşan Kıbrıs halkı tayin eder. Ne ABD emperyalizminin, ne Yunanistan ve Türkiye egemen sınıflarının ilahı olmaz sovenizminin, ne onların adadaki uçaklarının Kıbrıs halkının geleceği üstüne oynamaya hakkı yoktur...

Eveeet, yazmaya devam etmeden külahınızı önünüze koyun ve cevap verin: Yukarıdaki yazıya, değerlendirmeye katılmıyormusunuz, katılmıyormusunuz?

—Katılmıyorsanız canınız sağolsun... filan diyecek değiliz. Desek desek "Allah akıl fikir versin, tez günde siyasi basiret insanı eylesin" deriz. Ama yazının burasında söylenmesi gereken daha basit ve kısa:

— Çevirin sayfa'yı, boşverin bu sayı-tırmık, tırmık okutmayı...

Yok eğer bizimle mutabıksanız, yazıya katılırsanız kulak verin: Kıbrıs'ta "viki Enosis'e" çeyrek var! Enosis, Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanmak, "ilhak" etmek isteyen Yunan sovenizminin ve onların Kıbrıs

çak bir uçak gemisine sahip olur. Gene gümrüğe gelmesini diye yitileyeceğiz.

Eğer ikili Enosis gerçekleşirse, Kıbrıs İki NATO ülkesi arasında bölüşülür ve NATO'nun (yani ABD'nin) güdümünde bir ateş rampası-na dönüşür.

Ve şu anda ağır hasta da olsa Kıbrıs Cumhuriyeti bir NATO ülkesi değildir. Kaynatılan çak kazanların, ağır miltetçi Türk ve Rum unsurlarla tezgahlanan bunca kararsız planın sebebi budur ve belki de bundan ibarettir. Kıbrıs'ta ne Türkiye Cumhuriyeti'ni, ne Yunanistan'ın çıkarları değil, NATO'nun çıkarları kovalanmaktadır. Adı ister Enosis olsun, ister ilhak, ister Kuzey Kıbrıs Türkiye Cumhuriyeti, ister Güney Kıbrıs bilmen ne cumhuriyeti... Adayı bölen, parçalayan, Yunanistan'ın ve Türkiye'nin yedegine katan her girişim Kıbrıs'ın NATO'laştırma deşimine su taşımaktan ibarettir.

Kıbrıs'tan binlerce, binlerce kilometre uzaktayız. Ne Denktas petisinin kanlı elleri, ne 12 Eylül faşizminin sillesi, ne Yunan sovenizminin, Megalo İdea'nın cellatları bize ulaşamaz ve biz bu rahatlık üstüne bildiğimiz gibi, dilimize geldiği gibi yazıyoruz, çiziyoruz...

Doğrusu ya bu ne yürek ister, ne de bilek!

Ama bizim bu yazıda dediklerimizi, demek istediklerimizi aynen bizim gibi, üstelik bizim çok daha hınerle ve bizden çok daha akıca söyleyenler var. Ta orada, Kıbrıs'ta! Adanın her kuzeyinde, hem güneyinde yığıt, namuslu, gözpek insanları var. Kimi komünist, kimi sadece demokrat ve ülkesinin (Kıbrıs'ın) bağımsızlığını isteyecek kadar il-

çok yorgun ve bitkin bir zihnin yarattılar. Birçoğu daha kimlik testleri sırasında kendilerini yapılan işkenceleri anlamaya çalıştı.

sonu öğrenen hastanenin önünde konuşmuşuz bir anne bize, "Çocuklarımız burada ölümlü bekliyor. Bize yardım edin!" diyordu.

minz güleride GEW yönetimi, dünyada maddi olarak desteksiz, basına verme, imza kampanyası açma konusunda bir karar aldı.

başlamış, "İkili Enosis" etmek isteyen Yunan yönetiminin ve onların Kıbrıs'taki uzantılarının ortak düşü. İkili Enosis ise, bugün Kuzey Kıbrıs'ta 120 bin Türk'ün tepesinde püsküllü bir bela gibi dolanan Rauf Denktaş ve suç ortaklarının, başkent Ankara'daki "Patronlardan" aldıkları talimatlar uyarınca tezgahlamaya hazırladıkları emperyalist planın kes-tirme adı: Güney Kıbrıs'tı, Yunanistan'a; Kuzey Kıbrıs'ta Türkiye Cumhuriyeti'ne katarsanız, eskilerin deyimli ile "İlahak" ederseniz ne olur?

demokrat ve ülkesinin (Kıbrıs'ta) başkanı olduğu üstüne evladi gibi tiyor...

Yazarı bu insanları, çiziyorlar, konuşuyorlar, ilericileri, demokratları örgütlemeye, örgütlü yaşamaya çağırıyorlar. Adanın hem güneyine, hem kuzeyine...

Doğrusu ya işte bu, hem yürek ister, hem de bileli.

Yılar önce bu yolda yürüyenlerden biri, Kıbrıs'ın en kahrman evlatlarından işçi lideri Kavasoglu bu yığittigini bedelini kanıyla ödemişti. Şimdi, Kuzey Kıbrıs'ta, Denktaş çetesi'nin bağımsızlık dümeni ile adayı NATO'lastırma planlarına karşı çıkan bir avuç namuslu aydın, demokrat ölüm tehdidi altında. Bir ucu MİT'e, bir ucu kışarlamış faşist örgütlenmeye, bir ucu İngiliz, bir ucu ABD emperyalizmine dayanan Kıbrıs Türk kesimindeki faşistler hareketlendirile gene. Ölüm çağrıkları atarak yükleniyorlar. Kuzey Kıbrıs'taki demokratlarla, emekçi halkın öcünürlere...

Cumhuriyetçi Türk Partisi'nin (CTP) saflarında örgütlenmiş militanlar, başta parti genel başkanı **Özker Özgür** olmak üzere ölüm tehdidi altında Kıbrıs'ın NATO'lastırılmasına, Kuzey Kıbrıs'ta 12 Eylül rejimi benzeri bir rejim kurulusuna karşı savaş veriyorlar...

Batı Avrupa'da Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma örgütleyen güçlerin, kışkırtan, örgütleyen Kuzey Kıbrıs'taki demokrasi ve bağımsızlık savaşçıları için yapacakları bir şeyler "Çok şeyler" var ve bunları yapmak için pek de fazla vakti yok...

Bira alkollü içki sayılıp TV'de reklamı yasaklandı

ANAP'ın MSP'li kanadı gövde gösterisi yaptı

Bira'nın alkollü içki sayılıp TV'de reklamının yasaklanması kararıyla birinci rundu 1:0 kaybetmiş olan biracılar pes etmediler. Geçtiğimiz günlerde Türkiye kamuoyu ve Medis kulüsteri, biracılardan milletvekillerine yediklerini rüyetlerin fısıltılarıyla çalkalanan ANAP grubu da bira konusunu yüzünden birbirine girdi. Bu toz duman arasında biracılardan bazı gazeteler verdikleri tam sayfa reklamlarla bira olayı daha da büyüdü ve siyasal bir anlam kazandı. Altında Türk Tuborg Bira ve Malt Sanayii Grubu A.Ş. ve Efes Pilsen Bira ve Malt Fabrikaları Grubu imzaları bulunan "Türk kamuoyuna duyuru" başlıklı açıklamada şöyle, "Ülüm ünümüz Atatürk tarafından başlatılan medeniyet savaşından ayrılmak Türkiye'yi geri götürmektedir" denildikten sonra, Atatürk Orman Çiğliği'ndeki ilk küçük bira fabrikasının Atatürk'ün emriyle kurulduğu hatırlanıyor ve konu her kademedeki yönetici ve vatandaşların "sakaduyusunu" emanet ediliyor.

Bu açıklamanın 11 Haziran tarihli bazı gazetelerinde tam sayfa ilan olarak çıkmışa uzatıldı. Başbakan Özal büyük öfkeye kapıldı ve ilk iş olarak ilanları gazetelerde bir kez daha yayınlanmasını şahsi yetkisi-ni kullanarak yasakladı. Ardından konuya ilişkin politikayı açıklamada "Anayasa deneklere politika yasaklarken özel kuruluslar politika yapamaz. Duyuruda suç unsuru varsa ilgililer bunu inceley" dedi. Biranın ruhsata bağlanmasına ilişkin yasa önerisinin sahibi MDP'li Mahmut Altınaklar ise, bira şirketlerini Medis iradesi üzerinde baskı kurmaya çalışmak suçunda. Bir süre önce ANAP hükümetinin MSP eğilimli Mili Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanı Dinçer, TV'de bira reklamlarının yasaklanmasını isteyiş ve bunun Meclis'te

de kabul edilmesinden sonra, MDP'li Altınaklar'ın biranın ruhsata bağlanması ve serbest satışının yasaklanmasını isteyen önerisiyle başlayan bira olayı, son gelişmelerden sonra gerek ANAP içinde gerekse genel olarak sermaye kesiminde yeni iç çatışma ve olaylara yol açtı.

Bira savaşının gerçek yüzü

Son günlerde, bira konusu çevresindeki gelişmelerle "İkinci Bira Meydan Muharebesi" olarak adlandırılabilir. 1974 yılındaki MSP-CHP koalisyonu sırasında da biranın alkollü içki sayılması ve satışının ruhsata bağlanması konusu gündeme gelmiş ancak biracılar bu kararı Denktaş'da iptal ettirmişlerdi. O zamanlar, biranın ruhsata bağlanması görüşünün başını çeken MSP'li İçişleri Bakanı Özgürhan Asiltürk'tü. Bu defa, bira konusunu Meclis gündemine yine ANAP'ın MSP'li kana-

dının baskılarıyla geldi. İşin içine hemen biraya alternatif olabilecek kimin muşrabat şirketleri de karıştı ve MSP'li kanadın arka-sında yer aldılar. Bira'nın TV reklamlarından çıkartılıp üstelik de ruhsata bağlanması konusu en fazla Tuborg'un bağı olduğu Yaşar Holding'i ve Efes Pilsen grubunu etkiliyordu. Bu iki grupsa, baştan beri ANAP'a muhalefetleriyle, özellikle de ANAP'ın MSP'li kanadından uzak durmaları tanınıyorlardı.

Bu gelişmeler içinde, biracıları kendilerini ANAP'daki peşitli eğilimlerin çatışmasının da ortasında buluverdiler. Nitekim, yayınlandıkları duyuruda ANAP'ın MSP'li kanadıyla birlikte MHP'li kanadını da ilgilendiren suçlamalar vardı. Biracılardan bağı olduktan, 12 Eylül rejiminin destekçisi olmuş ve faşizmin yerleşmesine payları olan holdingle, şimdi Atatürk'ün adı-na birayı savunarak politik taraf haline geliyorlardı. Bu gelişmelerin Özal'ı asıl kızdıran yanı, ANAP içinde MSP'li MHP'li bir birleşimle kıyasıya girmiş oldukları ve "tektokratlar"ın arabuluculuğuna pek kulak asmayacağı baskıladıkları bir dönemde sırtına yeni bir kambur yüklenmesiydi. Ama biracılardan yana milletvekilleri de pek öyle zayıf olmadıklarından, ne ANAP ne de MDP gruplarında, biranın ruhsata bağlanması konusundaki öneriyeye kabul oyu verdimsek grup kanamı bağlanmadı ve grup serbest bırakıldı. Böylece biracılardan milyonlarca rüyetci ceket indirilmiş milletvekilleri'nin de "haysiyetleri" korunmuş oldu.

Parlamento'da yapılan oylamada 40 kadar parlamenterin muhalefetine karşın, biranın alkollü içki olduğu ve ruhsata bağlanması gerektiği kabul edildi. ANAP'a muhalif ama cuntaya bağlı "Atatürkçü"

Örgütünü ele verenlere ceza yok Muhbirliği teşvik yasası

Bağı olduğu örgütü ele verenlerin "ceza"larını tümden ortadan kaldıran veya büyük oranda hafifleten "Muhbirliği teşvik yasası" hazırlanarak Büyük Millet Meclisi'ne verildi. MDP Bitlis Milletvekili Faik Tarmancıoğlu tarafından hazırlanan yasa tasarımsa göre, illegal bir örgüte üye olan ve idamlık suç işleyen bir kimse örgütün yöneticilerini ve eylemcilerini açıklarsa, cezası 10 yıla indirilecek. İlgili yasa tasarımsa göre, örgütü ele veren ve ömür boyu hapisle cezalandırılan kimsenin cezası beş yıla indirilecek ve işlediği suç ömür boyu hapisin az olanlara ise hiçbir ceza verilemeyecek.

Hükümetin kemer sıkma politikası, Fransız emekçilerinin protestolarına yol açıyor

Fransa seçmeni sol iktidarı uyardı

Feridun AKSIN

● Avrupa Parlamentosu seçimlerinde Fransa solu ağır yenilgiye uğrarken, seçmenlerin çoğu hoşnutsuzluğunu sandık başına gitmeyerek gösterdi

Avrupa Parlamentosu seçimlerinin Fransa'daki sonuçları henüz Fransa düzeyinde hem de uluslararası düzeyde özel yankılara neden oldu. Bunun birinci nedeni, 1981'den beri iktidarda olan sol partilerin büyük ölçüde oy kaybına uğramaları, ikinci nedeni ise faşist Milliyetçi Cephe Partisi'nin tahminlerin de üzerinde, yüzde 11 gibi yüksek bir oy oranına ulaşarak Avrupa Parlamentosu'nda 10 san-

altında bulunan sol hükümetin sonradan kemerleri sıkma politikasına yönelmesinden ve kapitalist bunalımın sonuçları olan işsizlik, satın alma gücünün ve yaşam düzeyinin düşmesi ve özgürlükler gibi emekçilerin yaşamsal sorunlarına gözümleler gösterememesiyle yükselen ıstırap künkünden ve hoşnutsuzluktan kaynaklanmıştır.

Faşist Milliyetçi Cephe Partisi'nin klasik sağ partilerin yarattığı kin ve düşmanlık ortamından bunalımın sonuçları ve çok büyük ölçüde de yabancı düşmanlığını kullanarak sağ partilerden önemli miktarda oy çekebilmiştir. Bu arada, çok az sayıda da olsa, daha önce sola oy veren bilimsel kesimlerden de oy almıştır. Böylece bu parti ülke için önemli bir tehlike durumuna geçmiştir.

Özal Hükümeti'nin kurtarmaya yaşınamaması Federal Almanya Hükümeti'nden işi şirketlerini kurtarmak için istenen kadının alınmaması üzerine, yurtdışında 350 bin ortığı olan 322 işçi şirketi "batmaya" terk edildi. Bilindiği gibi, bundan bir süre önce Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası (DESIYAB) Hükümet'e başvurarak 322 işi şirketinden 242'sinin kurtulmasını istemiş ve bunun için 93 milyar 100 milyon liraya ihtiyaç olduğunu bildirmişti. Birkaç holdingi kurtarmak için devlet bütçesinden harcanan para 300 milyar lirayı bulurken, Özal Hükümeti DESIYAB'ın isteğini reddetmiş ve böylece, 350 bin ortak işçi şirketi kaderine terk edilmiştir.

Son olarak, 7-9 Haziran tarihleri arasında Türk-Alman hükümet yetkililerinin Bonn'da yapılan toplantıda konu ele alındı ve Türk heyetli Federal Almanya Hükümeti'nden zor durumdaki işi şirketleri için kredi istedi. Ancak, görüşmelerden bir sonuç alınamaması ve Federal Almanya heyetinin kredi talebini reddetmesi üzerine, işi şirketlerinin kurtarılma-

Göçmen işçilere yeni tuzaklar hazırlanıyor

350 bin ortaklı işçi şirketleri "batmaya" terk edildi

sından vazgeçildi ve bunlar "batmaya" terk edildi.

Bunun yanı sıra, yurtdışındaki Türk-yeni göçmen işçilerin tasarruflarını ve dövizlerini ele geçirmek için, Türk ve Alman hükümetleri yeni tuzaklar kurmaya başladılar. "Batana ya da batmakta olan işi şirketleri iyi yönetilmedi, yeni kurallaklar iyi yönetilecekler ve işçiler çok para kazanacak" yutturmacısıyla, yeni işi şirketleri kurma girişimleri başladı. Nitekim, Bonn'da Türk-Alman hükümet yetkilileri arasında imzalanan anlaşma da, kesin dönüş yapacak Türk-yeni göçmen işçilerin Türk ve Alman tekelleriyle ortaklaşa kuracakları şirketlere Federal Almanya'nın kredi vereceği karar yeraldi.

Öte yandan, 2 Haziran tarihinde DESIYAB Genel Müdürü Halit Kara bir açıklama yaparak, işi şirketlerinin "yüksek enflasyon ve kötü yönetimden batmış-

m" öne sürdü ve Türk-yeni göçmen işçilerin katılacağı yeni işi şirketleri kurmak için faaliyete geçildiğini belirtti. DESIYAB Genel Müdürü'nün bu açıklaması ve Federal Almanya ve Türkiye hükümetleri arasında imzalanan anlaşma, Özal Hükümeti'nin Türk-yeni göçmen işçilerin dövizlerine "göz diktiğini" ve işçilere yeni tuzaklar hazırladığını gösteriyor.

Bilindiği gibi, bundan önce kurulan işi şirketlerinde de aynı vaatler yapılmış ve bu şirketlerle Türk-yeni göçmen işçilerin çok para kazanacakları propagandası yapılmıştı. Ancak, bu şirketlerin önemli bir bölümü batmış, başarısız olanlar da büyük sermayenin kontrolüne geçtiğinden işçilere hemen hemen hiçbir kâr payı dağıtılmamıştı. Konuyla ilgili uzmanlar, yeni kurulanlar, şirketlerin kaderinin de eskiler gibi olacağını kesin gözüyle bakıyorlar.

Halefoğlu'nun ziyareti protesto edildi

İlerici Türk ve Kürt örgütleri ortaklaşa eylemler yürüterek Özal Hükümeti'nin Dışişleri Bakanı Halefoğlu'nun Federal Almanya'yı ziyaretini protesto ettiler. 23 Haziran günü Bonn-Hofgarten'da bulunan beş örgütün üyeleri, Münster-plaza'yı yürüyerek orada bir protesto gösterisi yaptı. "Türkiye ve Türkiye Kürdistanı ndaki politik tutuklara karşı", tek ve ana belgildi. Oluşturulan bir delegasyon, Federal Dışişleri Bakanı Genscher'e giderek kendisine bir protesto mektubu verdi. Birlik Yolu'ndan Engin Erkinç'in, DİRAF'tan Osman Sakalsız'ın, FİDEF'ten Hasan Özcan'ın, KKDK'

FİDEF'in grev ziyaretleri

FİDEF, grevdeki metal ve matbaa işçileriyle dayanışma eylemlerini sürdürüyor.

yüzde 11 gibi yüksek bir oranla seçilmiş. Avrupa Parlamentosu'nda 10 sandalye elde etmesiydi.

Şağ başın bu seçimi sonuçları karşısında "zafer gılgıkları" atarak solun artık "Halkın güvenini yitirdiği"ni ıddia ederken, Cumhurbaşkanı Mitterand'ın mecliste tekdederek erken seçimlere gitmesini gerektirdiği dahi ima etti. Fransa'da "sahte sol" diye adlandırılan sosyal demokrat basını ise, Sosyalist Partisi'nin oy kaybını gözlerden saklamaya çalışarak Fransız Komünist Partisi'nin gerilemesini ön plana çıkardı. Hatta İtalyan Komünist Partisi'nin İtalya'da elde ettiği sonuçlara atıfta bulunarak, komünistlerin Fransa'daki oy kaybını Fransız Komünist Partisi'nin "yeteri kadar anti-sovyet olmaya"na" bağladı. Öte yandan da, Sosyalist Partisi'ne Komünistlerle bağlaşıklıy bırakarak sağ ile uzlaşmaya gitme önerilerinde bulundu.

Fransız Komünist Partisi'nin yayın organı Humanité gazetesi ise, seçim sonuçları "ciddi bir uyan" başlığı altında verirken, partinin Politik Bürosu da oy kaybının nedenleri üzerinde bütün parti üyeleri arasında geniş bir tartışma açılması kararı aldı.

Avrupa parlamentosu seçimlerinin Fransa'daki sonuçları konusunda ilk adımda şu saptamalar yapılabilir:

Seçimler sonucunda yalnız Fransız Komünist Partisi değil, solun tamamı oy yitirmişti. Örneğin, 1981 yılındaki başbakanlık seçimlerinde yüzde 15,9 oranında oy alan Fransız Komünist Partisi'nin oyları yüzde 4,9'luk bir gerileme gösterirken yüzde 11,2'ye düşmüştü. 1981'de yüzde 20,5 oranında oy almış olan Sosyalist Partisi'nin de oy kaybı da yüzde 5,4 olmuştur.

Amma solun yitirdiği bu oylar sağa da kaymamıştır. Sol seçmenler hoşnutsuzluklarını sandık başına girmeyerek göstermiştir. Yüzde 43 gibi rekor bir düzeyde varan oy veremeyenlerin oranı, özellikle Fransız Komünist Partisi'nin güçlü olduğu bölgelerde çok daha yüksek düzeylere ulaşmıştır. Buna karşılık, 1981 başkanlık seçimlerinde toplam olarak yüzde 43,9 oranında oy alan Giscard d'Estaing ve Chirac'ın sağ partilerinin bu seçimlerde aldıkları oyları değişmemiş, gene yüzde 43 dolayında kalmış, bu partiler bir ilerleme gösterememiştir. Bu sonuç, klasik sağ partilerin ulusal düzeyde çoğunluğu sağlayamadığını bir göstergesidir.

Sol seçmenlerin sandık başına gitmeye gerekçesi kalmamış, ilk iki yıla emekçilerin çıkarları yönünde olumlu adımlar atan ve Sosyalist Partisi'nin sorumluluğu

oy verileri önünde saklamadığı da ortadır. Böylece bu parti ülke için önemli bir tehlike durumuna gelmiştir.

Avrupa Parlamentosu seçimlerinin sonuçları, bütün Fransız solu için önemli uyarılar taşımaktadır. Şimdi solun önünde duran görev, emekçiler yarınca kararı bir politika izleyerek yığılmanın güvenliğini tekrar kazanmak ve onları yeniden harekete geçirmektir.

Erkner'in, DİBAF'ın Özcan Sakalsız'ın, FİDEF'in Hasan Özcan'ın, KKDK'dan N.Şefik Önel'in ve KOMKAR'dan Nazmi İleci'nin imzasını taşıyan protesto mektubunda, Metris'te 13 tutuklanan açık grev sonucu ölmesinin, 18 tutuklu olan hastanede ölümle peçeşmesine, "Aydınları Bildirisi"ni imzalamayanların kovuşturulmasına ve Türkiye Kürdistanı'ndaki baskılara dikkat çekildi.

SENDİKAKİ GÖZÜYLE

İt ürür kervan yürür

Geçenlerde, Federal Almanya'da çıkan boyalı basınınızın 40 Mark'lık muhabirlerinin birlye konuşum, çok dertliyi, öfkeli öfkeli anlatıyordu: "Valahı inan ağabı, gazeteye namuslu haber, yazı gönderiyorum, herifler istedikleri gibi kesip, deşitirip basıyorlar benim yazıyı. Hele yazı başlıklarını kendimizin koymasına yavaş sanki bile. Yok carpıcı değilmiş, ilgi çekmezmiş, bir sürü numara. Ne yani, şunun surasında aldığımızı, topu topu 40 Mark. O da, yazımız yayınlanırsa. Bazen yazı gönderiyorum, aylar sonra basılıyor. Yazının içeriği, gönderdiğim haber güncelliğini mi kaybettir, bayatladı mı, kimsenin umurunda değil. Nasıl olsa saf okuyucu yutuyor."

Kendisine, hizmet ettiği gazetesinin asli görevinin zaten bu olduğunu, okuyucusuna uyutmak, onların kutsal saydıkları şeylere duygusal yünden hitap etmek, kafa karıştırmak, hele hele şu gülerler, 35 saat için yapılan metal ve basın işçilerinin grevlerini kırmak, grevçilerin morallerini bozarak olduğunu anlatırm. Gazetesinin şu günlerde güya grev boylarında verdiği düzmece haberlerden somut örnekler verdim.

Şihrabın silindiri şapkasından tavşan çıkardığı gibi, bu gazetelerde, yüzbinlerce grevci ve lokavtçı sendika üyesi vatandaş kale gibi dururken, belki de sendika üyesi bile olmayan bir kaç kişiye oraya carpıyarak, onlardan gazetelerine yazmak istedikleri haberleri aldıklarını söyledim. Gazetesinin küpürlerini önüne serdim. Carpıcı yazı başlığında gelince "Köpek sahibini ısırdı" başlığı elbetteki çekici olmayacaktır. Ama ya başlık "Sahibi köpeğini ısırdı" olursa?

Metal ve basın işçilerinin birlikte, 2. Dünya savaşı sonrası Federal Almanya'da en uzun süre grevlerine burjuva boyalı basın ne diyecekti yan? "Grevler sapaşagallı sürüyor, grevçiler aslan gibi ayakta" mı diyecekti? Bu yeni bir haber olmazdı ki! Çünkü grevçiler zaten aslan gibi ayakta. Ama ya "Grevler sallanyor, grevçiler bıktı, çalışmak

istiyorlar" derse, böylece bir kaç görevi birden yapmış olmaz mı? Bir kere, hizmet ettiği sınıfın çıkarlarını korur. İkincisi, ana görevi olan grev kırıcılığı yerine getirmiş olur. Üçüncüsü, kafa karıştırır, moral bozar. Dördüncüsü ve en önemlisi ise, ana grev günün birinde kendisi başına hem de tekrar geleceğini bilmektir diler.

Metal ve basın emekçilerinin içinde yaşadığımız sınıfı grevlerini uydurma haber ve hayali demecilerle karmaya çalışan ve Federal Almanya'da Türkiye çıkan o gazete, evet o meşhur gazete, dayanışmanın tokatını bundan birkaç yıl önce yemişti. İngilizlere'deki basın işçilerinin grevini kırmak için gazetelerini bastırarak yer arayan İngiliz patronu bir kaç Avrupa ülkesinden "Red" cevabı almış, bula bula şu bizim anlı-yanlı (!) grev kırıcısı gazetemi bulmuştu. Anlaşma sağlanmıştı, baskı başlatılabildi. Federal Almanya'daki demokrasiler gülerli. Alman Basın İşçileri Sendikası'nın öncülüğünde, Türkiye arkadaşlarımız da katılmasıyla, o cıllı-bıllı gazetemizin önünde gülerler, hem de gece gündüz nöbet tutmuş, etten kemikten duvar örerek, gelen konvoyları içeri sokmaması, ama grev kırıcılığı önleyerek, İngiliz basın emekçilerinin grevini yavaşlatmıştır. Grev İngiliz basın işçilerinin zaferiyile sonuçlandı.

Herhalde onun içindir ki, bu anlı-şanlı gazetemiz Federal Almanya'daki grev ve grevçiler olundu, olasıyız hiç sevmeyiz. Ama Polonya'daki grevleri alkışlar, "Polonya'da işçi sınıfı şahlandı" başlığını atar. Türkiye'de sınıf lâtını ağzına alırlar ise, tüm gücüyile saldırlar.

Grev boylarını ben de gezdim. Ben bu gazetelerin yazdıklarının tam aksini gördüm, yaşadım. "Dayanınız, bu dayanışmasını biliniz, güncü bile işçiyiz" diyordu Hessen'deki kara yazı bir işçi. "Aç değiliz, açık değiliz, fakat kararlıyız" diyordu bir başkası. Stuttgart'da bir kadın işçi, "Bu mücadele-yi kaybetmek, bides ileride daha çok tavizler verir-dir, patron saldırsı daha da artar, yavaşın grev-

FİDEF, grevleri metal ve matbaa işçileri dayansına eyerlerini sürdürüyor. Pfungstadt'daki Hoffmann fabrikasındaki grevin üçüncü günü, FİDEF üyeleri Güney Hessen GEW ile birlikte grevci işçileri ziyaret ederek pasta dağıttı. Ziyaret edenlerin arasında Maden-İş Başkan Vekili Bahtiyar Erkul da vardı. Erkul, grevci işçilere başını dileyen mesajını okuduktan sonra konuşan grev sorumlusu, "Aramızda Bahtiyar Erkul'u görmek bizi duygulandırdı, sevindirdi. Kendisine teşekkür ederiz. Ülkesindeki sendikal haklar için verdiği savaşında biz de kendisine başarılar dileriz" dedi.

Ümit KÖSEGLU

ler" diye haykırıyordu. Bir fabrika kapısı önünde davullar gümür gümür vuruyordu. Yerli ve yabancı işçiler grev hâlinde bekliyorlardı. Nöbet değişiminde rastladığım bir grevci "Nöbetim bitti ama gidesim gelmiyorum, kaynaştık" diyor. Bildi denilen bir başka işçi, "Bizim kaybedecek neymiz var ki, patron düşünsün çarklar dönmüyor, kır gelmiyor" diyor. Elimeledi grev kırıcı haberi içeren gazete-yi, grev nöbeti tutan bir arkadaşta gösteriyorum. "Okuyor ve arkadaşına sesleniyor: "Mehmet bak senin gazete bizim için neley yazıyor, grev batıyor mu len, yalan yazdığını söylösen len" diyor kendi şivesiyle. Mehmet gazeteyi elinden alıp okuyor ve "Bundan sonra sana para vererin..." diye başlıyor küfürle.

Yani basımdaki televizyoncu, Türkiye'li bir kadın işçiyi yaklaşıyor "Daha ne kadar dayanınız?" diye soruyor. Aldığı cevap "Sonuna kadar" oluyor. Beklemeyen olmak ki sayıyor televizyoncu, cevaptan memnun olmuyor. Bir başkasına yaklaşıp soruyor "Az para alacağınızı bilmiyor musunuz?". Cevap kısa ve öz, "Egal" ("Farketmez"). Kadınlar, çocuklar grevçilere çay, çorba taşıyor.

Metal ve basın emekçileri grev boylarında dosta sevinç, düşmana korku vericesine sapaşagallı ayakta. Yerli ve yabancı işçiler her türlü zorluğa büyük bir özveriyle göğüsleri ve başlatıkları şanlı direnimleri kararlılıkla sürdürüyorlar. Hepsinde çekil disiplin ve haysiyet aynı azim: "Yenecişiz, biz kazaneceğiz, bizim alımız açık, yüzümüz ak, alımızda grev kırıcılığın kara lekelerini taşıyanlar düşsünler" diyorlar.

Son sözümüz yine sendikal birliğimizi zayıflatmak isteyen boyaş basına. Siz ne özerseniz örün, 40 saat duvar yıkılacaktır. Fakat şunu bilmeniz istiyoruz: Dömdüzden yana olduğunuzu anladık ama, aralarımızda sizlerin okuyucuları da bulunan grevçilere bu denli uydurma haberlerle saldırmak, sizlerin yüzünü hiç mi kızmartıyor?..

İşçiler Aleviye'ni kaplıyor...

Hessen ve Bremen Sosyal Mahkemelerinin "Franke kararını" yasalarla aykırı bularak durdurması, IG Metall sen-

rimlesiyle bu önerileri işverenler tarafından nasıl karşılanacağı gazetemiz baskıya girerken henüz belli olmamıştı.

Matbaa işçileri "süresiz grev"lere geçiyorlar

Matbaa ve Kağıt İşçileri Sendikası'nın (IG-Druck und Papier) 35 saatlik iş haftası ve ücret artışı için düzenlediği grevler 10. haftasını doldurdu. Geçtiğimiz günlerde CDU'lu Biedenkopf'un aracılığıyla yapılan toplu sözleşme görüşmeleri de sonuçsuz kalınca günlük gazetelerin basımını, dağıtımını önleme biçiminde süren grevler yeni boyutlara ulaştı. IG-Druck und Papier bazı bölgelerde "süresiz grev" kararı aldı. Örneğin Nordrhein-Westfalen'da 6 matbaanın 4 bin işçisi süresiz greve geçti; Frankfurt'ta 7 gün boyunca hiçbir gazete basılmadı. Ağırlıklı olarak Münih, Hamburg, Bremen, Niedersachsen, Essen, Düsseldorf, Köln, Hessen ve Stuttgart'taki grevlerle, tüm Federal Almanya'da grev yapılmamış hemen hiçbir matbaa kalmadı.

Basın işverenleri bir yandan görüşmelerde 40 saatlik iş haftasından taviz ver-

mez, grevleri bahane ederek görüşmeleri yanda keserlerken, diğer yandan da grev kınclığı girişimleri, grev gözçülerine karşı düzenlenen saldırılar sürüyor. Grevci işçilere tabanca çekmek, üzerlerine araba sürmek, polis salmak biçimindeki saldırılar dizisine geçtiğimiz günlerde bir yenisi eklendi. Essen'de Springer matbaasının ölününde grev gözçülüğü yapan bir işçiyi bir araba çarpıp, işçiyi ağır yaralayanak kaçtı. Diğer yandan patronlar, grevin sürdüğü matbaalarda sözkonusu gazetenin memurlarını, gazete ilanı yoluyla bulduğu emeklileri çalıştırarak gazetelerin eksiksiz çıkmasını sağlıyor, grev kınclığı yapıyorlar.

Tüm bu baskılara karşın matbaa ve kağıt emekçileri savaşını sürdürmekte kararlılar. 12 Haziran gününe kadar tek tek işyerlerinde yapılan grev oylamalarında işçilerin yüzde 83,4'ü, memurlarınsa yüzde 76,2'si "grev evet" dedi.

Gazetemiz çalışanları, Batıberlin'deki "Bild", "BZ" gibi gazetelerin basıldığı Axel Springer matbaasının grevci işçilerine bir dayanışma ziyaretinde bulundu

Metal İşçilerinin grevleri kıncları için bayırdudukları lokavtlar ve Çalışma Dairesi Başkanı Franke'nin de işverenlerle birlikte grevleri kırmak amacıyla sokağa atılan işçilere "işsizlik yardımı" yapmama kararı geniş protestolara yol açtı. Mannheim'da da 15 Haziran günü 10 bin metal işçisi bir protesto gösterisi düzenledi. İşçiler Başbakan Kohl'ü, Ekonomi Bakanı Lambsdorff'u, Çalışma Bakanı Blum'ü ve işçilere işsizlik yardımı ödenmesini engelleyen Franke'yi "çete" olmakla suçladılar.

Grevlere karşı iç savaş provası

Federal Almanya Sınır Koruma Birliği'ne (Bundesgrenzschutz) bağlı 1620 polis, 35 saatlik çalışma haftası için grev yapan sendikalarla karşı manevra yaptı. İngiliz birliklerinin Paderborn yakınındaki atış talim alanında 21-25 Mayıs günleri yapılan manevrada ağır makineli tüfekler, el bombaları, tanklar kullanıldı. Olayı açığa çıkaran haftalık Stern dergisi, Federal Alman ordusu ve İngiliz birliklerinin manevraya lojistik destek verdiklerini bildiriyor.

Manevra, İşçiler Bakanlığı'na bağlı sözkonusu birliğe Anayasa'nın "olağanüstü hal"le ilgili 91. maddesine dayanarak yapıldı. Manevra için hazırlanan genelgede IG-Metall ve IG-Druck und Papier'in sürdürdüğü grevler "Özgürleşti-demokratik düzeni tehdit ediyor" denildi ve sözkonusu iç savaş provası için bir senaryo hazırlandı. Senaryo şöyleydi: "Nord-Württemberg, Nordbaden ve Hessen'deki 35 saatlik iş haftası için yapılan grevler, DGB'ye bağlı diğer sendikaların da desteğiyle alarak tüm ülkeye yayılıyor... Hareket giderek büyüyor, 'aşırı uçlar' da bunu fırsat bilerek karışıklık ortamı yaratıyorlar... 35 saatlik iş haftasını

hayata geçirmek için terör eylemleri, suikastlar, soygunlar, adam kaçırmalar başlıyor... İç savaş patlak veriyor...vs." Sınır Koruma Birlikleri'ne yaptırılan manevranın senaryosu, grevlerin başlamasından bu yana "demokrasi elden gidiyor, devlet yıkaacaklar" diye yazıp çizen, bağırıp çağırarak, sendikalarla küfürler savuran patronların, gericilerin ve polislilerin kalemlinden çıkmış gibi. İşçileri Bakanı Zimmernann'ın önce yalanlamaya yetlenip daha sonra çeşitli baskılar sonucu doğrulamak zorunda kaldığı iç-savaş provasını yapan sınır birlikleri, geçtiğimiz yıl da barış savaşçılarına karşı hareketle girişimisi. 1983 yılı içinde, orta menzilli roketlere karşı yapılan gösterilerde sözkonusu birliğe bağlı 20 bin memurun kullandığı bildiriliyor.

Sınır koruma birlikleri 50'li yıllarda oluşturulduğunda başına ağırlıklı olarak faşizm dönemi arığı subaylar getirilmiş, CDU/CSU-FDP Hükümeti işbaşına geldikten sonra da ana görevi ülkedeki demokrasi hareketini bastırarak olacık şekilde birliğin yapısı değiştirilmiş, güçlendirilmişti.

Mannheim, Stuttgart, Saarbrücken, Mainz, Kassel, Frankfurt, Düsseldorf, Köln, Hannover, Hamburg, Bremen, Kiel ve Batıberlin'de sürüyordu.

8-16 Haziran tarihlerinde Frankfurt'ta yapılan

Göçmen İşçiler 1. Avrupa Tiyatro Şenliği sona erdi

● Festivalde tiyatro gösterileri yanında açık oturumlar, tartışmalar ve okuma günleri de yapıldı

Göçmen İşçiler 1. Avrupa Tiyatro Festivali 8-16 Haziran arasında Frankfurt'ta yapıldı. Festivalin amacını açıklayan Festival Yönetim Kurulu üyelerinden Klaus Matthies'in deyimle "söz konusu olan, artık İtalyan, Yunan, Türk sayılamayacak olan göçmenlerin ne kendi vatanlarının ne de misafir oldukları ülkenin kültürleriyle aynı olmayan yeni kültürün tanıtılmasıdır." Avrupa Parlamentosu Başkanı Dankert'in himayesinde gerçekleştirilen bu 1. festivalin organizasyonunu, işlerini Frankfurt Kültür Dairesi Başkanı Prof. Hilmar Hoffmann'ın da bulunduğu, bazı Avrupa parlamenterlerinin, göçmen azınlıkların temsilcilerinin ve kiliseler temsilcilerinin yer aldığı bir kurul üstlendi. Çeşitli yerlerde yapılan tiyatro, film, folklor gösterileri ve açılan sergilerde çeşitli Avrupa ülkelerindeki göçmen işçilerin kendi ülkelerinin kültürlerinin ve bu göçmen gruplarının yerleşmiş oldukları ülkelerdeki yeni kültürel etkinliklerinin tanıtılması hedef alınmıştı. Tiyatro etkinlikleri ön plandaydı.

Festival boyunca en fazla ilgiyi, çeşitli tiyatro gruplarının gösterileri çekti. Fransa, İngiltere, Belçika, İtalya, Hollanda, Danimarka ve Federal Almanya'dan katılan gruplar yanında, Türkiye'den göçmen işçilere yönelik dört tiyatro grubu da yer aldı. Anadolu Çocuk Oyunları Kolu (ACOK)'un ilan edildiği halde katılmadığı gösterilerde Amsterdam'dan gelen El Kapısı

(yeni adı Vasuf Öngören) Türk tiyatro topluluğu, Brecht'in "Kural ve Kuraldışı" oyunu ile Vasuf Öngören'in "Zengin Mutfağı" oyunlarını sundu.

Festivalin en ilgi çeken grup ve çehreleri, aynı zamanda festivalin açılışını da yapan çağımızın büyük tiyatro adamlarından Milano Piccolo tiyatrosu yönetmeni Giorgio Strehler, Paris'ten gelen Kara Tiyatro, Danimarka'dan gelen ve dünyanın tek Eskimo tiyatrosu niteliğini taşıyan Tukak tiyatrosu oldu.

Tiyatro gösterilerine paralel olarak çeşitli açık oturumlar, tartışmalar, okuma günleri de yapıldı.

Göçmen İşçiler 1. Avrupa Tiyatro Festivali'ne ilişkin kimi eleştiriler festivalde yer alan grupların aynı nitelikleri taşımadıkları, çok profesyonel ekipler yanında farklı amaç ve nitelikteki ekiplerin katıldığı, öte yandan "Göçmen İşçiler Tiyatrosu" adı taşıyan bir festivalin göçmen işçi yığınlarına açılabilmekten uzak kalıp belli bir entelektüel izleyici çevresiyle sınırlı kaldığı noktalarında düğümlendi. Tüm bu eleştirilere karşın, festivalin önümüzdeki yıllarda daha geniş boyutta ve hedeflerine daha yakın biçimlerde gelişmesini tüm perspektiflerinin açık olduğu da bildiriliyor.

Foto: Mehmet Ünal

Foto: Türkiye Postası özel

Frankfurt'taki Göçmen İşçiler Tiyatro Şenliği'ne Amsterdam Vasuf Öngören (El Kapısı) Tiyatrosu, Brecht'in "Kural ve Kuraldışı" ve Öngören'in "Zengin Mutfağı" oyunlarıyla katıldı. Oyuncuları Vasuf Öngören'in ölümünün birinci ayına rastlayan günlerde sergilenmesi gösterilere ayrı bir hüznün ve önem kattı. 15 Haziran günü oynanan "Kural ve Kuraldışı" oyunu Öngören'in anısına bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. (Üstte: "Kural ve Kuraldışı"nın sahneye konuluşu ve prova çalışmaları sırasında yönetmen Öngören oyuncularla birlikte. Solda: "Zengin Mutfağı"nın oyuncularını seyircileri selamlıyorlar.)

Amsterdam'da ilk günler soruyorlardı: Türkler Brecht mi oynuyor?

Tiyatro kendi seyircisini

yetiştirmek zorundadır

Öngören'in ölümünden sonra Amsterdam'da Yaşar Öngören (El Kapısı) İşçi Tiyatrosu yönetmenliğini üstlenen Meral Taygun, "göçmen işçi tiyatrosu" üzerine Türkiye Postası'nın sorularını yanıtladı

Türkiye Postası: İşçi göçünün doğurduğu bir ürün olan bu tür gösteri sanatlarının hedefi, amacı, hangi yarara yöneldiği konusunda birşeyler söyleyebilir misiniz bize?

Meral Taygun: Öncelikle, üzerinde daha uzun konuşulması gereken bir konuyu ele alalım. Ekonomik göçün, işçi göçünün yarattığı, ağırlıklı olarak göçmenlere yönelen ve göçmenlerce yapılan gösteri sanatlarını "göçmen işçi kültürü" gibi yanlış bir kavram içine sokmamak kaçınılmaz. Ben genel kültürün, kültürlerin birbirinden etkileşim zenginleşmesi dışında bir "göçmen kültürü"ne inanmıyorum. Batı dünyası-tabii emperyalist çevrelerin düşünce ve taleplerinden söz ediyoruz-göçmen işçi denilen bu insanlardan aslında kendi ülkelerinde bile kültürü temsil etmeyen bir takım fosilleri istiyor. Bunun sonucu, gösteri dallarında, bir yandan mevcut parasal kaynaklardan, kurumsal finansmanlardan yararlanabilmek, ödenek alabilmek, ayakta kalabilmek, ama kuşkusuz sadece bu değil, aynı zamanda kendi insanını açığını giderilebilmek, birşeyler yapabilmek için fazla derinden düşünmeden ortaya çıkıyor ve artık ne kendi ülkesinde ne kendi toplumunda kültür sayılmayan, oralarıda kalmamış bir takım kalıplar yeniden diriltmeye geliyor ve kültür ileride geçene geri geliyor. Göçmen insan yeni bir topluma girmiş. Ama kısaca dediğim gibi koşullarda bu yeni toplumun kültüründen de fazla birşey almıyor ve en önemlisi, aldığı zaman da, emperyalist Avrupa'nın kökleşmiş emperyalist yarattıkları karşısında buluyor. Söze bir örnek vereyim. Bizim tiyatro folklorik temalarda, kimi "merek konularıyla" sınırlı kalmak istemiyor. Brecht oynadı. Repertuvarımıza işçiyarınları bir olarak Kural ve Kuraldışı'na aldık. Gelen peşin biliyor musunuz? "Ne çıktı?" dedi. "Ne çıktıle Türkler Brecht'i oynuyorlar?" diye diyor ki, "Sen gel, göbeği ver, şaş kebabı getir, biraz da folklor. Bunun ucun-

MERAL TAYGUN

da para da olan projeler kuralım. Adı kültür alışverişi olsun." Bu olayta takırlar da birşey yaptık sanıyorlar. Bu böyle sürüyor. Yanlış sürüyor. Şimdi soruya gelelim. Bu temel yanlış aşılacak, yeni olay doğru bir tutuma ele alınmadıkça, bir göçmen gösteri olayı hem yarırsız, hem de gereksiz. Ama aslında hem yararlı, hem gerekli.

Türkiye Postası: Bu tiyatroların bir kitlesi, seyircisi var mı, nasıl bir kitle bu?

Meral Taygun: Ama gerek Amsterdam'daki öğrenim ve yönetici deneyiminden gerekse kendim de oynadığım sıralardaki gözlemlerimden çıkardığım, o ülkedeki Türkiye işçilerin emekçilerin gösterilerinde geldikleri yönünde. Çünkü o insanın çeşitli ihtiyaçları var. Kültürle ihtiyaçlardan onun kolay erişilebileceği.

Hele de kendi insanının birşeyler yaptığını duyduğunda kendinden birşeyler bulmak için de geliyor. Hem de yabancı dünyamızın yüzünden hakır görülmekten öylesine yılmıyor ki, "benim insanım birşeyler yapıyor" diye geliyor. Ve ilgilili peki olan, bizim kitlemiz yeterince ilgilili gösterişe yabancılar da gelmeye başlıyor.

Türkiye Postası: Yani bu türden gösteri sanatlarının Türkiye işçi göçmen işçi kitesinden seyircisi var diyorsun.

Meral Taygun: Evet kesinlikle böyle diyorum. Ben bunu çeşitli düzeylerde ve yerlerde yapıyorum. Ama bu şöyle bir şey değil. Ben buna bir süreç, bir gelişme olarak bakıyorum. Bu yüzden "bir seferlik" projelere, örneğin tek bir oyun ser-

gilenmesine, bir mevsimlik tiyatrolara karşırım. Çünkü seyircisi de yetiştirmek gerekir. Bu da bir süreçtir. Türkiye'de de böyle olmuştur bu. Seyircisi kazanacak, adım adım yetiştireceksin. Bir kere meraktan geleni, sürekli tiyatro seyircisi çıkacak. Sonra gerçekçi olalım. Eğer siz konuyu göçmen işçi tiyatroları, adları üstünde "işçi tiyatroları"ysa, kendi işi, emekçi seyircilerini yetiştirmek zorundalar. Belki ilk sorunun cevabı biraz da bu. Bu tiyatroların bir amacı seyircilerini yetiştirmek, tiyatro seyircisini yaratmaktır. Bu kültürel katkıdır aynı zamanda. Ama bu en az beş altı yıllık bir süreç. Örneğin, bu festivalde beğenilen ve çok önemli bulunan Paris Kara Tiyatrosu'nun en az yirmi yıllık geçmişi, oturmuşluğu var.

Türkiye Postası: Bu konu, yani yetiştirme konusu hemen repertuar seçimini birlikte getiriyor. Örneğin, bir Brecht doğru mu, ya da Türkiye emekçileri çok daha yakın oyunlar düşünebilir mi?

Meral Taygun: Bir tek şey söyleyeyim. Benim deneyimim, bizim seyircinin en çok Brecht'i tuttuğunu gösterdi. Örneğin arabesk müzik gibi verilecek bir arabesk tiyatro tarzı düzünülebilir. Ama bir şey söyleyeyim mi? Onun müşterisi sanılan kitleler şu anda zaten tiyatroya geliyor. Kaset ve evde videoyu tercih ediyor. Tiyatro seyircisi tıpkı Türkiye'de olduğu gibi şimdiki işçi kesiminin en ileri katmanları. Bu da bir süreç. İçsin, emekçilerin tiyatroya gelmesi uzun bir süreç. Ama başlanabilir bir süreç. Yine aynı konuya döneyim. Bir seferlik olarak birşeyler bulmak için de geliyor. Hem de yabancı dünyamızın yüzünden hakır görülmekten öylesine yılmıyor ki, "benim insanım birşeyler yapıyor" diye geliyor. Ve ilgilili peki olan, bizim kitlemiz yeterince ilgilili gösterişe yabancılar da gelmeye başlıyor.

Türkiye Postası: Göçmen işçilerin bu-lundukları topluma uyumlarına gösteri dallarının katkısını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Meral Taygun: Entegrasyon (uyum) aslında iki kültürün birbirine uyumudur. Tek taraflı bir olay değildir. Tek yanlı entegrasyon, yeni sömürgeciğin bir biçiminden ibaret. Ama, kültürlerin kaynaşmasından ortaya çok daha zengin, bambaşka yenilenmiş bir kültür çıkartmaktır.

Kürt Enstitüsü Dortmund'da sergi açtı

Kürt Enstitüsü'nün Federal Almanya Seksiyonu geçtiğimiz günlerde Dortmund'da resim ve fotoğraf sergileri açtı. Opera binasında açılışı yapılan resim sergisinde Kürt ressamlarından Metin, Rıza Topal, Remzi, Paşa, Rastı, Sayan, Gazizadeh, İsa, Metini, İsmet, Baker, Saleh, Dada ve Ali'nin yapıtları sergilendi. Bin kişinin izlediği serginin açılışında bir konuşma yapan Kürt Kültür Müdürü Prof. Umann, "Uluslararası bir öneme sahip olan serginin aynı zamanda Dortmund'da açılması, olan en seçkin sergilerden biri olduğunu" söyledi. Resim sergisinden bir hafta sonra da Kürdistan'ı yansıtan bir fotoğraf sergisi açıldı. Fotoğraflar 1961-1982 yılları arasında Kürdistan'a giden 4 yabanının resimlerini kapsıyordu. Sergi-

nin açılış konuşmasını yapan Prof. Adolf Clemens, "Avrupa'da Kürdistan çok fazla bilinmiyor, bu sergi Kürdistan'daki yaşamı, sosyal, politik ilişkileri Avrupa'nın insanlara anlatıcaktır. Fotoğraf tüm dünyaya tercüme gerekliliğinden dolayı anlatılan bir dildir" dedi.

Türkiye Postası'nın sorularını yanıtlayan Kürt Enstitüsü Federal Almanya sorumlusu Dr. Yekta, Enstitü'nün bu kültürel etkinlikleri konusunda şunları söyledi: "Çeşitli ekonomik ve politik nedenlerden ötürü halklar arasında yüksek duvarlar örülmüştür. Bizim amacımız diğer halklarla aramızda örülen duvarları aşip, dünya halklarını ürettiği kültürel meşveleri halkımızda, halkımızın ürettiği kültürel meşveleri de diğer uluslara sunmaktır. Halklar arasında yaratılmış sınırlı düşmanlıklar böylece ortadan daha kolay kaldırılabilir.

Avrupa parlamentosu seçimlerine katılım yüzde 50 civarında oldu

Halk seçimlerde Ortak Pazar'ı ve gerici partilerin politikasını onaylamadığını gösterdi

Batı Avrupa'da 14-17 Haziran günleri arasında yapılan Avrupa Parlamentosu seçimleri Avrupa'da politik sahnedeki önemli sonuçlar doğurabilecek gelişmelere yol açacak şekilde sonuçlandı. Bir iki ülke dışında seçimlere katılım yüzde 50 civarında seyretmesi, hatta İngiltere'de yüzde 30 civarında düşmesi Batı Avrupa halklarının Ortak Pazar "Birleşik Avrupa" fikrini pek benimsemediklerini ve AET'nin emekçi halkların aleyhine güttüğü politikaya karşı tepkilerini seçimlere katılmayarak gösterdiklerini ortaya koydu. Halkın bazı kesimlerinin seçimlere belli ölçülerde ilgi duyması ise bu seçimlerin genellikle ilke hükümetleri için bir sınav niteliği taşımasından kaynaklandı. Seçimlerden sonra demec veren AET Komisyonu üyeleri ve diğer bazı ünlü politikacılar katılım düşük olmasının AET açısından onayladığı olumsuz role dikkatleri çektiler.

Seçim sonuçlarının ülke ilke incelenmesi ise bir iki ülke dışında tüm ülkelerin seçmenlerinin hükümetleri aleyhine oy kullandığını gösterdi. Bu da halkın, hükümetlerini izlediği Monetarist, toplum-sal gerilemeyi içeren, işsizliğe çözüm getirmeyen politikalarına duyulan tepkiye işaret etti. Avrupa emekçi halkları AET ülkeleri hükümetlerini Reagan'ın yüksek silahlanma politikasına boyanmış çözümlerine da karşı olduklarını gösterdi. Seçimlerden birçok ülkede Avrupa'ya yeni ABD atom füzelirinin yerleştirilmesine karşı çıkan partiler oy kazandı. Örneğin, Belçika'da "Flemence konuşan-

Avrupa Parlamentosu seçimlerinde bir-iki ülke dışında seçimlere katılımın yüzde 50 civarında olması Batı Avrupa halkının Ortak Pazar'a tepkisini gösterirken, seçim sonuçları parlamentodaki politik gruplarda önemli değişikliklere de yol açacak nitelikte oldu.

ların Sosyalist Partisi'nin büyük miktar-da oy kazanmasında füzelere karşı tavır almış olması önemli rol oynadı.

Öte yanda Fransa'da seçimlerde solun gerilemesi ve aşırı sağda önemli bir gücün ortaya çıkması olumsuz bir gelişme. Buna karşılık İtalya'da Komünist Parti'nin oyları yüzde 33'ünü aarak taru- lile ke z ülkenin en büyük partisi durum-na geçmesi, Federal Almanya'da hükümet ortağı Liberaller'in yüzde 5 barajını aş-maması, Yeşiller'in Avrupa Parlaman-tosu'na girmeleri, DKP'nin ve barış hareke-tinin desteklediği ve daha ü- ay önce ku-rulmuş olan "Barış Listesi"nin 300 bin oy alabilmesi, Belçika'da hükümet partile-rinin muhalefetten daha az sandalye kazan-ması bu ülkelerde olumlu hükümet de-ğiş-melerine yol açabilecek gelişmeler.

Ayrıca sonuçlar Avrupa Parlamentosu'

ndaki politik gruplarda da önemli de-ğişiklikler doğuracak. Parlamento'nun tarih-inde ilk kez bir neo-faşist grup oluşacak. Alman ve Belçikalı Yeşiller bundan böyle parlamentoda dokuz kişilik bir grupla tem-sil edilecekler. Fransız Komünist Parti-si'nin kayıplarının bir bölümünü İtalyan Komünist Partisi'nin kazançlarının karşı-laması sonucunda Komünist grubun kay-bı 5-6 sandalyeyi geçmeyecek (48 yerine 43). Sosyalistler, özellikle İngiltere ve Bel-çika'daki başarıları nedeniyle 125 yerine 132 sandalye ile temsil edilecekler. Hri-s-tiyan Demokratların sayısında bir gerile-me olacak ve bu grubun sayısı 117'den 109'a inecek-Muhafazakarlar ise 15 kadar temsilcisi kaybetmiş durumdadır. Ancak, parlamentoda orta sağ çoğunluğa haklı gerileme ve soldaki hafif çoğunluğun glo-bal güç dengesinde pek değişimlerinin sa-nıltıyıcı. Yeni durum merkez sağta bazı kararları gerçekleştirilecek için aşırı sağa ya-zılmaya itebilir.

Türkiye'de demokrat ve ilerici güçler açın-sından incelendiğinde ise Avrupa Parla-mentosu seçimlerinin sonuçlarını olumlu olarak nitelenecek olmalıdır. Her ne kadar Türkiye'de demokrat güçlerini destekleyen politik partilerin sandalye sayısında to-palam olarak ele alınıldığında önemli bir ar-tış olmamış ise de, parlamentoya girme-ye yakından incelendiğinde Türkiye siyaseti-ne duyarlı çok sayıda demokratın yeni parlamentoda temsil edildiklerini ortaya çı-kyor.

Türkiye Postası

15 GÜNLÜK GAZETE SAYI: 34 29 HAZİRAN 1984

kısa kısa...kısa kısa..

Hindistan'daki bölücülere Pakistan yardım ediyor

Haziran ayı ortasında yaptığı açık-lamada Hindistan İçişleri Bakanlığı sözcüsü bir süre önce Pencap eyaleti-ne meydana gelen kanlı olaylara yola-nan teröristlerin Pakistan'daki kamplarda eğitim gördüklerini, ope-rasyonlar sırasında ele geçirilen si-lahların Pakistan'da eğitim alan Afganistan karşı-devrimcilerin kullandığı türden silahlar olduğunu belirtti. Ay-na-bu eyaletlerin esas amacının Pencap eyaletini merkez yönetimden kor-amp ayrılıkçı bir devlet ilan etmek olduğu da açıklandı.

Bilindiği gibi Hindistan'ın kuzey-in-de Pakistan sınırındaki Pencap eyaletindeki Sikh'lere ait Altın Tapınak'ın Sikh teröristleri tarafından bir silah deposu ve bölücülük merkezi haline getirilmek istenmesi üzerine Hindistan ordusu müdahale etmek ve tapınak-taki teröristleri kontrol altına almak zorunda kalmıştı. Hinduizm ve Müs-lümanlıkta bazı öğeler taşıyan bir inanç sistemine sahip çıkan Sikhler Pencap eyaletindeki 18 milyon nüfusun yüzde 52'sini meydana getiriyorlar ve Hindistan'daki Sikh nüfusunun çoğunluğu bu eyalette yaşıyor. Hindistan'ın bağımsızlığını kazandığı 1947 yılından bu yana yoğun olarak bu eyalette yaşayan Sikhler, her zaman eyalette Hindu nüfusunun artmasından endişe duymuşlar, zaman zaman Hindistan hükümetinden toprak ve bağımsızlık talebinde bulunmuşlardı. Sikhlerin faaliyetleri özellikle 1980 yılı başından bu yana terör niteliğine büründü ve Sikhler içindeki bazı terör gruplarının ya-ban-cılar ve özellikle Pakistan tarafından desteklenen silahlı eylemleri demok-ratik Hindistan'ın bütünlüğünü tehdit eden bir nitelik kazandı.

Uzay silahlarının deneme ve üretimi yasaklansın

Birleşmiş Milletler üyesi gelişmekte olan ülkeler uzay silahlarının üretimi ve denemesinin durdurulmasını önerdiler ve öneri sosyalist ülkeler toplulu-ğu tarafından desteklendi. Ancak konunun söz konusu olduğu toplantıda ABD heyeti bu konudaki tartışmalara bile katılmayı reddederek, salonu ter-ketti.

Reagan yönetimi silahla doymuyor

ABD'de toplama kampları

Geçtiğimiz günlerde ABD'de yayınla-nan "Nükleer Güçler ve ABD'nin

Haziran ortasında ABD Yüksek Mah-kemesi polislin yasanları çığneyerek elde

Milyonlar bir kez daha "füzelere hayır, barışa evet" dedi

F.Almanya'da halk oylamasına beş milyon üzerinde kişi katıldı

● 150 bin gönüllünün katılmasıyla gerçekleştirilen halk oylamasının bir özelliği göçmen işçilerin de oy verebilmeleri oldu.

17 Haziran Pazar günü Federal Almanya'da Avrupa Parlamentosu seçiminin yanısıra Barış Hareketi tarafından 150 bin gönüllünün katılmasıyla bir halk oylaması gerçekleştirildi. Seçim lokallerinin hemen yanına kurulan 18 bin sandıkta seçmenler "Barışa evet, atom füzelere hayır" demeye çağırıldı.

Seçimlerden önce böyle bir halk oylamasının resmen yapılması önerisi SPD, Yeşiller, barış güçleri ve DKP'nin bütün çabalarına karşın CDU ağırlıklı hükümet tarafından geri çevrilmişti. Buna rağmen tüm baskı ve yasaklara karşın beş milyon üzerinde emekçi seçim sandıkları başına gidip oylarını kullandılar. Bazı bölgelerde halk oylaması sandık başlarının, Avrupa Parlamentosu sandık başlarından çok daha kalabalık ve daha hareketli olduğu gözlemlendi.

Seçim sandıklarındaki oylar halktan kurulan bir jüri tarafından bir merkezde toplanarak sayıldı. Sonuçlar oylamaya katılanların yüzde 87'sinin, yani büyük bir çoğunluğunun Pershing-2 ve Cruise füzelerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesine karşı çıktığını gösterdi. Böylece Federal Almanya'da emekçilerin atom füzelere

Foto: Cramer

Mannheim'da halk oylamasına geniş katılım oldu: 16 bin oy kullanıldı ve seçmenlerin yüzde 90'ı "atom füzelere hayır" dedi

istemedikleri bir kez daha vurgulandı. Sonuçlar, füzelere yerleştirmeye başlayan hükümetlere yeni bir uyarı oldu.

Halk oylamasının bir özelliği göçmen işçilerin de oy verebilmeleri oldu. Federal Almanya'da Türkiye'li başta olmak üzere, özellikle FİDEF ve sempatizanlar seçim günü ve öncesinde yabancı işçileri oylamaya katmaktan, seçim sandıklarının hazırlan-

masında, sandık başında güvenliğin sağlanmasında sayma dek Alman emekçileriyle birlikte çalıştılar. Öte yanda Gelsenkirchen'de Hitler eskisi Nazilerin aynı gün barış oylamasını sabotaj etmek amacıyla "Ausländer Sabote" belgisi altında da yuğümek istedikleri imza toplama girişimleri de FİDEF ve diğer demokrasi güçlerinin uğraşlarıyla engellendi.

man "Nükleer Güçler ve ABD'nin Olanakları" adlı kitapta ABD'nin elinde bugün 26 bin nükleer birim olduğu ve bunların yaklaşık yarısının stratejik sayılabileceği açıklandı. Ayrıca Reagan yönetimi gelecek on yıl içinde silahlı kuvvetlerine 17 Bin nükleer başlık daha ekleyecek. Öte yanda ABD Senatosu 21 Haziran'da 291 milyar dolarlık silahlanma bütçesini kabul etti. Bu kararla birlikte Reagan yönetimi ABD'nin nükleer ilk saldırı stratejisine yönelik tüm programları yasallaştırmış bulunuyor.

kesmesi polisin yasaları çiğneyerek elde ettiği belge ve itirafın duruşmalarında kanıt olarak kullanılmasına izin verdi. Böylece polise zorbalığı arttırma yönünde yeşil ışık yakılmış oldu. Bu karardan sonra polis konutlara baskın yapmak, telefonları dinlemek, mektupları açmak gibi yöntemleri her çeşit denetimin dışına keyfi olarak uygulayabilecek. Öte yanda Başkan Reagan'ın özel bir direktifiyle ABD'de sakıncalı, şüpheli görünen onbinlerce kişi için toplama kampları kurulduğu bildiriliyor.

"Güney Kore Uçağı casusluk uçuşundaydı"

İngiliz silah endüstrisi çevrelerinde güvenilir bir kaynak olarak bilinen İngiliz askeri dergisi "Defense Attache"nin bildirdiğine göre 1983 Eylül'ünde Sovyet hava sahaları ihlal eden ve düşürülen Güney Kore yolcu uçağı, olay sırasında casusluk uçuşu yapıyordu. Dergide bildirildiğine göre Güney Kore uçağı ABD gizli askeri örgütleri tarafından Challenger uzay mekiği aracılığı ile yönetildi ve uçuşun amacı Sovyetler Birliği'nin elektronik savunma sistemi üzerine bilgi toplandı.

Cenaze törenine dünyanın çeşitli yerlerinden 50 heyet katıldı

Berlinguer'in cenazesinde 1.5 milyon kişi vardı

11 Haziran'da ölen İtalyan Komünist Partisi Genel Sekreteri Enrico Berlinguer'in Roma'daki cenaze törenine bir milyon üzerinde emekçi katıldı. Ayrıca törende dünyanın değişik ülkelerinden gelen komünist ve sosyalist partilerin temsilcileri, ulusal kuruluş hareketleri ve başka kuruluşlardan 50 heyet de hazır bulundu. Berlinguer, barış ve yumaşma davasında, İtalyan emekçilerinin haklarının korunması ve genişletilmesi savaşına belirleyici katkıları olmuş bir kişiydi.

1927'de Sardunya adasında doğan Berlinguer 2. Dünya Savaşı sırasında İtalyan Komünist Partisi'ne gençlik örgütüne katılmış ve 1943'de İtalyan Komünist Partisi üyesi olmuştu. 1945'de partinin merkez

komitesi üyeliğine seçildi. 1950-1953 arasında Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu başkanlığı yaptı. 1956 yılında İKP'nin merkez parti okulunun yönetimini üstlendi; 1959'da ise Merkez Komitesi örgütlenme bölümü yöneticiliğine getirildi. 1962'de Merkez Komitesi Politik Büro üyeliğine seçildi. 1968'de parlamento seçimlerinde ilk kez aday oldu ve o güne kadarki en yüksek oyu alan komünist aday oldu. 1972'de 13. Parti Kongresi'nde İKP Genel Sekreteri seçildi. İKP, Berlinguer'in yönetiminde ülkenin 2. en güçlü partisi haline geldi. Şimdi İKP, İtalyan barış hareketinin ABD roketlerinin Comiso'ya yerleştirilmesine karşı verdiği mücadelede esas gücü oluşturuyor.

Enrico BERLINGUER

Bulgariistan-Kanadash

Beyaz Saray'da bir toplantı

KKTC'de Türkiye'ye bağımlı polis devleti hazırlıklan...

KKTC'de Türkiye'ye bağımlı polis devleti hazırlıklan...

Kuzey Kıbrıs'ta gericiçilik yeni cinayetler mi planlıyor?

● Kuzey Kıbrıs'ta Denktaş yönetiminin Washington-Ankara ile ortaklaşa tezgahladığı bağımsızlık ilânının ardından gerici güçler yeni bir anayasa hazırlanmaya giriştiler. Yeni anayasa taslağında KKTC'nin "iç ve dış güvenliğinin" kibrislardan oluşan güvenlik kuvvetleri ile Türk askerlerinden oluşan Kıbrıs Türk Barış Kuvvetlerince ortaklaşa sağlanacağı hükmi de yer alıyor. Bu durumda Türkiye'ye bağlı askerleri bir polis devletinin kurulması hazırlıklarının başlaması Kuzey Kıbrıs'ta faşist rüzgarlar estirmeye başladı.

Kuzey Kıbrıs'ta, gencecik bir Türk delikanlı, İstanbul'daki bir yakınına yazdığı mektupta şöyle soruyor:

"Bize ne yapacaklar ağabey? Bize ne hazırlıyorlar? Sevdiklerimiz, dostlarımız, insanlarımız ne yapacaklar? Kıbrıs'a yaz geliyor. Henüz yaseminler açmadı ama sokaklarda karanfil satan çocuklar görmeliye başladı. Pazar günü pikniğe gideceğiz. Ama bütün bu güzellikler üstümüze çöken bulutları dağıtmaya yetmiyor..."

Mektubu yazan delikanlı abartmıyor. Kuzey Kıbrıs'ta, Türk kesiminde buğünlerde karanlık oyunlar tezgahlanıyor. Kıbrıs Türk kesiminde eski bir gelenek, siyasi hasımları cinayete ortadan kaldırmak gelenekçi bir kez daha hortlatılmak

isteniyor. Hem de bu kez cinayetlere "resmi" kılıflar geçirileceği benziyor...

Bir faşist örgüt: TMD

Kuzey Kıbrıs'ta Denktaş yönetiminin Washington-Ankara (Daha da doğru söylersek: Beyaz Saray-Çankaya) ile ortaklaşa tezgahladığı bağımsızlık ilanı, Kıbrıs düğümünü "kördüğümüne" çevirdi. Galiba amaç biraz da buydu. Uluslararası platformlarda kendilerini pazarlık kozu ve şantaj yapabilme aracı olarak gördükleri "bağımsız devlet" ilânının ardından Kuzey Kıbrıs'ta, faşist rüzgarlar daha da sert esmeye başladı.

Bağımsız devlet ilânını, Kıbrıs'ın bölünmesini resmileştirmek ve "ikili Enosis" gideni yolu açmak olarak gören Kıbrıs de-

mokrasi güdücü bugün ölüm tehdidi altındalar. 1958'de Kavaşoğlu gibi nice yurtsever, demokrat Kıbrıs'taki kahbece öldüren karanlık yeteler yeniden harekete geçmeye hazırlanıyorlar.

Nitekim geçtiğimiz günlerde bunun ilk işaretlerinden biri verildi. Kuruluşundan bu yana Kuzey Kıbrıs'taki faşist örgütlenmenin kalelerinden biri olan ve gene kuruluşundan beri MIT denetiminde bulunan Türk Mücahitler Derneği bir bildiri yayımlayarak, Denktaş'ın izlediği Amerikanca NATO'cu politikaya karşı çıkan CTP (Cumhuriyetçi Türk Partisi) ve TKP (Toplumcu Kurtuluş Partisi) yöneticilerini ölümle tehdit etti.

Bir bağımsız devlet ki...

Kuzey Kıbrıs'ta "bağımsız" devlet ilan ettikten sonra sıra bu "devlet" in Anayasası'nı hazırlamaya geldi. Bu amaçla Kurucu Meclis içinde bir de komisyon oluşturuldu. Komisyonun çalışmaları sürerken Denktaş New York'a gitti. Giderken de komisyon görevilerine talimat verdi. Kendisi dönene kadar Anayasa taslağını tamam etmelerini, Kurucu Meclis Genel Kurulu'na sevk etmelerini istedi.

Bu hesap tutmadı. Taslak Meclis'e geldi. Geldi ama kaç yılın kışarlanmış politikacısı ve entrikacı Denktaş için bu işi-maz bir engel değildi. Nitekim "devlet" Başkanı yetkililer içinde yer almamasına rağmen "yetkili" ni kullandı ve taslağa bir maddede önerisi ekledi. Öneride şöyle denmekteydi:

"Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin iç ve dış güvenliğini Kuzey Türk Barış Kuvvetleri tarafından sağlanır..."

Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri malum, Kıbrıs'tı Türkiye'den oluşan dar bir költük kuvveti ile halen adada bulunan Türkiye Cumhuriyeti ordusuna bağlı askeri birlikten oluşmaktadı.

Bir yanda Ankara'da 21 pare top atışı ile ve A kaledenide devlet başkanı protokoluna uygun olarak Cuntabaşı Kenan Evren tarafından kışarlanan "bağımsız" KKTC Devlet Başkanı Rauf Denktaş, bir tarafta ise aynı Rauf Denktaş'ın bir baş-

Kuzey Kıbrıs'ın ileric, yurtsever, demokrat, barışçı insanları yeni cinayetlere kurban gitmek, sevdiklerini, dostlarını kanlı kompolar sonucu yitirmek, yeniden bu sahneleri yaşamak istemiyor...

man sovenlerin, gericiçilerin, MIT'çilerin ve faşistlerin yuvalandığı, yönlendirildiği bir örgüt bu. Yıllar boyu "Rum düşmanlığı" yaparak ayakta duran TMT Kuzey Kıbrıs'ta her türlü gerici gelişmenin ve provokasyonun tezgahlandığı bir "Begen'in ayaklanmalarla: Türkiye Büyük Milletçiliği-Bayraktarlık (TMT liderliği) - Türk Ordusu Karargahı (MIT).

Ne var ki, Kavaşoğlu'nun kanını üstünde taşıyan bu "üçgen" son yıllarda kendinden beklenen işlevi göremez hale geldi. Çünkü Rumlarla sıcak çatışma günleri geride kalmış, provakasyon olanakları azalmıştı. Bu durumda bu "üçgen" in ve özellikle TMT'nin ağırlığını k-"dışman" ya da, Kuzey Kıbrıs'ın ilericilerine, devrim-

ve toplumdaki ilericiler unsurları susturamıyordu. Çare: 12 Eylül deneyimi ile dağıtılmış zenginleştirilmiş olan MIT ve Türkiye Cumhuriyeti Ordusu'nun seçme birlikleri oldu. Üstelik yasal, hem de anayasal bir kılıfta.

CTP ve TKP bu, Kıbrıs halkı adına onur kınacı, emperyalizmin planlarını uygulamak yeni adimlar atarak girişime karşı çıktılar. İşte o anda Kuzey Kıbrıs'taki faşist örgütlenmenin legal kılıflarından biri, Türk Mücahitler Derneği ortaya çıktı. Bir bildiri yayınladılar ve 1958'lerin işlulu bir cinayet çığlığına atıldılar. Bu nu Kuzey Kıbrıs'ta yuvalandığını gericiçilerin hemen tüm kesimleri alkış tuttular, övdüler.

Cinayet çığlığı

KKTC'de iktidar yanlısı, gerici Halkın Sesi, Kıbrıs Postası, Birlik, Akşam gibi gazetelerinin tümü Kıbrıs Türk Mücahitleri Derneği'nin bildirilerine saygılandığına geniş yer verdiler ve bildirideki çizgilerine övgü düzdüler. CTP ve TKP'nin, Demtaş'ın işlediği Amerikancı ve NATO'ya politikaya ve anti-demokratik uygulamalara karşı yurtseverce tavırlarını, yatan halinle olarak göstermeye çalıştılar ve faşistlerin kıskırtılmasını alkış tuttular.

KATİP'in de, Kuzey Kıbrıs'taki Türk toplumu içinde köklü 1955'lere uzanan bir fazlası örgütlenmeye vardır. Türk Muhavemeti Teşkilatı. Kısa adı TMT olan bu yarı legal örgüt, aslında İngilizlere karşı direniş günlerinde tohumları atılmış bir örgüt. Ancak Demtaş'ın perde arkasında her zaman işlenişi elinde tuttuğu, her za-

man, Kuzey Kıbrıs'ın ilerici, demokrasiler çivirmesi gerekçesiyle. Ama TMT örgütünün tabanı da Kıbrıslı Türklerden oluşmaktaydı ve bunları "İslam akraha, komşuyu kırmaya" yöneltmek hiç de kolay değildi. Bu yüzden 1981 Genel seçimleri ardından Demtaş yönetimi TMT'yi yeniden örgütlemek hesaplandığına değişiklik yapmak zorunda kaldı. Varlığını illegal de olsa bugüne kadar sürdürdün ve illegal yansınması örneğin Türk Mücahitleri Derneği'nde görüldüğü TMT, Demtaş'ın beklediği işlevleri yerine getirmiyor

Çinayeti çığlığı

Nitekim düğülerini sunduğumuz gerici-utucu Kıbrıs gazetelerinin eksiksiz tümünü bu faşist mesajla saygılandığına geniş geniş yer vermeleri ve adeta Türk Mücahitleri Derneği'nin tehditlerine övgüler düzmeleri bunun bir kanıtı. Türk Mücahitleri Derneği -çoğu kağıt üstünde var olan- yüz yedi şubeşi adına yayınladığı tehdit bildirisiinde baştan beri dikkat çekmeye çalıştığımız kanlı planları apaçık ortaya koyuyor.

Şu anda Kuzey Kıbrıs'ta estirenler firmanın, gerici basınını istisnasız bir bütün halinde CTP ve TKP'ye saldığını alında yatanlar bu bildiride açıkça söylüyor.

Eğer ilerici -demokrat kamuoyu uyanık olmasa ve önlem almasa Kuzey Kıbrıs'ta gericiyle yeni cinayetler işleyebilir, İlhak ve İkili Enosis planları uygulanır; "ABD ve NATO adına Kuzey Kıbrıs'ı "emperyalizmin Süvey Kanalı ağzında batırmayı bir uçak gemisi" yapma ve Ortadoğu'ya müdahale planlarında kullanma operasyonunu hayata geçirirler Kuzey Kıbrıs'ın ilerici yurtsever-demokrat-başçı insanları ölümün kucakına itilebilir. Planlanan budur ve bu tezgahlanmaktadır...

İZLENİMLER

Yer Primorsko'da Georgi Dimitrov Uluslararası Gençlik Merkezi, Burası Bulgaristan'ın Karadeniz kıyısında, Burgaz'ın 55 kilometre güneyinde; her yıl dünyanın peşisti ülkelerinden gelen en az 80 bin gencin yararlandığı bir tesis. Burada, 5-15 Haziran arasında 38 kadın "Barış Okulu"nda biraraya geliyor. Barış Okulunu düzenleyen 117 ülkeden 135 ulusal kadın örgütünü çatısı altında toplayan ve 1945'den bu yana kadın ve çocuk hakları, ulusal bağımsızlık, barış ve silahsızlanma için çalışan Dünya Demokratik Kadınlar Federasyonu. DDKF'nun ilk kez düzenlediği Barış Okulu'nun örgütlenmesinde kendisine Bulgaristan Kadın Hareketi Komitesi yardımcı oluyor ve evsahipliği yapıyor.

Değişik ülkelerden, değişik toplumsal düzeylerden gelen, dilleri, dinleri, meslekleri, yaşam deneyleri, alışkanlıkları farklı, 23 ile 70 yaş arası kimisi henüz gencecik kız, kimisi büyükanne bile olmayan 83 kadın 10 gün birlikte yaşıyorlar. Çeşitli endişeler taşıyorlar üç gününde, birbirini tanımadığımız için ve özellikle sosyalist ülke insanlarını çok daha atı tanıdığımız için... Zaman içinde bu endişelerin yerini dostluk ve güven duyguları alıyor.

10 gün boyunca zamanımızın koşullarını, atom savaş tehlikesine karşı ve soğuk savaşta karşı kadınların görevlerini, yüksek silahlanma harcamalarını kendi haklarını nasıl etkilediğini, çocuklarını ve diğer insanların baş konularında nasıl edeceğimizi ve barış hareketini nasıl daha yığınal yapmayı başarabileceğimizi tartışıyor. "Barış Okulu"nda öğrendik de, öğrendi de biz. Konular önceden belli olmakla birlikte her konuyu nasıl tartışacağımıza kendimiz karar veriyoruz.

Kapitalist ülkelerden gelen pek çoğumuz, hele sosyalist bir ülkelyi ilk kez ziyaret edenler, ülkelerimizde yıllardır gericiğin sürdüğü soğuk savaş politikası sonucunda sosyalist ülkelerin izlediği politika ve bu ülkelerdeki yaşam koşulları konusunda sorularla doluyor. "Sovyet tehdidi", Afganistan so-

Barış Okulu'nda ön gün

runu, sosyalist ülkelerdeki barış çalışmalarını konusunda sorulmasını açıkça sormak fırsatını buluyor ve yanıtlarını da aynı açıklıkla alıyoruz. Ayrıca Bulgaristan'da ziyaret ettiğimiz yuvalarda, okullarda, fabrika, kooperatif ve işletmelerde ve Bulgar insanında yaşayan sosyalizmin ne demek olduğunu görüyoruz.

Birgün aramızdan bir grup Bulgaristan içi savaş sırasında faşistlere karşı yığılı bir mücadele vermiş olan yaşlı kadın partizanları ziyaret ediyoruz. 50-60 kadar partizan bizim çiçek gibi donattıkları masalarının başında, anti-faşist kılıpımları karşılıyorlar. Bugünkü Bulgaristan'ın temelinde bu kadınların ve bunlar gibilerinin teri, kanı, canı olduğunu bilmek ve onların soyledığı partizan marşında bunu bir kez daha içimizde dymak hepimizi olağanüstü duygulandırıyor. Tam kapıda çıkarken yaşlı bir partizan içinde kırmızı yaprak çiçekler taşıyan küçük bir sakıyla geliyor ve bana Bulgarca birşeyler anlatmaya çalışıyor. Meğerse çiçekler kendilerine Bulgaristan'ın 1979'da ziyaret eden bir grup ilerici Kadınlar Derneği üyesi arkadaşımız tarafından verilmiş. Ufak-tefek ihtiyar kadıncağız, bir taraftan boynuma sarılıp ağlıyorlar, bir taraftan onları çok değerli bulup hala sakladıklarını anlatıyor ve ekliyor "başarılar komşu, birgün mutlaka siz de yeneceksiniz!"

Barış Okulu boyunca en çok kafamızı şu konuya yoruyoruz: Kapımızda dayanamız olan atom savaş tehlikesine karşı biz kadınlar olarak daha çok kadını ve daha çok insanı nasıl sefeterle edebiliriz? Doğuda ve Batı'da kadınlar bu amaçla, ve emiyarları silahlara girmesini diye neler yapabiliriz? Ortak dünyamızı, sınıyide dek insanlığı birikimini korumak için hangi temel noktalarla anlaşarak ortak bir mücadele yürütebiliriz? Bunları tartışırken bir çok kadın, artık barış için sadece çağrılarda bulunmanın zamanının geçtiğini, birikte daha etkin eylemler yapması gerektiğini de ortaya koyuyor. NATO manevralarının yapıldığı alanlarda, bu manevraları engellemek için birşeyler yapamaz mı kadınlar? Batı Avrupa'da füzelelerin yerleştirilene karşı

ni çepeçevre saran ve bir ülkeden diğerine, sınırları aşarak geçen bir insan zinciri oluşturamaz mıyız? Kadınlar olarak yoneticiler üzerinde silahlanma harcamalarını sınırlanmasını yönünde baskıyı nasıl artırabiliriz? En küçük birimlere dek, sokaktaki adama barış konusunda bilgil ulaştırmak ve bunu karşıcı bir şekilde yapmak için neler düşünebiliriz? Sendika ve işçi hareketi ile barış hareketini birbirine daha da sıkı bağlanması, barış hareketinin fabrikalara taşınması, özellikle silah endüstrisi alanında çalışan işçiler arasında barış konusunun etkin olarak işlenmesi yönünde bir barış olarak neler yapabiliriz? Tüm bunları ve bu çalışmalarda aramızdaki işbirliğini arttırmak yollarını tartışıyoruz.

Birgün İngiltere'den Elma Harland bize tek kelime ile barış tanımlayın diyor. "Yaşam" diyoruz kimimiz. "sevgi, anlayış, gelecek, dayanışma, demokrasi, özgürlük, dostluk, işbirliği..." Barış tek tek bunların hepsi ve tümü ve biz barış için savaşırken, biliyoruz ki tüm bunları korumak için de savaşıyoruz.

Barış Okulu'ndaki on günlük olağanüstü yoğun bilgi ve deneyim alışverişini içinde çoğumuz için en değerlisi, birbirimizi tanımak, önyargılarımızı kırmak ve haklarını birbirleriyle anlaşabilmeleri onların savastan hiçbir çıkar olmadıkça bir kez daha somut olarak görmek oluyor. Çeşitli ülkelerde barış için uğraş veren insanları bizzat tanımak, barış hareketi bizim için daha somut, daha elle tutulur hale getiriyor. Hepimiz, dünyanın çeşitli yerlerinden birer "ev", "yuva" edilmis gibi oluyoruz.

Son gün geldiğinde hepimiz omuzlarımızdaki sorumluluğın çok ağır olduğunu daha iyi anlamış durumdayız. Ancak zorluklarımız, eksikliklerimiz endişelerimize rağmen barış okulundan hepimiz tek tek ve toplu olarak gücümüzü güçvenerek ayınlıyoruz. Tıpkı sık sık söylediğimiz bir şarkının sözlerinde olduğu gibi, "kayaları aşındırın, sert taşları kıran yumuşak sular gibi çağlamak" isteyle dopdolu veda ediyoruz birbirimize...

Filiz KARDAM

Kıbrıs Türk Mücahitleri Derneği adlı faşist kuruluş Mayıs ay sonunda yayınladığı bildirisi ile Cumhuriyetçi Türk Partisi (CTP) ve Toplumcu Kurtuluş Partisi (TKP) liderlerini ve üyelerini ölümle tehdit etti ve KKTC'deki ilerilere karşı bir kampanya başlattı.

Üniversite
mezunları
hademe
sınavında

İzmir'de yayınlanan Yeni Asır gazetesinin 30 Mayıs 1984 tarihli manşetinde, "Hademde sinavında üniversiteler" başlıklı bir haber yayınlandı. İzmir Adliyesi'ne alınacak 7 hademe (odacı) ve 8 zabıt katırmıştı açılan imtihana 600 kişi başvurmuştu. Odacı imtihanına katılabilmek için ilkokulu ve zabıt katı olabilmek için de ortaokulu bitirmiş olmak yettiordu. Ancak, açılan imtihana çok sayıda lise ve üniversite mezunu da katılmış, sonuçta ilkokul mezunlarının başı yamış ve hiçbir ilkokul mezunu imtihanı kazanamamıştı.

öte yandan, Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) hazırladığı Beşinci Beş Yıllık Plan'a göre, geçtiğimiz yılları oranla Türkiye'deki işsiz sayısı 350 bin artarak, 1984 yılı sonunda 3 milyon 800 bin kişiye yükselecek. Böylece, "24 Ocak Kararları"nın uygulanmaya konulduğu 1980 yılı başından bu yana, Türkiye'deki açık işsizlerin sayısı 1 milyon 433 bin kişi artarak, işsizler ordusu 2 milyon 367 binden 3 milyon 800 bine tırmamış olacak.

İşsiz Sayısı
(Milyon kişi)

Benzeri uygulama İspanya ve İtalya'da faşizm döneminde görülmüştü

KİT'ler işçilerin karşısında tekvücut

Grevin halâ kâğıt olmasa, sıkıyönetim yasası kâğıdı bile mevcut fiyazın yasaların grev yasayı olanaaksız hale getirmesi, böylece sermayenin işi sınırına tıman istediklerini hacbir karış alah vermeden dayatması yetmiyormuş gibi, simdi de Kamu İktisadi Teşekkülleri işçilerine tek tip sözleşme uygulamasına gidiliyor. Bu amaçla "Başbakanlık Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu" adlı bir kurul oluşturuldu. Kurulun başkanlığını Devlet Bakanı Ahmet Kırtebe Alptemurün yapacak. Ancak Devlet Bakanı'nın bulunmadığı durumlarda kurula Çalışma Bakanlığı müsteşarı MHP eilimli Kutlu Savaş başkanlık edecek. Önden biri işi haklarına karış tutumu ve MHP'li kadroları temsilması tarınan Kutlu Savaş, konuya ilişkin olarak yaptığı açıklamada, amacın tıman Kamu İktisadi Teşekkülleri'nde geçerli olacak tek tip ve miki kararlara uygun bir toplu sözleşme tasarı hazırlatıp uygulamasına olduğunu, bunun için Kamu İyveren sendikaları ile koordinasyon halinde çalıştığını söyledi.

Asıl amaç ise, bu yıl enflasyon oranının yüzde 50'nin üzerinde

25'inci altında tutulabilmek için sendikaların karşısında güçlü ve tavizsiz olabilmek. Bu gelişmeler konusunda görüşlerini belirten baze kamu kesimi sendikacıları, uygulamayı eleştirirdiler. Türkiye İş Sendikası Genel Başkanı Kenan Durukan "Devletin güçlü olan işçileri koruması gerekirken, kamu işyerlerinde örgütlenmiş işçilerin karşısına çıkarcasının anlaşılmasına imkân yok", Türkiye İş Sendikası Genel Başkanı "İşyerlerinde ve bugünün Bayokolu olan onların eksi başkanı, zaten zorlama temel üzerinde oluşturulmaya çalışılan iş barışını denatlemek istemektedirler" derken, Türkiye İş üst yönetimi uzlaşmacı tavrını sürdürüyor ve Sadık Şiş "Hele niyet nedir bir görelim, konuyu ilderde dezerden ırcıeziz" diye

Oluşturulan yeni kurula benzer uygulamalara İtalya ve İspanya'da faşizm döneminde de rastlanmış olması, sadece tesadüften ibaret görünmüştür.

tor hacetlerinin önemli oranda arttığı ve yüzbinlerce göçmen işçinin tatil için Türkiye'ye akın ettiği aylardır. Ve bütün bunlar, piyasadaki para ve kredi miktarını ve buna dayalı olarak, fiyat artışlarını daha da tırmandıracak olan faktörlerdir.

İşsizlik sorunu, tek kelimeyle dramatik boyutlar kazanmıştır. 1984 yılı için açıklanan işsiz sayısı, 3 milyon 850 bin kişidir. **"24 Ocak Kararları"** nin uygulamaya konulmasından bu yana, işsizler ordusu yaklaşık 1,5 milyon kişi eklenmiştir. Dahası, mevcut durumda daha bir kötleşme olmazsa, Türkiye'de açık işsizlerin sayısına, her ay 30 bin ve her yıl 350 bin kişi eklenmektedir.

Giderek derinleşen bunalım, küçük üreticileri, orta katmanları yıkıma uğrattı, orta ve hatta yer yer büyük sermaye gruplarını bile etkilemeye başlamıştır. Kepenk indirmeler, senet protestoları ve iflaslar, görülmemiş boyutlara ulaşmıştır. Türkiye kapitalizminin para, banka ve kredi sistemi, bunalımın doruğuna yaşımaktadır. Bankalar geri dönemeyen kredilerin miktarı, 700 milyar lirayı bulmuştur. Bankacılık sistemi her an çökebilir, bankerler olayını mumla aratacak büyük bir facia, her an yeniden yaşanabilir.

OECD, Dünya Bankası ve IMF, Türkiye ekonomisindeki gelişmeler üstüne, şimdi arada **"Türkiye raporları"** yayınlamaya başladılar. Dahası, hiç programda olmamasına rağmen, teftiş için IMF'nin **"Türkiye maa-
sı"** ailelacele Ankara'ya geldi. Dün Özal'ın programına övgü düzen bu
emperyalist kaynaklar, bugün Türkiye'deki gelişmeleri **"endişe verici"**
olarak nitelermeye ve dış borçlar açısından da, Türkiye'nin **"kritik"** bir
döneme girdiğini söylemeye başlamışlardır.

Türkiye, yılın ikinci yarısında ve 1985'de süresi gelen dış borçlarını ödeyebilmek için, yeniden kısa vadeli dış borç aramaya başlamıştır. Yeni hazırlanan Beşinci Beş Yıllık Plan'a göre, Türkiye'nin dış borçlarını ödeyebilmesi için, kişi döneminde 4 milyar dolar ve önmümüzdeki üç yıl içinde de 14 milyar dolar yeni dış borç bulması gerekmektedir.

Sosyal ve siyasal alandaki göstergeler de, aynı doğrultuda gelişmekte ve rejimin yeni bir bunalıma gebe olduğunun izlerini taşımaktadır. 25 Mart yerel seçimlerinde Meclis'te tabansız HP ve MDP'nin ardından, şimdi aynı süreç ANAP için işlemeye başlamıştır.

ANAP içinde ortaya çıkan çatışmanın, yerel örgütler ve milletvekilleriyle, üst yönetim ve bazı bakanlar arasındaki kavgaanın temel nedenlerinden birisi, ANAP'ın oy tabanını hızla yitirmeye başlamış olmalıdır... Dahası, kısa bir süre önceye kadar Özal ve ekibine destek veren, ya da açıkça karşısına alınmayan geniş sermaye çevreleri, şimdi bu desteği geri çekmeye ve Özal'ın ekonomi politikasına karşı çıkmaya başlamışlardır.

ANAP içinde örneğe çıkan çatışmanın, kuşkusuz bazı kaynakları nedeniyle de var. ANAP, yereği örgütlüleri, milletvekilleri, üst yönetimi, Özal ve ekibi bir-likte düşündüğünde, tamamen bir yamalı bohçadır. Ve bu partide olan, değişik kişi çevrelerinin çatışması ve bu kısıpımya, bu çatığı, moda deyimle **"tükrürle yapıtırmak"** pek kolay görünüyor. Kaldı ki, bunaların derinleşmesiyle birlikte, bu parti içindeki çekişler yoğunlaşabilir, çatlak daha da büyüyebilir...

Ayrıca, aydınlar bildirisi, Türk-İş'in İstanbul'da yaptığı 10 bin kişilik toplantıda işçilerin rejime ve uygulanan politikalara karşı çıkışı, önemli gelişmelerdir ve rejimin yeni bir bunalıma girebileceğinin ipuçlarını vermektedir.

Evet, dünmümüzde aylarda rejim çok ciddi bir bunalımın içine girebilir ve Türkiye'de çok sıcak bir Sonbahar yaşanabilir. Ortaya çıkabilecek olan böyle bir bunalım, politik arenada bir "olumlu" ve öteki "çok tehlikeli" olan iki "uç" durumun nesnel taşıyıcıları olabilir. Rejimin bunalımın derinleşmesi, yeni bir darbeyi gündeme getirebilir. Anı dışında, **Evren-Özal** cetesini yeni kıymanın olanakları yaratılabilir. Burada önemli olan, rejimin yeni ve derin bir bunalıma girmesi durumunda, hangi tarafın daha hazırlıklı olacağıdır.

YHK'nın bir
marifeti
daha

Yüksek Hakem Kurulu (YHK), kendi aldığı ilke kararına da uymayarak, 1984 yılı ücret zammını yüzde 14 ile yüzde 18 arasında tesbit etmeye başladı. Bilindiği gibi, enflasyonun yüzde 25 olacağı gerekçesine dayanarak, YHK 1984 yılı için işçi ücretlerini yüzde 24-2000 lira artırma kararını almıştı.

İçinde bulunduğumuz yılın ilk beş ayında enflasyon yüzde 28 olmasına rağmen, YHK'nın 22 Mayıs tarihli kararına göre, Türk-İş'e bağlı Maden-İş Sendikası'na üye ve Etibank maden işletmelerinde çalışan 11 bin işçiye, 1984 yılı için yüzde 18 ücret zammı verildi. YHK 7 Haziran tarihinde de, Karadeniz Bakır İşletmeleri'nde çalışan 2330 işçiye 1984 için yüzde 14 ücret zammı verdi.

KİT'lerde işçi ücretleri

1980-1983 döneminde, KİT harcamaları içinde işi ücretlerinin payı yüzde 20'den yüzde 13'geriledi. Beldurum, maliyetler içinde işi ücretlerinin yüzde 20'den yüzde 13'e düşmesi ve aynı oranda da gerçek ücretlerin gerilemesi anlamına geliyor. 1980 yılında KİT'lerin 1 trilyon 184 milyar lira olan toplam harcamalarının 238 milyar lirası işi ücretleriydi ve bu miktar, KİT harcamalarının yüzde 20'sini oluştuyordu. 1983 yılında ise, 3 trilyon 455 milyar lira olan KİT harcamalarının 458 milyar lirasını işi ücretleri oluşturtu.

Böylece, 1980-1983 dönemini kapsayan üç yılda, toplam KIT harcamaları içinde işçi ücretlerinin payı yüzde 20'den 13'e gerilemiş oldu.

OECD'ye göre suçlu işçiler

Ekonomik İhtilâf ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) 5 Haziran 1984 tarihinde yayımlanan "Türkiye Raporu"nda, Türkiye'de enflasyonun peniden birmasıyın gecemesinin süpüştürölere yöklenerek, işi üreticilerin artışıların dahi da sanırladınması istendi. İlgili raporlar 1981 ve 1982 yıllarında işi üreticilerdeki artışların kontrol altına alınması ve ancak, 1983 yılından itibaren üreticilerin yöklenerek tutulduğu iddia edilerek, bu durumun enflasyonu köklükleşdi ilân sürüldü. Ayrıca, OECD'nin raporunda 1983 yılından itibaren işi para politikasında da gecemesinin önlenmesi örne sürüldük, bundan böyle daha işi bir para politikası uygulanması ve üreticilerin düşüştürölere tutulması istendi.

Grevdeki bizimkiler... grevdeki bizimkiler... grevdeki bizimkiler... grevdeki bizimkiler... grevdeki bizimkiler... grevdeki bizimkiler...

Opel'de moral her zamankinden daha y

Federal Almanya'da metal ve matbaa işçileri sendikalarının 35 saatlik iş haftasını geçeleştirmek için başlattıkları grevler neredeyse ikinci ayını dolduruyor. İşverenler arkalarına hükümeti de alarak, işçilerin direnişini kırmak için her yola başvuruyorlar. Fabrikalara grev kırıcıları sokmak... Lokavt... Lokavtla sokağa bırakılan işçilere işsizlik yardımı yapılmasını önleme... Grev göz-cülerinin üstüne araba sürerek öldürmeye teşebbüs... Ve daha nice iğrenç oyunlar. Bütün bunlara ek olarak basında ve televizyonda bütün kamuoyunu sendikalara ve işçilere karşı kızdırtmayı amaçlayan bir propaganda: "Alman ekonomisi çöküyor!"

Grevci işçiler aleyhine yürütülen bu kampanyada bizim boyalı basına da iş düşmüştü. Onların görevi de grevlere canla başla katılan Türkiyeli işçilerin moralini bozmaktı. "Grevdeki işçilerin gelirleri düşmüş, moralleri bozulmuş..." "Türkiyeli işçiler işbaşı yapmak istedikleri halde yapamıyorlardı..." "Grevler işçilerimizi perişan etmiştir..." vs... vs... Ve bu "moral bozma kampanyası" özellikle grevdeki OPEL işçileri üzerinde yoğunlaştı. İşçilerimizin moralleri gerçekten bozulmuş muydu, yoksa her zamankinden daha mı yükseldi? Bu sorunun yanıtını bulmak için Türkiye Postası muhabirleri OPEL fabrikasına gittiler...

Günlerden 20 Haziran Çarşamba, otomuzu Opel fabrikasının bulunduğu Russelsheim'e doğru sürüyoruz. Güneş bir güzel, güneş bir başka bugün. Neşeli yani. İnsanın herşeye hevesli getiriyor. Greve de! Beynimizin bir köşesinde boyalı basının feryatları. Efendim, işçiler çalışma istiyormuş, içeri sokulmuyorlarmış... Ödenen grev yardımı azmış... Moralleri bozukmuş... Ana kapıya doğru yürüyünce bir de ne gördüm! İşçiler giriş kapısının önünde bir kilometreye yakın bir kordon oluşturmışlar, içeri çalışmak için giren memurları "yuhalar" ile uğurluyorlar fabrikaya. Yasaya göre "çalışmak" isteyene engel olunamıyor. Hemen yanımızda Opel işçisi Hasan, "Ah bizde olsa değil bunları şeytanı bile sokmayız fabrikaya!" diye mızıldanıyor. "Ben-

Bazı firmalar, bir kısım işçilerini çalıştırırken Türkleri kapının önüne koyuyor

Opel'de çalışan Türk işçileri zor durumda

Opel'deki Türk işçileri zor durumda. Grevde olan işçilerin aileleri, işsizlik yardımı alamıyorlar. İşçilerin aileleri, işsizlik yardımı alamıyorlar.

Grevler, Türk işçisini perişan etti

ALMANYA'DA GREV ÇIKMAZI

Olan, Türklerle oluyor

● Grevde giden büyük otomobil firmalarına iş yapan küçük firmalar, lokavt uygulamasına başlarken, binlerce Türk işçi de sokağa bırakıldı.

3. Sayfa

Federal Almanya'nın burjuva basını, kamuoyunu sendikalara karşı kızdırtmak için "ekonomi çöküyor" yaygarası kopartırken, bizim boyalı basının

Rıza ALTAY

O gazetelerin kendi görüşü. Ben aynı zamanda işçi temsilcisiyim. Birçok işçi ile bu yüzden ilişkim var. Bizlerin arasında böyle birsey yoktur. İşçiler daima dayanışma içindedir. Tabii bazı rengi bozuklar var aramızda. Böyleleri her toplularda var zaten. Ama grevi kırmak onlara nasip olmayacak. Bizim Opel'deki işçiler, Türk olsun, Alman İtalyan, İspanyol olsun hepimiz dayanışma içindeyiz. Bizim hiç bir tereddüdümüz yok. Ağa kalsak hedefimize ulaşacağız.

Mustafa KAYGUSUZ

Gazete okumadığım için bilmiyorum- Grev benim gerekse konuştüğüm arkadaşları'nın moralini çok iyi. Dedikodulara kulak asmam. Benim grevci arkadaşlarım ne derlerse öyle yaparız. Ben direnişimi devam ettirmem gerektiğini düşünüyorum.

TÜSTİA

değil bunları şeytani bile sokmayız fabrikaya" diye mirıdanıyor. "Ben böyle yasanın..." Daha sonra kapıdaki grev gözçülerinin baş sorumlusu, bugün içeriye dünden daha az insanın girdiğini müjdeliyor. İçerde çalışmamalarına karşın, işverenin bir oyunuymuş bu. Tüm gün fabrika içerisinde boş oturuyormuş grev kırıclarını. Bir kısmı her sabah yuhalanmaktan bıktıkları için hiç gelmiyorlarmış. Türkiye Postası'nın grev yerine geldiğini duyan işçilerimiz çevremizi sarıyordu. Taniyanlardan bir kısmı işçi yanımıza yaklaşıyor. Selamlıyor. Soruyoruz. Duyduklarımızı, okuduklarımızı: "Moraliniz bozukmuş, doğru mu?"

"Moralimiz her gün daha da yükseliyor"

Murteza KARABULUT

Bandlar hala dönüyor. Grev kırılma amacına ulaşamadı. Zaten grevlerin çoğunluğu da memur kısmı. Biz de onları içeri girenken yuhalıyoruz. Binlerce işçinin arasından yüzleri kızarmadan geçip gidenleri var. Moralimizin bozuk olduğu, çalışmak istediğimiz dedikodular asılsız. Öyle bir şey olsaydı, biz greve evet demezdik. Grevimizin her günü bir başka neşe içinde geçiyor.

"Grevi sonuna kadar sürdüreceğiz"

Hasan SÖNMEZ

Benim deneyimim eskilere dayanır, 15-16 Haziran'da Lastik-İş üyesiydim. Topkapı'ya yürümüştük. Moral bozukluğu diye birşey söz konusu değil. Aksine moralimiz gün geçtikçe iyileşiyor. Gazeteler araştırmadan yazıyorlar. Sendika üyesi olmayan bazı işçiler bu gazetelere telefon ediyor yada mektup yazıyor, gazeteler de onlardan duyduklarını yazıyorlar. Buraya, bizim aramıza gelip görmedikleri için doğruları yazamazlar. Durumdan anladığımız, grevi sonuna dek sürdüreceğimizi.

"Onlar patron gazetesi"

Mehmet İzzet TÜRE

O Tercüman ve Hürriyet gazeteleri kapitalistlere çalışıyor, moralimizin bozuk olduğunu yazmakla kalmıyor, moralimizi bozmak için uğraşıyor. Hattızatında gayet moral ve güçlüyüz. Her geçen gün arkadaşlarımızla görüşün gibi kol kola bu grevi başarıyla ulaştırmak için olanca gücümüzü sarfediyoruz.

"Grevi kırmak onlara nasip olmayacak"

"Nöbetime düğüne gider gibi geliyorum"

Atay BARAN

Ben 51 yaşına geldim. Benim iş saatlerinin düşmesi olmasa da gelecek nesil için buraya, yani greve geliyorum. Hiç olmazsa bizden sonraki nesil bu işten faydalansın. Biz köydeyken sabah güneş doğarken işe başlar akşam güneş batana kadar çalışırdık. Şimdiye kadar 40 saat çalıştık. Bundan sonra artık daha az çalışalım. Moralim faian bozuk değil. Düğüne gelir gibi geliyorum. Nöbetimi tutuyor, arkadaşlarımla dertleşiyorum. Tanıdığım tüm arkadaşlarımda da benim gibi düşünüşüyorlar. İstiyorum ki, bes kuruş az olsun ama 3 saat iş hafifletilsin.

"Kazanmamız lazım"

ODABAŞI

Moralim bozuk falan değil. Parayı ne yapayım? Karmımız doyuyor. Çoluk çocuk da aç değil. Yola çıktık kazanmamız lazım!

"Bugüne kadar herşeyi sendikamızla başardık"

Haydar ARI

Ben OPEL'e 1966 yılında girdim. Yani, 18 yıldır burada, Opel'de işçi olarak çalışıyorum. İlk iş girdiğim zaman, yılda ancak 16 gün ücretli izin alabiliyorduk. Şimdi ise, yılda 6 hafta, yani bir buçuk ay ücretli izin alabiliyoruz. Bu duruma nasıl geldik? Bunu örgütlülüğümüz sayesinde, sendikamızla birlikte başardık. Sizin sözü-nü ettiğiniz söylentilerin hiç birisi doğru değil. Bunların hepsi uydurma, yalan. Hem de yalanın kuyruklu. Biz işçiyiz, hakkımızı söke söke alırs. Greve çıkınca, ne para ne de pul gerekir. Greve moral gerekli moral. Bu da, bizlerle maşallah gerektiği kadar var. En azından grevi başarıyla bitirecek ve hakkımızı söke söke alacak kadar.

"Allah razı olsun yeter"

Hasan ARICI

Moralimiz düzgün. Az para aldığımız filan yok. Allah razı olsun yeter. Bu gazeteler herhalde bunları kendi kafasından yazıyor. Grevin uzun sürmesi bizim için farketmez. Her zaman gelip nöbetimizi tutarız.

"O gazetelerin OPEL'e geldiklerini görmedik ki"

Nuri ÇELİK

Para konusunu dile getiren arkadaşlar olduysa da biz bu arkadaşlarımızla konuşarak onlara düşüncelerinin yanlış olduğunu kabul ettirdik. Şimdi bizimle daha da sıkı dayanışma içinde. Gazetelerin yazdıkları tamamen yalan. Ordan burdan duydukları ile haber yazıyorlar. Buraya geldiklerini görmedik ki.

nkiler... grevdeki bizimki

yüksek

Röportaj/Fotoğraf: Mehmet ÜNAL

Türkler işbaşı
apmak istiyor

moral bozdu!

sınusuna payına işçilerin moralini bozma düştü

"Dedikodulara kulak asmam"

Grev cephesinden notlar

Grev kırıcısı olmak grev yapmaktan da zor

Röportaj/Fotoğraf: Hüseyin Murat DÖRTYOL

Rüsselsheim Opel işçilerinin kararlı grevi altıncı haftasını doldurdu. Başladığından daha güçlü, yerli yabancı tüm Opel işçileri daha da kararlı... Her sabah sıcak sayılar, kahveler içiliyor, Türkiye'den, İtalya'dan, Latin Amerika'dan türküler yankılanıyor Rüsselsheim'in varoşlarında. Grev davullarının tokmaları vuruyor: "Güm... güm de güm... güm..."

İşveren cephesinde ise telaş ve kallesliğin bir çeşidi. Grevcilerin kararlılığını, birliğini ve dayanışmasını kırmak için akla gelmedik oyunlar oynanıyor. İşverenler insanlık düşmanı silaha, lokavta saldırdılar. Grevin ikinci haftasında satın aldıkları bir uşağı, 60 ka-pısında görevli işçi temsilcisine arabayla saldırttılar. Ama işçiler daha gür haykırdılar: "Bizi grevimizden hiç kimse, hiçbir şekilde döndüremez!"

İşveren bu kez işçilerin birliğini kırmaya yöneldi. Grev kırıcıları fabrikaya soktu. Bir akşam işçiler, sabah içeri girmiş olan memurları birinci kapıdan dışarı salmadılar. "Gidin girdiğiniz kapıdan çıkın" dediler. Personel şefi derhal provokasyona başladı: "Buradakiler hep kara kafalılar, Türkler. Alman işçileri böyle yapmaz. Gidin kendi memleketinizde yapın bu zorbalığı."

Türkiyeli işçiler bir an çözüldü gibi oldular. Bundan yararlanan grev kırıcıları fabrikadan çıktılar. Bizimkiler yapıkları hatayı anladılar, ama iş isten geçmişti. Kendi kendilerine kızarken bir yandan da "yarın görür onlar" diye söylüyorlardı.

Her sabah daha gün ışımadan, saat 4'te işçiler kapılara toplanıyor. Çaylar, kahveler, sucuklar, ekmekler, elmalar, pastalar daha geçeden hazırlanmış. Her gün bir çok örgüt yiyeceğiyle, türküyüyle orada. En çok da DKP. Saat 6'ya, 7'ye dek böyle gidiyor. Saat 7'ye doğru hareketleniyor ortaklık. Kapıların önü daha da kalabalıklaşıyor. Grev kırıcılarının gelme zamanıdır. İşverenin ürettiği memurları. Amaç çalışmak, üretim yapmak değil. İşçilerin moralini bozmak.

7.30'a doğru, bu satın alınmış uşaklar kümeleşmeye başlıyorlar. Onlar için en zor an. "Yarın çocuklarınızın yüzüne bakamayacaksınız", "Grev kırıcıları da toplu sözleşmelerden yararlanıyor" gibi pankartların altından, işçilerin ördükleri etten duvar arasından geçmek dayanılmaz bir durum insan olan için.

Başlıyorlar gelmeye. Bakışları yere çakılı. Yüzleri havuç gibi. Ayakları doluyor. Eller titriyor. İşçiler hep bir ağızdan konuşuyor, hareket ediyorlar. Yarın diğndeler grev kırıcıları. Bizimkiler bu grev kırıcılarının içeri girmesine çok bozuluyorlar. "Türkiye'de olsa..." diye söylüyorlar dışlarının arasından. Bazen tuttuıkları gibi grev kırıcılarını geriye fırlatıp atıyorlar.

Bir kaç kez kavgaya oldu. İşçi temsilcisinin üzerine araba sürdükleri gün hiç bir grev kırıcısını içeri sokmadılar. İşveren mahkemeye başvurdu ve mahkemeden iki metre genişliğinde yol açılması yönünde karar çıkarttı. İşçi temsilcisi başkanı Heller, kararı işçilere açıklarken şöyle diyorodu: "Mahkeme, grev kırıcılarını geçebilmesi için iki metre genişliğinde yol açmamız yönünde karar aldı. Bu moralimizi bozamaz. Bu karar alanları da, grev kırıcılarını da tarih yazılacaktır. Yarın onların çocuklarına anlatacak hiç bir şeyleri yoktur. Çocukları büyüyip soru sorduğu zaman gene bugünkü gibi başlarını ölerine eğeceklerdir."

Moralileri bozulmuyor işçilerin. Daha da kenetleniyorlar. Saat sekize doğru 400 metre uzunluğunda, iki metre genişliğinde yol açılmıştır. Fabrika direktörü kontrolde. Grev kırıcıları grup grup gelmeye başlıyorlar. Tam dört yüz metre. Açılanarak, hakaret görek yürü-

Grevci işçiler arasında dostluk, dayanışma ve yükselen moral

"Opel'e Türkiye Postası'ndan başka gazete gelmedi"

Muzaffer ÇILGIN

Söylenlerin hepsi yanlıştır. Böyle birşey olmamıştır. 35 saat mücadelemizi sendikamız öncülüğünde sürdürüyoruz. Gerçekten buraya ilk gelen gazeteci sizsiniz. Diğer gazetelerde yazılanların aslı asla yok. Biz bu mücadeleyi sürdürmekte kararlıyız.

"Boyali gazetelerin yazdıklarının hepsi kuyruklu yalan"

Kemal METE

Gazetelerde yazılanların hepsi kuyruklu yalandır. Burada hiç kimsenin morali bozuk değildir. Biz 35 saatlik iş halasını kazanmak için uğraşıyoruz. Gazetelerin dedikodusuna aldırış etmiyoruz. Gazeteci olarak buraya kimsenin geldiğini halen görmedim. İlk olarak sizi görüyorum burada. Grevimizi iyi sürüyor.

maştır. Fabrika kirektörü kontrolde. Grev kırılma grup grup geyme başlıyorlar. Tam dört yüz metre. Asılanarak, hakaret görerek yürümek baş eğik, yüz havuç gibi, dizler dermansız, eller tütrek, sırat köprüsünden geçmek gibi. Hıncının bedeli çok ağır çok. Onlar hergün yerin dibine geçerek ediyorlar bu bedeli.

Grevin altıncı haftası. Bir yanda dostluk, dayanışma, arkadaşlık, işveren ve grev kırıcısının cephesinde ise kalleslik, utanmazlık ve korku. Her sabah yinelenen bu sahneyi yaşadıkça "grev kırıcısı olmak çok zor, hem de grev yapmaktan daha zor" diye düşünmeden edemiyorum. "Ben hiç ama hiç grev kırıcılığı yapmam, yapmam" diyorum kendi kendime, grev kırıcısının o içine düştükleri rezil durumunu resimlemeye çalışırken.

"Yok babam yok, Türkiye'de grev mrev bilmezdim"

Grev boyunca beklenenin de üstünde kararı davranan, dayanışmayı doruğa çıkartan, işverenin her türlü provokasyonuna karşı duran bizimkiler oldu. Diğer uluslardan işçiler, sendika yöneticileri, kısacası herkes bizimkilerin gösterdiği savaşım kararlılığı karşısında şapka kırtarıyor. Dostlar seviyor, düşmanlar üzüliyor. Biz her gün grevçilerle birlikte olmanın mutluluğu yanında, bu mutluluğu da tadıyoruz. **Türkiye Postası** olarak da ayrı bir mutluluk yaşıyoruz. Öylesine içiçeyizki işçilerle, akraba gibi olduk. İşte bu akraba yakınlığının verdiği mutlulukla konuşuyoruz bizimkilerle. Onlar ki daha on onbeş yıl evvel işçi değildiler. Belki sendikamızın ne olduğunu bile bilmiyorlardı. Hele hele grev nedir hiç haberleri yoktu. Anadolu'nun bilmem hangi kuş uçmaz kervan geçmez köyünde aklıca, topraksızlıkla işsizlikle savaşıyorlardı. Ve bugün buradalar, grev boylarında. Toprak işleyen elleri araba yapıyor üç hafta öncesine kadar. İşte o eller, şimdi şalterleri indiriverdi...

Onbeş yıl öncesinin topraksız köylülerinden ve üç hafta önce şalteri indirenlerden biri de Celal GÜNEY.

...Ben mi? Ellimi geçtim. Yok babam yok Türkiye'de grev mrev bilmezdim. Köylüydim, nereden bileceğim diyorodu onbeş yıllık Opel işçisi, Ankara bozkırından seçik çocuk babası Celal Güney.

Öyle bir rahat ki konuşurken. Güvenli oturuyor koltuğunda, yeni şeylerin, güzel şeylerin farkına varmanın rahatlığı içinde. Cay içiyoruz. Bir gün önce de öyleydi. 60 kapısında, kırmızı grev miğferi başında, bu ufak tefek, ellilik Ankara bozkırından gelme Opel işçisi dağ gibi duruyordu. Solbet ettik. Coşkulu, coşkulu anlatıyor-

du. Grevi, dayanışmayı. İşverenin oyunlarından söz açılınca kinle küfredesince konuşuyordu.

...Aksam eve gel de daha geniş konuşalım dedin. Senin yazdığın gazeteyi gördüm. Ne güzel şeyler yazıyor. Çok sevindim. Aksam gel ben de anlatayım yaz. Çay içeriz hem de.

– Başla göz üstüne Celal abi.

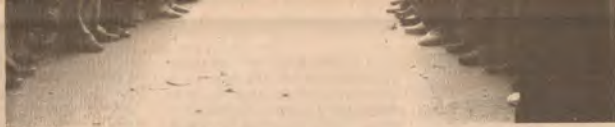
Ve akşam. Ev kalabalık. Sekiz çocuk, onların çocukları, misafirler... Çay içiyoruz. Celal Güney anlatıyor.

–Önceleri kafam almadı bu 35 saat mesalesini. Korkuyordum da. "Grev olursa işyerlerimizden oluruz. Çoluk çocuk aç kalır. İşverenler güçlüdür. Bunlarla baş edilemez. Hükümet de onlardan yana. Hem biz yabancınız bizim nemize grev, bizim nemize 35 saat."

Her böyle düşünüyordum. Arkadaşlar gelip anlatıyordu. Anlıyordum ne dediklerini ama, şu korku, pis korku yakamı bırakmıyordu. Grev oylamasında korka korka "G'reve evet" dedim.

Şimdi öyle mi ya! Şimdi her şeyi çok açık görüyorum. Güçlü olduğumuzu da görüyorum. İşvereni dize getireceğimizi de görüyorum. Güzel şey valla birlikte savaşmak. Ne de olsa çok dostumuz varmış meğer. Her yerden akın akın heyetler geliyor. İnsanlar geliyor. Selamlıyorlar. Yanınız dayız diyorlar.

Ha unutmadan bir şey daha diyeyim. Alman işçilerle biz hiç düşman değildik de biz düşman etmeğe çalışırlarmış. Aynı yerde çalıştığımız Alman arkadaşlarla hiç ko nuşmazlık önceleri. Oysa şimdi öylemi

İşveren uşağı grev kırıcıları arasında ise kalleslik utanmazlık ve büyüyen korku

ya. Her gün kolkolayız. Grev kırıcılarla karşı omuz omuzayız. Konuşuyoruz. Hal hatır soruyoruz. Kazanacağız diyoruz. "Arkadaş" dedik mi bin arkadaş çıkıyor aımızdan. Birlikte düş biliyoruz grev kırıcılarına. Aynı taştan çay içiyoruz. Aynı sevinçle halay çekiyoruz. Yeni yeni şeyler öğrendim ağam. Ellimden sonra me de. Birlikte halay çekmesini,

grev nöbeti tutmayı. Kendi gücümüzle güvenmeyi. İşçilerin düşman olmadıklarını. Yaz bunları aynen böyle olsun.

Grev Celal Güney'e ellisinden sonrayeni şeyler öğretiyor. "Ne güzel... ne güzel" diyor. Diğer misafirler de katılıyor konuşlime.

Kararlık ümit ve sevinç dolu sıcak, sıcağı bir akşam...

Onbeş yıllık OPEL işçisi, grevci Celal Güney

TÜSTAV

OKUYUCU POSTASI

Erdost'un katili Şükrü Bağ

Türkiye Postası'nda İlhan Erdost'a il-gili mektubu yayınlamakta gösterdiğiniz duyarlılığı saygıyla karşıladım. Erdost'un katillerinden assubay Şükrü Bağ'ın sa-disi kişiliği bile onun Erdost'un katili ol-duğunun kanıtıdır.

4. Kolordu içindeki Mamak cezaevin-de gözaltı ve tutuklu bulunup, C Blok'ta kalan demokrat, devrimci ve komü-nistlerin Şükrü Bağ faşistini tanımyo-rum diyeceklerini zannetmiyorum. Zaten Mamak cezaevi kadrosu seçme sadis-le-re doldurulmuştur. Orada uzun süre görev yaptırılanlar Kaşinlike MIT ve 4. Kolordu İstihbarat Dairesi Başkanceliği'nin adamlarıdır. İşçecilerin çoğu da 4. Kol-or'du'nda ad geçsen daha başkanceliğin emrinde ve özel hücrelerinde yürütül-mektedir.

Assubay Şükrü Bağ, Ankara Seyran-bağın eski su deposunun Ahmetler ku-sma bakan yamaçta oturmakta idi. Evi-ne her zaman uğramaz, bazı günler gelir, mahalledeki tavırlara dikkat ederdi. Ma-hallenin yukarı kısmında oturanlar genellikle ilkericiydiler. Şükrü Bağ'ın evi faşistlerin barındığı öğrenci yurduna çok yakındı. Bu mahallelerin bir süre hiç ayrılmadı. 12 Eylül'den sonra ilpin ucu-nu kaçırın Şükrü Bağ, kendi düşüncesine uygun bir baskı ortamı gelince işi ka-tiliğe kadar vardırdı.

Daha önceleri uygulamalarında bunu biraz olsun gözlemleye çalışıyor. Ama C Blok ikinci koğuşa faşistler devrim-cilerin yan yana yatırıldığı dönemde, fa-sistlerin koğuş başkanı ve Site Öğrenci Yurdu'nun lideri olan devrimcileri kur-sunlamaktan gelen azılı faşiste koğuş-ta rahat rahat arkadaşlık kurabilen ve onu kendi odasına çağırarak saatlerce konuşan Şükrü Bağ'dır. Koğuştan hergün çıkan kavgaların sorumlusu bizim gö-retenler her gün askerlere dövdürülü-yorduk. Provokasyonu yapan faşistler, dayatçı yılan bizler idik. Tabii ilpin esas pleni ilpinçisi Şükrü'ydü. Kendisi tekyan-dı bildiğinden dövmeyi pek sevmeydi. En destekli şerit vurulan bir devrimcilerin üzerinde denerdi. Askerlere alev vere-rek, zorunlu ihtiyaç olan tuvalet gidis-le çıkis-la, beshatı tuttururdu. Maney

"Akort" ve patrona karşı mücadele

Ben 1974 yılında İç Anadolu'nun bir köyünden Danimarka'ya geldim. 5 yıl okula gittikten sonra dikişte çalışmaya başladım. O zaman yaşıım 15'li. 2.5 yıl-dır özel bir işyerinde akort çalışıyorum. Yaşım 22. İşyerimizde 80-85 kadın çalış-ıyor. Ben günde 8 saat ceket ve par-desülerin ceplerini dikiyorum. Saat üç-re-tini alabilmem için önceden tesbit edil-en miktarı yapmam gerekir. Ben genel-likle hızlı çalışır ve ek para kazanırdım.

Bir yıldır belimde ve başımda ağnılar başladı. Çünkü başımız öne eğik olarak, vücudumuz hareketsiz bir şekilde sade-ce kol ve bacalarımızı çalışırız. Bu ağnılar önce önemsemedim. Çünkü di-kişte çalışan herkeste kol, bacak, bel sırt ve parmak ağnılar vardır. Şimdi kol ve bacalarımı şişmeye başladı. Doktor yavaş çalışmamı söyledi. Ayrıca bileği-mi hareket etmemesi için demirden yapılmış bir alet verdi. Haftada iki defa da fizyo-terapiye gidiyorum. Ancak bileği-me taktığım bu alet nedeniyle hızlı çalışmıyorum ve saat ücretini alacak mali üretmiyorum. Üretimim %80-90'a düştü. İşyerinden doktor raporu istedi-ler. İşten çıkartacaklarını ya da hastalığa ayıracaklarını tahmin ediyordum. Dikışte hep akort çalışma olduğu için, başka bir işyerinde iş bulacağımı da zannet-miyordum. Gurbette çalışan işçilerin iç-ler acısı durumundan sadece bir örnek benimkisi.

Bizler, sağlığını mahveden "akort"-u kaldırmasını istiyoruz. Sendikamız sorunlarımızla hiç ilgilenmiyor. Patron-lara isteklerimizi kabul ettirebilmek için büyük mücadeleler vermek gerektiğini gün geçtikçe daha iyi anlıyorum.

Melek Semiz/Danimarka

Bana dokunmayan

1983'un sıcak sonbahar banş yürü-yüşleriydi. Savaş tehlikesine, savaş ş-ırtıçılığına karşı birisi olarak yürüyüş-teki yerimi almıştım. Eve döndüğümde, yürüyüşteki coşkunun yerini ejmile tar-tışma alıyordu. Çıkış yolu vardı-banş

Ürperten çılgık

Akşam karanlığında gün batımında bulutlar çörekleni puslu kömür yutmuş pis yapılar Akşam karanlığında gün batımında bulutlar çörekleni puslu kömür yutmuş pis yapılar üstüne acılı sızı girdi yürekçeğizlere bir türkçelik bir korku makina seslerinin sessizliğinde

dönen bantlar yitip gitti özlerele doğru gizden irak emeğin benliği incindi incindi emeğin ısıgı umut son kez sallandı eller makina seslerinin sessizliğinde

bulutlar bıçaklandı istasyonda trenlerin son ışığı ürpertici bir çılgık yitirdi sessizliği anayurtta yürekler ezik geridekiler kerpic damda sönük bir ışık dirençli camda karanlıktan öte sızıyor emeğin ışığı

S.E./Oberhausen

OKUYUCU SİİRLERİNDEN SECMELER

Arkadaşlanma

Koyu bir rüya değildir düşlediğim Görürsaks gözümünce olanı Yaratabiliyorsaks elimize dünyayı Düşünebiliyorsaks usumuzla ve carpıyorsa yüreğimize sevdıyla Hiç bir zaman görünmez değildir gelecek Dünyanın döndüğü, Güneşin doğduğu, Yadsınmaz bir gerçekse Ve hepimiz inanıyorsa buna Koyu inanmalıyız arkadaşlanım Koyu bir gölge değildir düşlediğim

Selahattin Bıyıklıoğlu/F.Almanya

Barış

Barış bizim hayalimiz düşümüz Doksanlara kalmayacak öcünüz Düşe kalka yürüyecek göçümüz Yat yoldaşım yat bu boşuna değil

Barış savunmak suç ise eğer Zindanda kalmaya elbette değer Başına cuntanın yumruğu iner Ye yoldaşım ye bu boşuna değil

A.K./Avustralya

Türkiye Postası'nda satranç ve sanat

Bugüne değin gazetenizi ilgilyle izliyo-rum. Gazetenizi kitlelere karşı görevini yerine getirme çabaları beni çok sevindiriyor. Okurların Türkiye Postası konu-sundaki eleştirileri gazetenizin bu görevi-ni daha iyi yapmasına yardımcı ola-caktır.

Türkiye Postası'ndaki satranç köşe-sinin kalkması olmasaydı olmazdı. Yakın y-remde satranca ilgi duyan ve bu oyunu öğrenen işi, memur, öğrenci arkadaş-

MERAK VE HEYECANLA, BİR SOLUKTA OKUNACAK KİTAPLAR BÜYÜK, KÜÇÜK HERKESE ÖNERİYORUZ

Yücel Feyzioğlu, bin yıllık kültürümüzü günümüze bağlıyor. Okuyucularımızdan, bu kitapları bulundukları yerlerdeki şehir kitaplıklarına, öğretmen ve okullara önermelerini di-zier. Çocuklarımızı şimdiden okuma sevgisi kazandıralım.

YÜCEL FEYZİOĞLU

YÜCEL FEYZİOĞLU

zinde derinleştir. Askerlere emre göre giderek, zorunlu ihlale otlama emvaline vergide takkaka hesabı tutturuyordu. Manevi baskı, dayaktan daha berbattı. Bir gün ilerici bir asker bile bu baskıya dayanamayıp provokasyon yapan 85 faşisti dövmüştü. Aslında hınca Şükrü Bağ'ı idi, ama "üste karşıgöçle askerliğini yanar" diyerek bu şekilde patlamıştı. Ve bizleri kollamaya çıkmıştı.

Yine çıkan bir kavga da Şükrü Bağ'la beraber "Ülan komünistler, burada bir kaçınıcı bürdörmek kimsenin ruhu duymaz" diyorodu. "Burada komünist yok" ... "Varsa öne çıkınsın" bekleye bekleye konuştugu bu lafları söylerken kendisine sert baskı hale hırpalyordu. Bu olayların geçtiği tarih Haziran 1979'dur,

Böyleli sadist bir insanı anlatmak bile insanı sıkıyor. Kele odayı yaşamak insanı ister istemez hincilendirir. Kin duygusu aşşıklık bir şey olmasa rağmen, o kollarında insan kendini unatılabılır, böyle bir kişiyi yok etmeyi bile düşünür. Şükrü Bağ katilinin uygulamaları bizlerde bu duyguları yaratıyorsa, varn siz değeriendirin gersini.

Şükrü Bağ, katil olma vasıflarını üzerinde taşıyan, aldığı emir rahattıkla uygulayan, kendi düşüncesinden olmayan her türlü baskı uygulamasını yapabileceğ nitelikte sadist ruhlu bir asubaydır. Gördüğüm uygulamaları bile onun katil olabileceğine yeterli delildir.

A. İhsan/Frankfurt

Grevler ve gazetemiz

Gazetemiz Türkiye Postası grevlerin başladığı günleri beri çok başarılı bir görev yapmaktadır. Ben Stuttgart'ta Nordbaden'de çalışıyorum. Bizim işyerinde de grevler başlayınca çok değişik politik ilanlara sahip içi arkadaşlar çıkarmış. Türkiye Postası'na sahip çıkan Engin'in "Tohumların tohumu" yazdığı yazısını 20 adet fotokopi yapıp dağıttılar. Göğüsümüz kabardı. Değişik politik görüşlere sahip insanlarımızın gazetemizi böyle değeriendirme çok iyi oluyor. İnsanın içi seviniyor.

A. Alacan/Stuttgart

yürüyüşü çöşkun yerini işleme tarhına altyordu. Kişiyi yola vardı, baskı konusunda onu duyarlı hale getirmek gerekiyordu.

Onun için yaşam fabrikada çalışıp eve gelmek, yemek pişirip biraz da para biriktirmekten ibaretti. O "bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın" diyorodu. Özünde yılan bile bir dokunuyordu ki...Fabrikadan eve geldiğinde, fiziksel ve ruhsal yorgunluktan ötürü ağzından bin "ahh" çıkıyordu.

Aradan bir yıl geçti. Şimdi eşim, çocuk bekliyor. Ve o şimdi, ağır yüklü haliyle grev boyarında...15 Haziran 1984 Cuma sabahı saat 5'te ağır yüklü olmasına rağmen, grevdeki işçiler için bir gün önce alman sandviçlerin içine köfteleri yerleştiriyor ve eşim artı "bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın" demiyordu.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur/Reinheim

Ahmet Cengiz, Atal Behramoğlu, Atilla Kanbir, Aydın Karahasano, Bedrettin Çömert, Can Yoksul, Demir Efe, Aziz Nesin, Ali Diziik, Hüseyin Bengi, Sergio Ramirez, Şakir Altun, Emre Ege, Erdoğan Diker, Ernesto Cardenal, Ermo Schröder, Gökhan Çizer, Dorothee Peyko, Fethi Savaspi, Özgür Savaspi, Yücel Feyzioğlu, Hasan Hüseyin, Hakan Onal, Murat Aktan, Orhan Kemal, Orhan Taylan, İsmail Cobani, Kadir Yurtsever, Uku Schneider, Necdet Adalı, Kemal Aydın, Ali Özenç, Ali Yüce, Orhan Bahçıvan, Asım Bezirci, Küçük, Selçuk Demirel...

44 Sayfa, 3 Dm, Ulaşmadığımız bölgelerde okurlarımız ederi karşılığı ALMAN posta pulu gönderdikleri takdirde derimiz en geç bir hafta içinde ellerine geçecektir.

YAZIŞMA ADRESİ: DİRENİŞ, Postlasterkarte Nr.070388 C 6300 Giessen 1

remde satranca ilmi duyan ve bu oyuna öğrenen işleri emur, öğrenci arkadaşlara rastlardı. Bu köşenin devam etmesi onlar için mutlaka bir kayıp olmuştur. Dünyanın en ileri beyin sporu sayılan bu oyundan zeka gelişimindeki rolü çok büyüktür. Bu nedenden dolayı sosyalist ülkelerde oldukça yaygındır. Türkiye şampiyonları bu ülkelerde çıkmaktadır. Türkiye Postası'ndaki satranç köşesi bir zamanlar bir okur tarafından eleştirilmişti. Bazen yeterli bilgi sahibi olmadığımız bir konuyu böyle olumsuz olarak eleştirebiliyoruz. Umanım bu eleştiriyi yapmış olan arkadaş bunun üzerinde bir kez daha düşüncektir.

Buna ek olarak asıl üzerinde durmak istediğim konu sanatıdır. Böyle bir sayfanın olması sevindirici, ama daha da sevindirici olarak bu sayfanın duyurucu olmalıdır. Aslına bakarsanız tek bir sayfaya bunu basmak daha pek olanaklı değildir. Durum böyleyken arada bir de sayfaya bir de sanatla ilgili olmayan konuların girmesi dikkat çekiyor. Bu sorunu çözebilmek için yurtdışında yaşayan sanatçıların katılımını örgütlememiz gerekiyor.

Aydın Erseven/Köln

Türkiye Postası

Türkiye Postası 15 günde bir Cuma günleri çıkar. Herausgeber: Vereinigung für Völker Verständigung und Solidarität; 1000 Berlin 44, Donaustr. 1, Verantwortlicher Redakteur: Ahmet Karaman, Zentralredaktion und Ansatr für Verantwortlichen: 1000 Berlin 44, Donaustr. 1, Tel: 624 60 92 Herstellung: Eigenvertrieb Druck: Henke Rollenoffset, 1 Berlin 46 Sanktstr. 49. Banka Hesabı: Vereinigung für Völker Verständigung und Solidarität, Postcheckkonto 461432-100, BLZ 100 100 100 Postcheckamt Berlin-West Abone Köşulleri: Federal Almanya ve Batı Berlin'de 6 ayık (12 sayı) 30 DM, 1 yılık (24 sayı) 60 DM. Tamsilicilikler: Fransa: Paris, Tel: 01-258 26 90, Federal Almanya: Frankfurt, Tel: 0611-68 41 98, Belçika: Brüssel, B.P. 83, Hollanda: Amsterdam, Tel: 020-942323, İngiltere: Londra, Tel: 01-340 47 39, Danimarka: Kopenhag, Tel: 01-707 506, İsveç: Stockholm, Tel: 08-367 576.

Keloğlan Almanya'da Dizi: Arka arkaya okunacak 3 kitap
1- Keloğlan Almanya'da: ISBN: 3-923327-15-3 DM 9,80
2- Keloğlan ile Kartal Abi: ISBN: 3-9800862-3-2 DM 9,80
3- Keloğlan ile Silvia: ISBN: 3-9800862-4-0 DM 7,80
Birinci kitabın Almanca çevirisi
4- Keloğlan in der Bundesrepublik: ISBN: 3-9800862-5-9 DM 9,80

Halk Masalları Dizi
1- Ayıklık, Keloğlanın Küpü: ISBN: 3-9800862-1-6 DM 6,80
2- Keloğlan Rüyası: ISBN: 3-9800862-2-4 DM 5,80

Not: Keloğlan Almanya'da dizi ressam Özgür PEKER tarafından, Halk Masalları Dizi'si ise ressam S. ARIKAN tarafından resimlendirilmiştir. Kapaklar renkli, lüks ofset baskıdır.

İSTİSKE ADRESİ:
ORTADOĞU KİTAPÇI Brandenburgstrasse 22,
4200 OBERHAUSEN 11 Telefon (0208) 66 17 43

Türkiye Postası		Abone fişi	
Adı-Soyadı:		6 aylık (12 sayı) ☐	
Adresi:		1 yıllık (24 sayı) ☐	
Ülkesi:		Tarih:	
Abone ücretini Vereinigung für Völker Verständigung und Solidarität, Postcheckkonto 4614 32 - 100, BLZ 100 100 100 Postcheckamt Berlin-West hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havaile makbuzu nuzu Türkiye Postası Abone Servisi, Donau Str. 1, 1000 Berlin 44 adresine postalayınız.			
ABONE BEDELİ:			
4. Almanya 6 aylık 30.- DM 1 yıllık 60.- DM	Belçika 6 aylık 120.- BF 1200 BF	Danimarka 6 aylık 240.- Kr 240 Kr	Fransa 6 aylık 170 FF 16.80 F
İngiltere 6 aylık 35.- £ 70.- £		Hollanda 6 aylık 190.- Gld 190 Gld	İsveç 6 aylık 190.- Kr 190 Kr

Askerlik çağındaki gençler hükümetin yeni kararına rağmen mücadeleyi sürdürmeye kararlı

“15 bin Mark gene çok, gene çok!”

- Türkiye Postası'na görüşlerini açıklayan gençler, “Bedeli 15 bin Mark'a indirterek ilk raundu kazandık, ama maç daha bitmedi, 5 bin Mark'a indirteceğiz” dediler
- Özal, Federal Almanya'da FEBAG'ın ve öteki ülkelerdeki bedelli askerlik girişimlerinin yürüttükleri kampanyalar karşısında gerileyerek askerlik bedelini 15 bin Mark'a indirme kararı aldı. Hükümet'in bu kararı, Meclis'te görüşüldükten ve onaylandıktan sonra yürürlüğe girecek

Batberlin'li gençler: “Bedelin 15 bin Mark'a inmesi hiçbir derdimizi çözmez. Hükümeti mücadelemizi durdurmaya çalışıyor.”

BULMACA

SOLDAN SAGA

1. 1917 yılında gerçekleşen ve insanlığın kaderini değiştiren olay, 2. Boşta dönen kasnak ya da tekerlek - Kültürhanesi, ağzı - 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16.

Özal hükümeti, Federal Almanya'da FEBAG'ın ve öteki ülkelerdeki bedelli askerlik girişimlerinin yürüttükleri kampanya karşısında gerileyerek askerlik bedelini 15 bin Marka indirme kararı aldı. Yurt dışındaki gençlerimizden askerlik bedelini 5 bin Marka düşürmek amacıyla giriştikleri mücadeleyi kırmayı hedefleyen hükümetin bu kararı, ancak mecliste görüşüldükten ve onaylandıktan sonra yürürlüğe girecek.

Hükümetin bu karar üzerine Batberlin'de konuşuşumuz gençler, “Bedelin 15 bin Marka düşürülmesi bizi durdurmak amacını taşıyor. Bu bir sus payıdır ve bizim yürüttüğümüz mücadelemizin sonucudur. İlk raundu biz kazandık, ama maç daha bitmedi, bedeli 5 bin Marka indirteceğiz” dediler.

Batberlin'de düzenlenen “Bedel Turunması”nın kupalarının dağıtılması için yapılan gecede konuşuşumuz gençler, bedelin 15 bin Marka indirilmesi ve askerlik yasının üst sınırının 29'dan 32'ye çıkartılması konusunda Türkiye Postası'na şunları söylediler:

Ahmet ANDİÇ: 20 yaşındayım ve işsizim. Eğildim de görüyorum, Hükümetin bedel miktarını 15 bine düşürme planının hiçbir kolaylık getirmedigi kamusındayım. Askere gelse süresinin 32 yaşı sonuna kadar uzatılması da önemli değil. Çoklukla çabımlı insan 32 yaşında askere nasıl gidecek? Benim için 15 bin Mark gene çok, gene çok!

Hüseyin ERTAS: 18 yaşındayım. Türk hükümeti bize oyun oynuyor. Önce bizi 20 bin Marka bedeli ödemeye mecbur ediyor. Sonra da, “15 bin Marka indiridik, size iyilik yaptık” diyor. Bizi ne yerine koydukları belli. Genç arkadaşlar ayda en fazla 500, bilemedim 600 Mark alıyorlar. Bu parayla 15 bin Marka ödememiz. İş sahibi olan gençlere gelince, bunlar çoğunlukla evli, ya da evlenmek üzere. Çoğuk çocuğuna mı bakacak, bu parayı mı ödeyecek? Ana babalarımız ise zaten yaşlanmışlar, hastalanmışlar, bir sürü borçları var, bir an önce Türkiye'ye dönmek istiyorlar. Bu yaşımdan sonra aileme yük olamam, babamdan istemeye utarıyorum. 32 yaşına kadar bekli bu pa-

leketimizden nefret etmeyelim. Bedelin 15 bine inmesi hiçbir derdimizi çözümü-
yor.

Savaş BENLİ: 20 yaşındayım. İki tane de erkek kardeşim var. Biri askerliğini yaptı, sıra ötekisinde, sonra da ben yapacağım. Bizim Almanya'ya geliş sebebimiz belli: Maddi sorun. Bir an önce dönmüş bir şeyler yapmak istiyoruz, ama bu bedelle hükümet bunu da engelliyor. Bir evden üç kişi 15'er bin Marktan 45 bin Mark öderse, bu nasıl olacak? Bu parayla Türkiye'de çok şeyler yapılır. Bu bedel yüzünden bizi Almanya'ya daha da bağlıyorlar. Bedeli ödememek, hiçbir hazırlığımız olmadan Türkiye'ye kesin dönüş yapmak zorunda kalıyoruz. Türkiye'de zaten yaşayabilecek durumumuz yok. Buraya da dönemeyince hepten ortada kalacağız. O zaman Türkiye'ye bir işsiz daha... Onun için bu 15 bin Mark bir çözümlü değil.

Mehmet GEMİCİ: 19 yaşındayım, erkek kardeşlerim var ama onlar Türkiye'de ve askerliklerini yaptılar. Hükümet bizim ömürümüz 20 bin Marklık bir baraj dikmişti. Şimdi bizden gelen baskılar sonucunda bu barajı 15 bine indirmeyi düşünüyor. Ama bu da ödenemez. Hükümet bizi kapana sıkıştırıyor: Ya burada Alman vatandaşlığına geçeceğiz ya da Türkiye'ye kesin dönüş yapacağız. Bedelin 5 bin Marka inmesi gerekir. Annem ve babam iki yıl sonra dönecekler. Ben burada kalacağım. Ama acaba bu işsizlik ortamında bir iş bulabilecek miyim? İşsiz de kalabilirim. Ama bedel 5 bine inse, çok zor da olsa, işsiz bir insan bunu ödeyebilir.

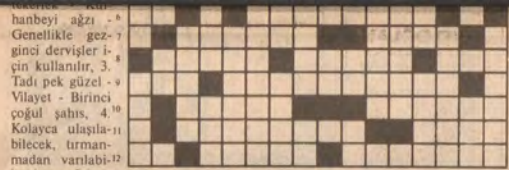
Ahmet YÜKSEL: Ben 19 yaşındayım. Biz de erkek kardeşim var, 22 yaşında. İkimiz de askerlik çağındayız. Bedelin 15 bin Marka inmesi bize birşey getiriyor. Babam şu anda işsiz. Annem de çok az kazanıyor. Ben çalışmıyorum. Ağabeyimin işi ise sağlam değil, her an isten çıkırılabiliyor. Bu durumda değil 15 bin Mark, 10 bin Mark olsa bile çok zor. Gene bankalardan kredi çekmek ve sonra bunu ödeyelim için yıllarca çalışmak zorundayız. Annem ve babam da Türkiye'ye dönecekler. Biz kalacağız burada. Ağabeyim zaten evli, çocuğu da var. Bakarsın yarın ben de evlenirim. O zaman ne yapacağız?

Duisburg'da çuvallı açık hava şenliği

Federal Almanya'nın Duisburg kentindeki Bedelli Askerlik Girişimi 16 Haziran günü, FEBAG'ın amblemi olan “çuvallı genç”i simgeleyen bir “çuvallı eylem” düzenledi. Açık hava şenliğine 500'ün üzerinde genç ve aileleri katıldı. Çevre kentlerden Moers, Essen, Gelsenkirchen, Bochum, Herne I, Herne II ve Recklinghausen Bedelli Askerlik Girişimlileri'nin de desteklediği eylem sırasında, gençler sırtlarında üzerinde “20 bin Mark” yazılı çuvallar taşıdılar. Üzerinde “bedel” yazan büyük bir kütüğün gençler tarafından, yarışma biçiminde, dilim dilim kesilmesi büyük ilgi topladı. Gençler mikrofonda, “Bedeli böyle dilim dilim keseceğiz, ilk dilimi kestik, bedeli 15 bine düşürdük, sıra öteki dilimlere geldi” dediler. Cesi Cemel'in de bedel Türkülerini katıldığı şenlik, izin öncesinde Duisburg'ta gidecek aileleri bilgilendirmeye ve bedel sorununu Türkiye'ye taşımalarını sağlamayı amaçlıyordu.

Dortmund'da

hanbeyi ağzı, 8. Genellikle gez-7. Tadi pek güzel, 9. Vilayet - Birin-4. çoğul şahıs, 4. 10. Kolyace ulaşıla-11. bilecek, turman-12. mada-ndan. varlabi-12. lecek yer - Isim -

Deri ayakkabının tabanı ve toptan geri kalan kesimi, 5. Arnavutluk'un başkenti - Büyük balıkcı ya da yük kayışı - (Tersî) Kuzu sesi, 6. İkel bir silah - Denizli'nin bir ilçesi, 7. (Tersî) Özellikle Ege zeybekleri arasında pek tutulan bir tüfek markası - Tek hücreli bir canlı, 8. Liferi dokumacılıkta, tohumları ilaç sanayinde kullanılan bir bitki - Efsaneye göre çok eden Türk boylarına yol gösteren dişi kurt - Başkaldıran, boyun eğmeyen, 9. Dökme demirden yapılan bir alet - Ünlü bir patlıcan - yemeği, 10. (Tersî) Tavandan sallandırılan bir aydınlatma gereci - Bir Uzak Doğu sporu, 11. İstanbul'da çoğunlukla çingenelerin oturduğu, şarkıcı ve dansözleriyle ünlü bir semt - Bir Ermeni erkek adı, 12. Dünyanın yudusu - Birden çok yavru doğuran canlıların her bir doğumu için söylenir - Ortaoyununda itilip, kakılıp yerlere düşürülüp güldürme unsuru olarak kullanılan tip ya da boyundan büyük sözler eden ya da hareketler yapan küçük çocuklar için kullanılan bir niteleme.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Macaristan'da turizm merkezi olan ünlü bir göl - Kalın ağır, enli-kılıç, 2. Avcıların pek meraklı olduğu bir kuş - Bağlaç olarak ayrı, zamir olarak bitişik yazılan bir ek sözcük, 3. Edebi dalda etkinlik gösteren sanatçıların tümü için kullanılan bir niteleme (eski dille) müellif - Cimri, pinti, elisiki, 4. Canlıların oluşumunda kilit işlevler taşıyan bir asit -(Tersî) Donmuş su, 5. Büyük, çok büyük tencere - Meksikalıların ünlü ve çok sert içkisi, 6. Adriyatik Denizi kıyısında, dünyaya kapıları sıkıca örtmüş, bir tür köyü sosyalizmi uygulayan küçük bir ükenin, çoğunluğu müslüman olan halkı, 7. Roma İmparatorluğu'na karşı uzun yıllar başıyalla karşı koymuş, ünlü komutanları Anibal yönetiminde bir ara Alp dağlarını bile aşip Roma üstüne yürümüş bir Kuzey Afrika ülkesi - Anadolu'da artık "gele-neksel" diye nitelenmeye başlanmış anasonlu, sert bir içki, 8. Uluslararası trafik işaretlemeinde İran'ın kısıya yazıldığı - Akdeniz ikliminin temel niteliği - Öğütülmüş buğday, arpa vb. taneleri, 9. (Tersî) Federal Almanya'da metal işçilerinin sendikası kısı yazıldığı - 12 Eylül cuntasının kapatıldığı burjuva partilerinden birinin kısı yazıldığı - (Tersî) Eski Anadolu Türkçesinde sahip, mülk sahibi, 10. El parmaklarında sıkça rastlanan irinli ve çok ağrı veren bir yaban - Bir sahn ünlüsü - (Tersî) Kuzu sesi, 11. Kaldıraçın dayandığı ve esas ağırlığı taşıyan destek, 12. Bir ilmin adı veren bir göl - Biri bir zamanlar ABD Savunma Bakanlığı, öteki uzun yıllar Dünya Bankası başkanlığını yapmış İrlanda asıllı, Amerikalı iki kardeşin soyadları (Soyadlarının önde bir de Mc kısısalması var), 13. (Tersî) Bromun kimyadaki simgesi - Arap halklarının ataları olan, varlıklarını İnci'ye Tervat'ı ve hatta daha eskilere uzanan bir kavim - İran'la savaşan, Anadolu'daki Arap gerilleneğini ve ABD emperyalizmini desteklenen, Türkiye'nin de komşusu bir Arap ülkesi, 14. (Tersî) Bir faşist cinayet sonucu yaşamını yitiren ünlü bir liberal gazeteci ve başyazarı adı - Kuranda bir sure ya da bir iskambül oyunu, 15. Bir büyük memurun emri altında bulunma, "asfık" ilişkisi içinde eşlik etme - Hint müziğinin en önemli çalgısı, 16. Eski dille cevap veremez hale getirme, susturma - Sanayi toplumunun ve yirminci yüzyılın sanatı olarak anılan, kimilerine 7. sanat diye de nitelenen bir sanat dalı.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ
SOLDAN SAGA: 1. Benito Mussolini, 2. İlimani - Aйдat - Cr, 3. Lazer - Larnaka - Na, 4. Amin - Torpil - Akif, 5. Lapalale - Kustak, 6. İn - İm - Si - Keklik, 7. Km - Yaltı - Kat, 8. Ama - Kara - Basra, 9. Binboğa - Kabе - Ksa, 10. Eza - Nl - Pir - Köpek, 11. Şakayık - Şal - Gma, 12. İnela - Asitane - İn.
YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Bilali Habeshi, 2. Elaman - Miloz, 3. Nizip - Kanake, 4. İmena - Al, 5. Tar - Li - Konya, 6. On - Tamyazlı, 7. Mipar - Ara - Ka, 8. Arasta, 9. Sarp - İn - Kişi, 10. Slinik - Abarat, 12. Lak - Seksek, 13. İtaatkar - Öge, 14. Kılıtkapı, 15. İcnli - Seni, 16. Raf - Kanakan.

me yük olamam, babamdan ismeme otmayorum. 32 yaşına kadar belki bu pa-rayı biriktirim ama, çocuk-çocuk sahi-bi, başında bir sürü derdi olan 32 ya-şındaki bir insan bir de askerlikten ka-hirli çekemez. Buradaki yabancı dü-manlığı bizi Almanya'dan zaten nefret ettirdi. Bir de bu bedel yüzünden mem-

zaten evli, çocuğu da var. Bakarsın ya-rın ben de evlenirim. O zaman ne yapacağız? Zor, çok zor...
Turgay ÖZDEMİRALP: 18 yaşında-yım. Her hafta lotto oynuyorum. Belki 29-30 yaşına kadar birşey çıkar da bu be-del belasıdan kurtulurum. İşimiz pi-yangoya kaldı.

Batberlin'de düzenlenen bedel ve barış turnuvasında birinciliği Friedenau, ikinciliği Anadoluşpor ve üçüncülüğü Şafakspor kazandı

Batberlin'de bedel ve barış turnuvası

Batberlin'de Türk Merkezi, Kreuzberg ve Naunynstr. Gençlik Evi Bedelli Askerlik Komiteleri'nin 17 Haziran Pazar günü birlikte düzenledikleri "Bedel turnuvası"na katılmak için 50'yi aşkın amatör takım başvurdu; ama zaman ve ola-nakların sınırlılığı yüzünden turnuvada ancak 24'ü yer alabildi. "15 bin Mark gene çok, gene çok" belgisinin ağızdan ağza dolacağı ve 500 kişinin izlediği futbol turnuvasında birinciliği Friedenau, ikinciliği Anadoluşpor, üçüncülüğü Şafaksor, dör-düncülüğü Multinational takımın alırken, İzmirspor "en centilmen takım" kupası-nı, Çerkespor'dan Hasan Çetok da "en iyi kaleci" kupasını kazandı. 26 Haziran günü Türk Merkezi salonunda yapılan eğlence gecesinde, kupa kazanan takımlara kupalarını Türk Merkezi Başkanı Süleyman Üstün, SJV-Karl Liebknecht örgütünden bir yönetici, İzmirspor antrenörü Bülent Gündoğdu, SEW Kreuzberg örgütünden Klaus Netzer, International takımının yöneticisi Jimmy ve Bedelli Askerlik Komitesi sorumluları verdiler.

24 Haziran günü gene 24 takımın katıldığı ve "Barışa düşman olanlar spora da düşman"ı" belgisine yüzlenen Barış Turnuvası'nı ise 600'ü aşkın seyirci izledi. Birinciliği İzmirspor'un, ikinciliği Barış Gençlik'in, üçüncülüğü Şimsespor'un ve dördüncülüğü de Fokus'un kazandığı turnuvada Otur ve Yaşa takımı "en centilmen takım" seçilirken, turnuva sırasında da, askerlik bedelinin 5 bin Marka indirilmesi için 1000 dolayında imza toplandı.

sokak şenliği

Özal hükümetinin bedeli 15 bin Mar-ka indirmeye tasarladığı haberi duyulur duyulmaz, gençler bu "15 bin Mark'a" karşı da derhal eyleme geçtiler. Dort-mund'tu askerlik çağındaki gençlerin 16 Haziran günü Hoesch Park'da düzenle-dikleri "15 bin çok, iş güvencesi çok" belgisi altındaki sokak şenliğine 150 genç katıldı ve bedelini 5 bin Marka indirmesi istendi. 7 Temmuz günü Lüdenscheid'li gençler de Schillerbad-Jugendzentrum'da saat 16'da, aynı isimle bir "Bedel" gecesi düzenleyecekler.

"Bedel" Gazetesinden

Darmstadt'ta dostluk maçı

Federal Almanya'nın Darmstadt ken-tinde "20 bin Mark çok, iş güvencesi çok" isimli bir araya gelen Michaelsstr. ve Reinheim gençleri, bir dostluk maçı düzenlediler. Aynı günün akşamı gençler 500'ü yakın konuşu ağırlayarak geç saatlere dek askerlik bedeli üstüne konuşulur-

15-16 Haziran anıldı...15-16 Haziran anıldı... 15-16 Haziran anıldı... 15-16 Haziran anıldı... 15-16 Haziran anıldı... 15-16 Hazira

DİSK'li sendikacılar 15-16 Haziran'ı birlikte andılar

Yurt dışında yaşamlarını ve savaşlarını sürdüren DİSK'li sendika yöneticilerinin birlikte ve merkezi olarak düzenledikleri 15-16 Haziran şanlı işçi direnişinin 14. yıldönümü toplantılarından ilki 16 Haziran cumartesi günü Federal Almanya'nın Bremen kentinde, ikincisi ise 24 Haziran pazar günü Belçika'nın Brüksel kentinde yapıldı.

FİDEF üyesi Bremen ve Çevresi Türk İşçileri Derneği'nin korosunun "16 Haziran 100 bin işçi yürüdü" marşı ile başlayan, Ozan Heval ve çocuk korosunun konuklarla birlikte söylediği "DİSK'in Sesi Bu" şiiri ile süren Bremen'deki gece 650 kişinin katılımı ile coşkulu bir biçimde kutlandı. Birlik Yeu, DİBAF, FİDEF, GERÇEK-ADK, KKDK ve KOMKAR'ın ortak bir destek mesajı gönderdikleri toplantıda, Türkiye demokrasi güçlerinin birliği ve ortak çalışmalarının güncelliği gece boyunca sık sık yükseltilen "faşizme karşı omuz omuza" ve "yaşasın eylem birliğimiz" belgilerinde dile getirildi.

Gecede, yurt dışında DİSK'li sendikacılar adına DİSK Genel Yürütme Kurulu üyesi Kemal Dayasal bir konuşma yaptı. Konuşmasına 15-16 Haziran'ın zengin mirasına değinmekle başlayan Kemal Dayasal, Türkiye'de faşizm koşullarında sendikal hareketin başta gelen görevleri üzerinde durdu. "Sendikal hak ve özgürlükleri elde etmek için mücadele etmek, emekçi halkımızı hergün biraz daha açığa iten halk düşmanı politikaya

dur demek gerekir" diyen Dayasal ayrıca Aydınlar Dilekçesi'nin desteklenmesi gerektiğini de belirterek, "faşizm alışı emilemeden hiçbir kalıcı hak elde edilemez" dedi.

Brüksel'de yapılan "15-16 Haziran olaylarını anma ve Türkiye'deki Sendikal Haklar İçin DİSK'le Dayanışma" toplantısına Belçika'nın tüm bölgelerinden ve Hollanda'dan 500'ün üzerinde Türkiye'li katıldı. Yabancı sendikaların, Bank-Sen'den Yücel Çubukçu ve M. Ali Akyiğit ve gazeteci Doğan Özgüden'in izlediği toplantıda konuşan DİSK temsilcisi Yücel Top, 15-16 Haziran olaylarının Türkiye işçi sınıfı tarihinde bir dönüm noktası oluşturduğunu belirterek, tüm Türkiye'lilerin Türkiye işçi sınıfının ne denli büyük bir sosyal güç olduğunu o gün somut olarak gördüklerini söyledi. Konuşmasında Türkiye'de 6 Kasım'dan sonra oynanan "demokrasye geçiş" aldatmacasına da değinen Yücel Top, "Türkiye'de demokrasiye geçildiğini savunanlara daha dün açlık grevinde ölen dört gencin cesetleri birşeyler anlatacaktır" dedi. Yücel Top'dan sonra söz alan Avrupa Sendikalar Konfederasyonu Genel Sekreter Yardımcısı Björn Pettersson, Belçika Genel-İş Federasyonu adına A. Faust ve Hristiyan Sendikalar Konfederasyonu adına söz alan Jacques Debatty de konuşmalarında Türkiye'de demokrasi, insan hakları ve sendikal mücadelede DİSK'le dayanışma içinde olduklarını belirttiler. Toplantının kültür bölümünde ise Heval, Tülay German, Fuat Saka gibi sanatçılarla, Türkiye'li folklorcular yer aldı.

DİSK'li yöneticiler idamla yargılanırken, MİSK açılıyor

MİSK ile birlikte MGK'nın aynı sayılı bildirisiyle kapatılan, yarım milyondan fazla üye sayı ve kendisine bağlı 29 sendikasıyla Türkiye'nin ikinci büyük sendika federasyonu DİSK üzerindeki yasak ise sürüyor. 30 ay aşkın süredir DİSK yöneticileri 817 sayfalık, siyasi polemik belgesi olan bir iddianame ile yargılanıyor. Şimdiye dek DİSK'e bağlı 29 sendika ve DİSK'in yürütme, yönetim, denetim, onur kurulları görevlileri ve bölge temsilcileri hakkında dava açıldı. DİSK davasına bağlı olarak toplam 3332 kişi hakkında soruşturma yapıldı, 1167'sinin kovuşturulmasına gerek olmadığına karar verildi, 1418 kişi hakkında açılan dava sürüyor. DİSK yöneticilerinden 78'i halen idam cezası ile yargılanırken, diğer sanıkların çoğu için istenen cezalar 10 il 20 yıl arasında değişiyor. Şu anda halen başka davalara bağlı olarak tutuklu olanlar dışında, DİSK davasından 25 kişinin tutuklulukları devam ediyor.

Batı Avrupa'da 15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 14. yıldönümü yıldızındaki sendikacılar tarafından iki merkezi toplantı ile birarada anılırken, yerel anma toplantılarında da DISK'li sendikacıların aralarındaki birliğin ve demokrasi güçlerinin ortak çalışmalarının önemi üzerinde duruldu. Merkezi iki toplantıdan Bremen'dekine (yukarıda fotoğrafı görülen) katılan 600'ün üzerinde oldu. Bu toplantıda bir konuşma yapan DISK Genel Yürütme Kurulu üyesi Kemal Daysal (sağda ikinci fotoğraf) Türkiye'de faşizm koşullarında sendikalar hareketinin başta gelen görevleri üzerinde durdu. Brüksel'de 500'ün üzerinde kişinin izlediği merkezi toplantıda konuşan DISK temsilcisi Yücel Top da (sağdan birinci fotoğraf) 15-16 Haziran direnişinin önemini Türkiye'nin bugünkü koşullarını ve güncel görevleri belirtti.

15-16 Haziran anıldı... 15-16 Haziran anıldı...

İngiltere

İngiltere'de 15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 14. yıldönümü yüzlerce grevci maden işçisine verilen şölene katıldı. 16 Haziran günü Türkiye'deki emekçilerin topluca gittikleri kent kentinde şölen, Ulusal Madencilik Sendikası (NUM) bölge sekretörlarının "Hosgeldin" konuşmasıyla başladı. Halkevi Başkanı Ahmet Turan'ın "Yaşasın İşçi sınıfının uluslararası dayanışması" belgisiyle başladı ve "Türkiye'de Sendikal Haklar ve Dayanışma Komitesi" genel sekretörlar Cahit Baylav'ın, "Direnişinle bizim demokrasi savaşımıza da yandaştır, kavayız ortaklar" diye süren konuşmaları ayakta alkışlandı. Londra Halkevi'nin iki silindiri öner besebe hazırlandı, eşleri ve çocukları 500 kadar maden işçisinin Türkiye'deki emekçilerle kaynaştığı şölene Halkevi müzik grubu ve madencilik orkestrasının ilericilerle coşku katto.

Duisburg

16 Haziran Cumartesi günü Duisburg'da demek üyeleri, konuklar ve gençlerin katılımıyla 15-16 Haziran İşçi Direnişi Duisburg İşçi Derneği lokalinde kutlandı. FİDEF'in mesajının ardından yaptığı konuşmada demek başkanı Hasan Hüse-

yn, 15-16 Haziran direnişinin nasıl örgütlendiğini, nasıl geliştiğini semt semt, bölge bölge değerlendirecek şekilde, DISK'in ve üyelerinin özveriyle savaşımlandıkları kararlılığı örneklerle anlatan demek başkanı 15-16 Haziran direnişinin sonuçları üzerinde önemle durdu. Demek başkanının değerlendirmeleri, toplantıya aktif bir çoğunlukla katılan FEBAG üyesi gençler tarafından ilgi ile izlendi. Toplantıda Türkiye işçi sınıfı tarihi konulu özenle hazırlanmış bir slayd gösterisi de yer aldı.

Cenevre

Cenevre'de 9 Haziran'da yapılan 15-16 Haziran'ın anma töreni "Atılım Dayanışması" ve "Bazil Yolu" tarafından ortaklaşa hazırlandı. Bugüne kadar Cenevre'deki Türkiye'den düzenlediği en büyük gece olan toplantıya yaklaşık 600 kişi katıldı.

"Bazil Yolu"ndan bir temsilcinin yaptığı açış konuşmasının ardından okunan TKP MK'nin toplantısı selamlama mesajı alkışlarla karşılandı. DISK adına bir konuşma yapan Bank-Sen Genel Sekreteri Yücel Çubukçu günümüz koşullarında işçi sınıfının güncel görevleri, baş hareketinin ve Türkiye'deki demokrasi güçleri arasında emek birliğinin geliştirilmesinin önemi üzerinde durdu.

12 Eylül sonrasında 1980 yılında Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 numaralı bildirisiyle faaliyetleri durdurulan ve o gündünden bu yana kayımlı idare edilen MHP'nin yan örgütü MİSK (Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu) geçtiğimiz ay içinde açıldı. 14 kadar sendikayı çatısı altında toplayan MİSK'in adı MHP hakkında açılan davanın idianamesinde 1973 yılı sonrası planlı bir örgütlenme yürüten ülkücü kuruluşlar arasında sayılmakla birlikte MİSK'in sadece bir sendikası ve Türk Genel-Sen Eğitim Sekreteri M. Türkmen hakkında dava açılmıştı. MİSK'in, Genel Kurmay Başkanlığı tarafından meyruiyetinin tanınması MHP'li faşistlerin ANAP'a dayanarak devlet kadroları içinde ilerlemesinin yeni bir adımı oldu. Faaliyet izni verilmesinden sonra verdiği demeçlerde MİSK Genel Başkan Vekili Mete Beşen yeni sendikalar yasasıyla uyum içinde olduklarını, grevin işçilerin en son kullanacağı koz olması gerektiğini söyledi ve "birakmışız yerden devam edeceğiz" dedi.

CÜNEYT BAŞBUĞ Nokta

Karpuz kabuğu

Zaman zaman yıllardır alsageldiğimiz sözler-deyimler benzetmeler oldukça tuhaf kaçıyor. Özellikle göçmen bulundduğumuz batı Avrupa ülkelerinde böyle. Örneğin Anadolu topraklarında gerek coğrafi özellikler gerekse yaşam biçimlerine bağlı olarak yılların içinden ortaya çıkması bir söz Federal Almanya'da, Fransa'da, İsveç'te anlamlı gelmiyor.

Örneğin "karpuz kabuğu düşmeden denize girilmez" sözü. Bulunduğumuz ülkelere uyguladığımızda işler çatallaşıyor ya da biter. Ülkelerle ilgili olarak bir denizin olmaması bir yana, karpuz hemen hemen her mevsim var. Gelmiş batı pazarlarında güney ülkelerinden ithal ettiği zaman zaman jiletin kılıflarına sarılı dilim dilim satılan karpuz eksik etmiyor.

Batı Avrupa ülkelerinin gelişmişlik düzeyleri gözönüne alındığında ve özellikle de yetiştirilerek mevsimleri olmadığı düşünülürken pek tuhaf da karpuzun karpuz olarak doğması mevsim-bağılı değil emetlerin. İspanya'dan karpuz da getirir, Yunanistan'dan portakal da. Karpuzla denize girme meselesi de Batı Avrupa'da bir bağlantı kuramaz.

çünkü olayı hiç bir yönüyle yaşamamaktadır.

Türkiye için durum çok değişik. Her mevsim yetişen meyve ve onları yetiştirecek güneşi ve havası var. Özellikle ilkbahar sonu yaz başı karpuzun yansına çeşit çeşit meyve halleri, pazar yerlerini, manav tezgahlarını doldurur ülkemizde. Karpuz hem buralardaki gibi dilim dilim de satılmaz, seper aların.

Oysa geçenlerde gazetelerde Türkiye'ye İspanyol karpuzunun da ithal edildiğini ve kilosu nun 500 liraya satıldığını yazıyor. Yerlisi kıymadan piyasaya verilmiş. Bir de güneş ülkesinde, onlarca kilolu karpuzların yetiştirildiği topraklarda "İspanyol karpuzunun da istenildiğince bulunması" ekonomik bir başarı olarak ilan ediliyor.

Oysa özellikle alintilerin memleketinde döviz olarak gönderen emekçilerin bu başarı için çok soracağı soru var. Kilosu 500 lira vererek kimlerin alto yeddiği bir yana İspanyol karpuzlarının nelerin karşılığında ithal edildiğinin yanıtını almak gerekiyor... Batı Avrupa tekkellerine sunulan yıllar, yıpranan bedenler sonucu elde edilecek ülkeye gönderilen dövizlerin hangi haka böyleli kullanıldığını Evren'e de, Özal'a da sormak gerekiyor...

Karpuz kabuğuya birlikte denizlere emekçilerin alintileri de dökülmekte.

TÜSTAV